

Förvaltningsdomstolarnas verksamhetsberättelse

2010

HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL – KOUVOLA FÖRVALTNINGSDOMSTOL
KUOPIO FÖRVALTNINGSDOMSTOL – ROVANIEMI FÖRVALTNINGSDOMSTOL
TAVASTEHS FÖRVALTNINGSDOMSTOL – ULEÅBORGS FÖRVALTNINGSDOMSTOL
VASA FÖRVALTNINGSDOMSTOL – ÅBO FÖRVALTNINGSDOMSTOL – ÅLANDS
FÖRVALTNINGSDOMSTOL – MARKNADSDOMSTOLEN – FÖRSÄKRINGSDOMSTOLEN –
HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

1 FÖRORD	3
1.1 Om rättsskyddet.....	3
1.2 Om verksamhetsåret	3
2 FÖRVALTNINGSDOMSTOLSSYSTEMET.....	5
2.1 Rättsskyddet i förvaltningsärenden	5
2.2 De allmänna regionala förvaltningsdomstolarna.....	6
2.3 Marknadsdomstolen	6
2.4 Försäkringsdomstolen	7
2.5 Högsta förvaltningsdomstolen.....	7
3 LEDNINGENS ÖVERSIKT.....	8
3.1 Allmänt.....	8
3.2 De regionala förvaltningsdomstolarna	8
3.3 Marknadsdomstolen	9
3.4 Försäkringsdomstolen	9
3.5 Högsta förvaltningsdomstolen.....	9
3.6 Sammanfattning.....	10
4 DET OMGIVANDE SAMHÄLLET	10
4.1 Allmänt.....	10
4.2 EU-rätten och Europeiska människorättskonventionen	11
4.3 Lagstiftning	12
4.3.1 Nya författningar	12
4.3.2 Aktuella lagstiftningsprojekt	13
4.4 Andra aktuella projekt.....	15
4.5 Nuläget och aktuella projekt inom informationstekniken	15
4.6 Förvaltningsdomstolarnas lokaler	18
5 VERKSAMHETENS EFFEKTIVITET	19
5.1 Allmänt.....	19
5.2 Förvaltningsdomstolarnas ärenden.....	19
5.2.1 De regionala förvaltningsdomstolarna.....	21
5.2.2 Marknadsdomstolen.....	25
5.2.3 Försäkringsdomstolen.....	25
5.2.4 Högsta förvaltningsdomstolen.....	26
5.3 Publicering av förvaltningsdomstolarnas beslut och tillgång till information	28
6 FUNKTIONELL EFFEKTIVITET	29

6.1 Förvaltningsdomstolarnas funktionella effektivitet.....	29
6.1.1 Anslag och verksamhetsutgifter	29
6.1.2 Kvantitativa mål och utfall	30
6.1.3 Handläggningstider och tider för anhängighet	31
6.2 Förvaltningsdomstolarnas produktivitet (avgjorda ärenden/årsverken).....	36
6.3 Lönsamhet (verksamhetsutgifter/avgjorda ärenden, euro).....	36
6.4 Kvalitetskontroll.....	37
6.4.1 Förvaltningsdomstolarnas gemensamma kvalitetssystem	37
6.4.2 Besvärsfrekvens	38
6.4.3 Ändring av överklagade beslut i högsta förvaltningsdomstolen.....	39
7 PERSONALRESURSER.....	40
7.1 Uppgifter om personalen	40
7.1.1 Allmänt	40
7.1.2 Personalens medelålder	41
7.1.3 Personalens könsfördelning	41
7.2 Personalutbildning.....	42
7.2.1 Utbildning ordnad av förvaltningsdomstolarnas utbildningsarbetsgrupp.....	43
7.2.2 Utbildning ordnad av Justitieministeriet.....	43
7.2.3 Förvaltningsdomstolarnas interna utbildning	44
7.2.4 Övrig utbildning och internationellt samarbete	45
7.3 Arbetstillfredsställelse och välmående i arbetet.....	45
8 INTERNA UTVECKLINGSPROJEKT I FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNA	46
9 UTLÅTANDE OM UTVÄRDERING OCH BEKRÄFTELSE AV INTERN KONTROLL.....	48
9.1 Genomförande av intern kontroll	48
9.2 Genomförande av utvärdering av intern kontroll och sätt för upprättande av utlåtandet.....	49
9.3 Läget inom den interna kontrollen och de mest väsentliga utvecklingsbehoven	49
KONTAKTUPPGIFTER TILL FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNA	52
BILAGOR.....	53

1 FÖRORD

1.1 Om rättsskyddet

Hur rättsskyddet fungerar har en stor betydelse för hela samhällets konkurrenskraft och människors välbefinnande. I Finland har förvaltningsdomstolarna en nyckelställning då det gäller att förverkliga rättsskyddet och att bygga det nödvändiga samhälleliga förtroendet. Verksamhetsområdet för förvaltningsdomstolarna är vitt. Rättsskyddet såsom levande verklighet mäts bland annat i vardagen för socialskyddet, hälsovården, beskattningen, miljötillstånden, byggandet, kommunalförvaltningen och näringslivet.

Att sörja för domstolarnas verksamhetsförutsättningar utgör en del av stärkandet av rättsskyddet. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid förvaltningsrättskipningens betydelse vid byggande av ekonomisk utveckling och välbefinnande under ekonomiskt osäkra tider. I flera nationalekonomiska undersökningar har man visat att konkurrenskraften är beroende av rättsstatsutvecklingen. I Världsbankens undersökningar har man bedömt att en liten del av välbefinnandet härrör från naturresurser, en lite större del från produkter och den största delen av immateriellt kapital. Därmed har det så kallade sociala kapitalet och institutionerna en väsentlig betydelse. Enligt Världsbankens utredningar utgör förverkligandet av rättsstatsprincipen några av de viktigaste delfaktorerna av den ekonomiska utvecklingen och förtroendet.

Ett synhinder för att förstå innebörden av rättsskyddet utgörs av statens produktivhetsprogram. Med tanke på detta är det oroväckande om de sparåtgärder som ingår i produktivhetsprogrammet riktas till domstolarna utan någon konsekvensbedömning så att man inte tar hänsyn till behoven inom rättsskyddet samt till skillnaderna mellan funktionerna i förvaltningen och inom förvaltningsprocessen. Statistikcentralen har visat att helhetsproduktiviteten har sjunkit klart förra året. Riksdagens revisionsutskott har konstaterat att produktivhetsprogrammet har betonat mekaniska personalminskningar på bekostnad av produktiviteten. Enligt utskottet finns det inte skäl att fortsätta med programmet.

Undersökningen om rättsskyddet såsom levande verklighet och förvaltningsrättskipningens samhällseffekter som slutfördes 2009 (s.k. pyramidundersökningen) producerade värdefull information för utveckling av förvaltningen, lagstiftningspolitiken och produktivhetsprogrammet. Framställan som högsta förvaltningsdomstolen har lämnat till statsrådet redan år 2009 om inledandet av en fortsatt undersökning har inte ännu besvarats.

1.2 Om verksamhetsåret

Denna verksamhetsberättelse är en del av statens budget- och bokslutssystem. Därför betonas numeriska uppgifter, ekonomiska omständigheter, resurser och antalet ärenden i innehåll. I verksamhetsberättelsen redogörs på sätt som krävs i statens budget- och bokslutssystem för utvecklingen av antalet ärenden som ska avgöras förvaltningsdomstolarna samt ändringar som skett i lagstiftningen, förvaltningsstrukturerna och verksamhetsomgivningen. På samma sätt granskas förvaltningsdomstolarnas funktionella effektivitet, produktivitet och resurshushållning.

År 2010 gjorde förvaltningsdomstolarna tämligen väl ifrån sig då man utgår från det rättsskyddsuppdrag som åligger dem enligt grundlagen. Förvaltningsdomstolarnas verksamhet har genom flera mätare visats vara ekonomiskt och resultatrikt. Förvaltningsdomstolarnas verksamhet bör dock utvecklas vidare och man bör fästa uppmärksamhet vid handläggningstiderna. Av denna anledning bör förvaltningsdomstolarna tryggas tillräckliga resurser även i framtiden.

I budgeten finns andra domstolars än högsta förvaltningsdomstolens (25.10.02) och Högsta domstolens (25.10.01) verksamhetsutgifter intagna under samma moment (25.10.03). För att riksdagen bättre än i nuläget kunde bedöma förvaltningsdomstolssystemets funktionella utveckling och resursernas tillräcklighet bör de övriga förvaltningsdomstolarnas verksamhetsutgifter på sätt som stöds av statens revisionsverk få ett eget moment i statsbudgeten. I momentet skulle ingå verksamhetsutgifterna för de regionala förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen.

Denna verksamhetsberättelse antogs av förvaltningsdomstolarnas chefsdomare vid ett sammanträde 1.3.2011. I sammanträdet deltog högsta förvaltningsdomstolens president samt överdomarna vid de regionala förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen samt Ålands tingsrätts lagman som fungerar som förvaltningschef vid Ålands förvaltningsdomstol. Utöver denna gemensamma verksamhetsberättelse publicerar förvaltningsdomstolarna egna årsberättelser, där de närmare redogör för sin verksamhet.

Helsingfors, den 14 mars 2011

Pekka Hallberg
President i högsta förvaltningsdomstolen

2 FÖRVALTNINGSDOMSTOLSSYSTEMET

2.1 Rättsskyddet i förvaltningsärenden

Rättsskyddet är en grundläggande rättighet som tillkommer var och en. I grundlagen bestäms om principerna om rättvis rättegång och god förvaltning. Dessa är handläggningens offentlighet, rätten att bli hörd samt rätten att söka ändring. Rättsskyddsmålet betonas även av den bestämmelse som innehåller utredningsplikten och som kallas förvaltningsprocesslagens officialprincip och rättsskyddsprincip. Förvaltningsdomstolen ansvarar för sin egen del att saken blir utredd.

En part förmår i allmänhet föra sin talan utan ombud vilket underlättar överklagandet och tillgången till rättsskydd. I förvaltningsprocessen eftersträvas att saker inte avgörs på grundval av bristfälliga utredningar och att rättsskyddet är verkligt. Finland har även bundits vid sådana krav på rättsskyddsgarantier som bestäms övernationellt och som preciseras i synnerhet genom tillämpningspraxis vid Europeiska människorättsdomstolen.

Rättsskyddskraven ökar och ändras i samband med den allmänna samhällsutvecklingen. Samhällsstrukturerna såväl i näringslivet som i förvaltningen förändras. Det omgivande samhället påverkas i fortsättningen allt mer bland annat av den åldrande befolkningen, ändringen i den kommunala servicestrukturen samt internationaliseringen. Hur ändringarna påverkar bör alltid bedömas utifrån berörda parter.

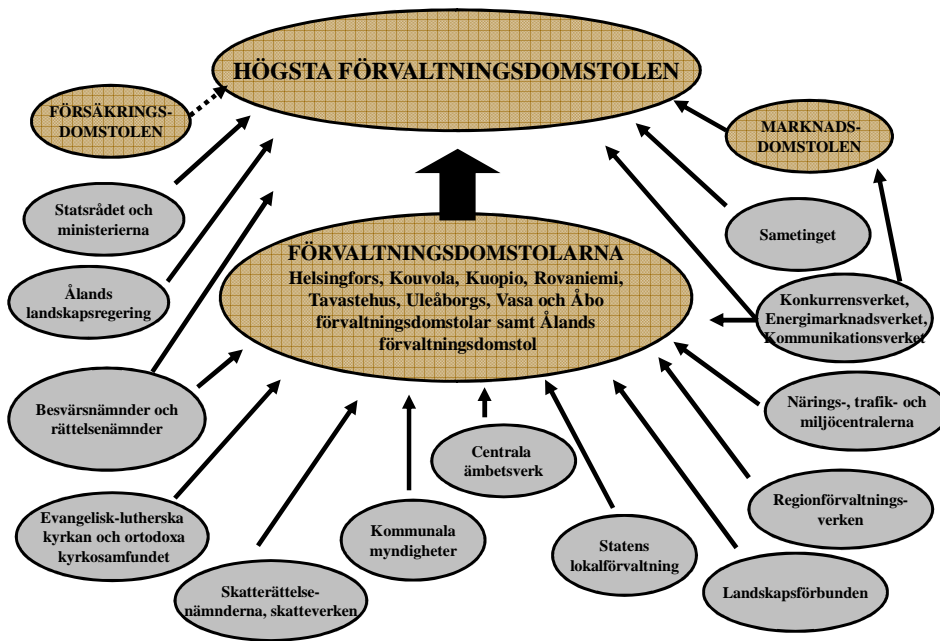
Till rättsskyddet hör verklig tillgång (access to court) till domstol. Ändringssökande bör förstås som en rättighet för enskilda personer och inte som domstolarnas arbetsbörda. Styrkan i den finska rättsstaten ger förutsättningar att klara sig även i föränderliga situationer.

Med tanke på rättsskyddshelheten är det av yttersta vikt att fel korrigeras i ett så tidigt skede som möjligt. Här utgör en god förvaltning och en rättvis rättskipning en funktionell helhet. Den samhälleliga betydelsen av förvaltningsdomstolarnas avgöranden bör därmed även granskas mot bakgrunden av de otaliga sakgrupperna inom förvaltningen.

För rättsskyddet är det också väsentligt att man vid lagberedningen fäster uppmärksamhet vid konsekvensbedömning över förvaltningsområdesgränserna och vid säkerställandet av att lagreformerna fungerar.

Enligt grundlagen utövas domsrätten av oberoende domstolar, i högsta instans av högsta förvaltningsdomstolen och Högsta domstolen. Förvaltningsdomstolarna meddelar enskilda, företag och andra privaträttsliga sammanslutningar rättsskydd. I vissa grupper av ärenden har även en förvaltningsmyndighet rätt att överklaga en annan förvaltningsmyndighets beslut. Avgörandena gäller ofta också hur relationerna mellan samhällets medlemmar ska ordnas samt hur allmänna intressen ska tryggas.

De allmänna förvaltningsdomstolarna utgörs av högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna. Huvudregeln är att ett beslut av en förvaltningsmyndighet överklagas hos en allmän regional förvaltningsdomstol. I vissa grupper av ärenden söks ändring dock hos en specialdomstol eller överklagas beslutet direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Inom områden som bestämts särskilt utövas domsrätten av marknadsdomstolen och försäkringsdomstolen i egenskap av specialdomstolar.

Bild 1 Överklagande av förvaltningsmyndighets beslut år 2010

2.2 De allmänna regionala förvaltningsdomstolarna

De allmänna förvaltningsdomstolarna är förvaltningsdomstolarna i Helsingfors, Kouvola, Kuopio, Rovaniemi, Tavastehus, Uleåborg, Vasa och Åbo. I landskapet Åland utgörs den allmänna regionala förvaltningsdomstolen av Ålands förvaltningsdomstol, som fungerar i samband med Ålands tingsrätt.

Förvaltningsdomstolarnas domkretsar består av ett eller flera landskap. I vissa grupper av ärenden kan en regional förvaltningsdomstols domkrets omfatta hela landet. Samtliga mervärdesskatte-, tull- och punktskatteärenden samt asylärendena har t.ex. koncentrerats till Helsingfors förvaltningsdomstol. På motsvarande sätt har sökande av ändring i beslut som gäller tillstånd och skyldigheter i enlighet med vattenlagen och miljöskyddslagen koncentrerats till Vasa förvaltningsdomstol. Även i de flesta av dessa ärendegrupper hör landskapet Åland dock till Ålands förvaltningsdomstols domkrets. Den regionförvaltningsreform som genomfördes i början av 2010 ändrade i någon mån förvaltningsdomstolarnas geografiska verksamhetsområde beträffande verksamhetsområdena för närings-, trafik- och miljöcentralerna samt regionförvaltningsverken.¹

2.3 Marknadsdomstolen

Marknadsdomstolen är en specialdomstol som behandlar de mål och ärenden som enligt lagen om konkurrensbegränsningar, lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, elmarknadslagen, naturgasmarknadslagen, lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden och ärenden som enligt andra lagar faller under marknadsdomstolens behörighet.

¹ Domkretsarna för de allmänna regionala förvaltningsdomstolarna och motsvarande invånarantal. Bilaga 1

I konkurrens- och upphandlingsmål iakttas i det processuella förfarandet förutom konkurrensbegränsningslagen och upphandlingslagarna förvaltningsprocesslagen. Förfarandet är skriftligt, men marknadsdomstolen kan dock hålla en muntlig förhandling, om utredningen av ärendet kräver det. I konkurrensbrottsavgiftsärenden i enlighet med lagen om konkurrensbegränsningar följs den skriftliga förberedelsen ofta av muntlig förberedelse och därefter av en muntlig förhandling.

Marknadsdomstolens beslut i konkurrens-, upphandlings-, elmarknads- och naturgasmarknadsärenden överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Vid rättegångsförfarandet i marknadsrättsliga mål iakttas lagen om behandlingen av vissa marknadsrättsliga mål samt rättegångsbalken. I huvudregel följs den skriftliga förberedelsen av ett muntligt förberedelsesammanträde och därefter av en muntlig huvudförhandling. Marknadsdomstolens beslut i marknadsrättsliga mål överklagas hos Högsta domstolen om Högsta domstolen meddelar besvärstillstånd.

2.4 Försäkringsdomstolen

Försäkringsdomstolen är en specialdomstol till vilken har koncentrerats bland annat ärenden som gäller arbetspension, folkpension, olycksfall i arbetet, rehabilitering, utkomstskydd för arbetslösa, militärskador, brottsskador, bostadsbidrag, studiestöd och förmåner till handikappade samt förmåner som beviljas med stöd av sjukförsäkringslagen. Besluten av anstalter och bolag som beviljar förmåner överklagas huvudsakligen först hos besvärsnämnder, vars beslut kan överklagas vidare hos försäkringsdomstolen. Beslut i vissa särskilda grupper av ärenden överklagas direkt hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolen fungerar som högsta besvärinstans i största delen av de mål som den prövar. I sådana ärenden om rätt till ersättning i enlighet med olycksfallsförsäkringslagstiftningen kan man ytterligare ansöka om besvärstillstånd hos högsta domstolen.

På yrkande kan försäkringsdomstolen undanröja ett beslut som den meddelat om försäkringsdomstolen finner att det grundar sig på felaktig eller bristfällig utredning eller beslutet uppenbart står i strid med lag. Återbrytande av försäkringsdomstolens beslut kan under vissa förutsättningar sökas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Ärendena vid försäkringsdomstolen handläggs i huvudsak skriftligt. Försäkringsdomstolen kan dock efter sin egen prövning hålla muntlig förhandling om ändringssökanden begär det eller om försäkringsdomstolen finner det nödvändigt för att utreda saken.

2.5 Högsta förvaltningsdomstolen

Den högsta domsrätten i förvaltningsmål utövas enligt grundlagen av högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen övervakar rättskipningen inom sitt eget behörighetsområde. Syftet är att säkerställa att förvaltningsdomstolssystemet fungerar som en helhet och effektivt. HFD kan även göra framställningar till statsrådet om lagstiftningsåtgärder.

Merparten av målen högsta förvaltningsdomstolen behandlar kommer från de regionala förvaltningsdomstolarna. Därtill får statsrådets och ministeriernas beslut överklagas på den grunden att beslutet är lagstridigt. Sådana nämnder, vars beslut kan överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen, är landsbygdsnäringsnämnden, patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd, centralskattenämnden och tjänstemannanämnden.

De flesta grupperna av ärenden som behandlas i högsta förvaltningsdomstolen omfattas inte av besvärstillståndssystemet. De viktigaste sakgrupperna som enligt lagstiftningen kräver besvärstillstånd är flertalet skatteärenden, utlänningsärenden och utkomststödsärenden samt en del av ärendena som följer av markanvändnings- och bygglagen. Grunderna för meddelande av besvärstillstånd är dock utformade så att ändring kan sökas hos högsta förvaltningsdomstolen i sådan utsträckning att besvärssystemet inte uteslutande blir ett prejudikatsystem.

3 LEDNINGENS ÖVERSIKT

3.1 Allmänt

Allt oftare får domstolarna pröva omfattande och rättsligt krävande mål samt nya typer av rättsliga frågor. Ett skäl till detta är att EU-rättsakterna sträcker sig till ett allt vidare område. Även i den nationella lagstiftningen på olika områden sker det kontinuerligt ändringar som domstolarna bör göra sig förtrogna med och tolka. Förvaltningsrättskipningens verksamhetsmiljö påverkas hela tiden av ständigt föränderlig lagstiftning nu även särskilt av osäkerheten i ekonomin. Hos samhällets medlemmar har förväntningarna på rättsskyddet också vuxit.

Grundförfattningarna om reformen av statens regionförvaltning vilka trädde i kraft 1.1.2010 för med sig tilläggssarbete såväl hos förvaltningsmyndigheterna som hos förvaltningsdomstolarna. Reformen lyfte på ett nytt sätt fram frågan om förvaltningsdomstolens regionala behörighet. Enskilda regionförvaltningsverk samt närings-, trafik- och miljöcentraler har på komplicerade grunder som kombinerar sakliga och regionala grunder blivit behöriga även på området för ett annat verk eller för en annan central eller t.o.m. i hela landet. Då man följer principen om myndighetens huvudsakliga verksamhetsställe kan en förvaltningsdomstol som eventuellt befinner sig väldigt långt borta från parterna bli behörig, och besvär som gäller samma sakfråga kan splittras på flera förvaltningsdomstolar. Andra problem som dykt upp är förande av talan inom de olika ansvarsområdena inom närings-, trafik- och miljöcentralerna samt uppgifternas inbördes spänningar i förvaltningsprocessen.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Under de senaste åren har privatiseringen av den offentliga servicen varit förhärskande. Som exempel kan nämnas privatiseringen av social- och hälsovårdstjänster. Vid privatiseringen och regleringen av den bör man sörja för att 124 § i grundlagen och de därav härrörande kraven på exakt reglering av befogenheterna, på allmän precision av regleringen och övrig sakenlighet iakttas.

3.2 De regionala förvaltningsdomstolarna

År 2010 inkom ca 2,7 procent fler rättskipningsärenden till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) än året innan. Antalet inkomna ärenden varierade avsevärt mellan olika förvaltningsdomstolar; i Helsingfors uppgick ökningen till 4 procent, i Kuopio till 16 procent, i Uleåborg till ca 5 procent och i Vasa till 10 procent medan det i Kouvola inkom 14 procent mindre ärenden än året innan. Av ärendena i huvudsak ökade utlänningsärendena mest.

De regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) avgjorde ca 6,3 procent fler mål än året innan. De översteg det helhetsmål som uppställts för dem i resultatförhandlingarna. Antalet anhängiga mål ökade dock en aning från året innan. Den genomsnittliga handläggningstiden vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) förkortades från 7,8 månader föregående år till 7,3 månader. Den genomsnittliga handläggningstiden vid Ålands förvaltningsdomstol var 6,5 månader.

Andelen mål som varit anhängiga längre än 12 månader vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) utgjorde under verksamhetsåret 8 procent av alla anhängiga ärenden (8 procent även året innan). Flest ärenden som varit anhängiga längre än 12 månader fanns det bland skatteärenden.

3.3 Marknadsdomstolen

Till marknadsdomstolen inkom det år 2010 rekordartade 691 mål och ärenden, vilket är ca 15 procent mer än år 2009. Ökningen förklaras av den jämna ökningen av upphandlingsärenden och av elmarknadsärenden. Höjningen av de nationella tröskelvärdena för offentlig upphandling minskade inte antalet mål vid marknadsdomstolen.

Under verksamhetsåret lyckades man sänka den genomsnittliga handläggningstiden från 10 månader året innan till 8,7 månader.

Marknadsdomstolen avgjorde ca 3,7 procent fler mål och ärenden än året innan. I slutet av 2010 fanns det 419 oavgjorda rättskipningsärenden vid marknadsdomstolen. Därmed lyckades marknadsdomstolen trots en avsevärd ökning av antalet inkomna ärenden hindra en ny målanhopning vid domstolen.

3.4 Försäkringsdomstolen

Antalet ärenden som inkommit till försäkringsdomstolen årligen har fr.o.m. 2008 hållit sig på ungefär samma nivå. År 2010 inkom 7 557 ärenden dvs ca 2,3 procent mindre än år 2009. Antalet inkomna ärenden översteg antalet avgjorda ärenden något under verksamhetsåret. Även om ärendestrukturen har blivit mer krävande har man årligen ändå lyckats förkorta ärendenas genomsnittliga handläggningstid. Under verksamhetsåret uppgick den genomsnittliga handläggningstiden till 10,8 månader, vilket dock översteg det för handläggningstiden uppställda målet.

3.5 Högsta förvaltningsdomstolen

Till högsta förvaltningsdomstolen inkom under verksamhetsåret 4 586 ärenden, vilket är ca 4,7 procent mer än året innan och betydligt fler än uppskattade 4 100 ärenden. Särskilt utlänningsärendena och besvären över social- och hälsovårdsärenden ökade antalet inkomna ärenden.

Högsta förvaltningsdomstolen avgjorde sammanlagt 4 202 ärenden, vilket översteg både antalet avgjorda ärenden året innan (3 965) och målet på 4 200 avgjorda ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden uppgick till 11,1 månader.

3.6 Sammanfattning

I likhet med de tre föregående åren ökade antalet till förvaltningsdomstolarna inkomna ärenden. Förra året ökade antalet ärenden i synnerhet i utlännings- och bilskatteärenden. Trots att antalet inkomna ärenden har ökat har förvaltningsdomstolarna på det hela taget relativt väl lyckats fullgöra sin grundlagsenliga rättsskyddsuppgift även år 2010. Förvaltningsdomstolarna lyckades huvudsakligen nå de mål som uppställts för lönsamhet och produktivitet. Dessutom förkortades handläggningstiderna. Det finns dock skillnader mellan de regionala förvaltningsdomstolarna i produktivitet och handläggningstider, vilket delvis förklaras med skillnader i ärendestrukturen. Denna borde fås så enhetlig som möjligt, och förvaltningsdomstolarna bör utvecklas enligt gemensamma principer.

I detta sammanhang kan man dock inte fästa uppmärksamhet endast vid antalet avgjorda ärenden, utan även vid beslutens kvalitet. Man bör sträva efter att finna de bästa arbetssätten och förfarandena så att besluten kan hålla en så hög kvalitet som möjligt samtidigt som också verksamhetsresultatet blir så gott som möjligt.

För att kunna hålla rättssäkerheten på en hög nivå samtidigt som man strävar efter att försnabba handläggningen av besvär, bör man ta hand om de praktiska verksamhetsbetingelserna vid förvaltningsdomstolarna. Förvaltningsdomstolarna bör reserveras tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser, med hjälp av vilka man kan garantera ett sådant rättsskydd som förvaltningsrättskipningen, beslutens kvalitet och handläggningstiderna förutsätter och som Finlands grundlag, internationella förpliktelser och även kunder kräver av förvaltningsdomstolarna. För att verksamheten ska stå på en solid grund och besluten vara av hög kvalitet, bör det även finnas möjlighet att reservera tillräckligt med tid för utbildning och utveckling av personalen.

4 DET OMGIVANDE SAMHÄLLET

4.1 Allmänt

Ändringarna i det omgivande samhället och samhällsutvecklingen återspeglas på många plan i det finska samhället och olika rättsområden. Enligt den framtidsöversikt² som Justitieministeriet har utarbetat över sitt förvaltningsområde utgörs de viktigaste ändringskrafterna av ändringar i den globala världsordningen, befolkningsutvecklingen, världsekonomis utveckling och den ekonomiska krisen, informationssamhället och den teknologiska utvecklingen, klimatförändringen och ekosystem, kunnande, ändringar i värderingar samt utmaningarna för kreativitet och innovationer. Ändringarna skapar nya möjligheter, men ställer också nya krav på utvecklingen av rättsstaten. Samhälleliga ändringar som verkar på olika områden inom Justitieministeriets förvaltningsområde gäller bland annat demokratiutveckling, lagstiftningspolitik, rättsskydd, kriminalpolitik och reglering av rättsförhållandena i vardagen.

Justitieministeriet har även utarbetat en verksamhetsstrategi³ för åren 2011–2016. Enligt den bör ministeriet och förvaltningsområdet ha en kunnig, yrkesskicklig och motiverad personal och tillräckliga, effektivt utnyttjade, rätt riktade ekonomiska resurser samt fungerande styrmedel, organisationer och samarbetsstrukturer. Dessutom behövs tillräckligt kunskapsunderlag och data-teknik som stödjer kärnfunktionerna effektivt. Genom linjedragningarna och tyngdpunkterna i verksamhetsstrategin antas man bäst kunna stödja förmågan och möjligheterna av Justitieministeriets förvaltningsområde att främja att rättsstaten förverkligas och att rättssystemet fungerar.

² Rättvisa och förtroende som grund för en hållbar samhällsutveckling. Verksamhet och förvaltning 70/2010

³ Justitieministeriet och rättsstatens verksamhetsförutsättningar. Verksamhet och förvaltning 82/2010

I Statens revisionsverks effektivitetsrevision (207/2010) utreddes om statens produktivetsprogram har beretts och styrts så att man hade skapat en tillräcklig grund för att nå målen i programmet. Revisionen visade att då programmet inleddes år 2003 verkade det att det primära målet för programmet genuint hade varit att förbättra produktiviteten, men att det primära målet för programmet från och med regeringens rambeslut år 2005 förefaller att ha blivit minskning av statens personal.

Riksdagens revisionsutskott gav sitt betänkande (8/2010 rd) om statens revisionsverks berättelse till riksdagen om sin verksamhet för finansåret 2009. Revisionsutskottet konstaterade i sitt betänkande att produktivetsprogrammet som i sin nuvarande form inte främjar helhetsproduktiviteten inte bör fortsättas under följande regerings- och ramperiod.

Så som det framgår av pyramidundersökningen⁴ om förvaltningsrättskipningen som levande verklighet från år 2009 har det en stor betydelse för hela samhället att förvaltningsdomstolarna fungerar väl. Det är viktigt att förvaltningsdomstolarna i egenskap av förstainstansdomstolar är tillräckligt starka och fungerande så att man kan garantera en skyndsam handläggning av hög kvalitet. På så sätt blir behovet att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen så litet som möjligt och man får rättsskydd utan dröjsmål. Förvaltningsdomstolarna innehar en nyckelposition då man i en omvandling bygger rättsskydd och samhällets förtroendekapital. Då produktivitet eftersträvas i den offentliga förvaltningen bör man därmed ta hand om verksamhetsbetingelserna inom rättskipningen.

4.2 EU-rätten och Europeiska människorättskonventionen

Det är i allmänhet förvaltningsmyndigheterna som tillämpar Europeiska unionens författningar och den nationella lagstiftning som grundar sig på dem. Därför blir det uttryckligen förvaltningsdomstolarna som får ta ställning till tolkningsfrågor i EU-rätten och därmed intar de en nyckelroll vid tillämpningen av EU-rätten. Det faktum att EU-lagstiftningen är komplicerad och sträcker sig till allt fler livsområden orsakar ofta problem inom förvaltningen och sysselsätter därmed förvaltningsdomstolarna.

Under 2010 begärde högsta förvaltningsdomstolen i fem fall förhandsavgörande av Europeiska unionens domstol. Åren 1995–2010 har Finland i över 60 fall begärt förhandsavgörande. Över hälften av dessa har gällt förvaltningsrättskipning.

Europeiska människorättskonventionen är, på samma sätt som Europeiska unionens regelverk, en del av vår gällande lagstiftning och bör inom ramen för sitt tillämpningsområde beaktas inom förvaltningsrättskipningen.

År 2010 gav Europeiska människorättsdomstolen sammanlagt 46 avgöranden som gällde Finland och av vilka nio gällde förvaltningsdomstolar. Kapitlet som berör förvaltningsdomstolar innehåller de fall där ett brott konstaterades samt ensidiga deklARATIONER av regeringen, förlikningar och fall där brott inte hade konstaterats.

I de två förvaltningsrättskipningsfall som Europeiska människorättsdomstolen meddelat under verksamhetsåret konstaterade Europadomstolen att förvaltningsprocessen inte hade skett inom sådan skälig tid som avses i 6 art. i Europakonventionen (Raita vs. Finland, miljötillståndsärende; Huoltoasema Matti Eurén Oy m.fl. vs. Finland, stads förköpsrätt). Europadomstolen motiverade

---

⁴ Pyramidundersökningen är tillgänglig som webbpublikation www.kho.fi/36399.htm

inte sina avgöranden i detalj, utan nöjde sig med hänvisning till sin tidigare rättspraxis att konstatera att den i liknande fall ofta har funnit att art. 6 i Europakonventionen har kränkts.

Därtill gav Finland i två fall en ensidig deklaration och i två fall ingicks förlikning. I de ovannämnda fallen var det också fråga om rättegångens längd.

4.3 Lagstiftning

4.3.1 Nya författningar

Lagstiftningen ändras kontinuerligt, vilket återspeglas i förvaltningsdomstolarnas arbete. Inom olika rättsområden kan lagreformer orsaka en målökning som är svår att förutspå. Som exempel kan nämnas den ändring av miljöskyddslagen som gäller avloppsvattenärenden på glesbygden och dess eventuella effekter på antalet miljömål.

Även lagstiftningens kvalitet inverkar på antalet mål vid domstolar och därmed på handläggningstiderna. Ju fler oklarheter och övriga problem det finns i den tillämpliga materiella lagstiftningen, desto oftare blir man tvungen att få ett avgörande från en domstol. Sålunda är det nödvändigt att utveckla lagberedningen.

I det följande granskas några författningar, som har betydelse i synnerhet för verksamheten vid förvaltningsdomstolar.

I början av år 2010 fogades till förvaltningsprocesslagen en ny 53 a § (364/2009), som innehåller en bestämmelse om dröjsmål vid behandlingen av en administrativ ekonomisk påföljd. Enligt paragrafen kan förvaltningsdomstolen eller något annat rättskipningsorgan sätta ned den administrativa ekonomiska påföljdens belopp eller undanröja påföljden helt och hållet för att gottgöra dröjsmålet. Det är fråga om ett nytt rättsskyddsmedel som en part kan använda sig av för att få gottgörelse för ett dröjsmål vid rättegången.⁵

Lagen om ändring av lagen om offentlig upphandling (321/2010) som trädde i kraft den 1 juni 2010 och lagen om ändring av lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (322/2010) ändrade de nationella tröskelvärdena som tillämpas genom upphandlingslagen för varu- och tjänsteupphandlingar från 15 000 euro till 30 000 euro och för byggtreprenader från 100 000 euro till 150 000 euro. Samtidigt gjordes det möjligt att delge upphandlingsbeslutet elektroniskt. För upphandlingar som överstiger EU-tröskelvärdet ökades marknadsdomstolens möjligheter att rätta upphandlingsenhetens felaktiga förfarande genom införandet av tre nya påföljder: ogiltighetspåföljd, påföljdsavgift och förkortning av kontraktstiden.

Marknadsdomstolslagen ändrades så att marknadsdomstolens domförhet med en sammansättning med en domare utökades och så att föreskrifter om handläggning av rättskipningsärenden vid förstärkt sammanträde och i plenum har intagits.

Lagen om ändring av förvaltningslagen (581/2010) trädde i kraft 1.8.2010. Genom de nya bestämmelserna i förvaltningslagen försöker man förtydliga omprövningssystemet och förbättra möjligheterna att fungera smidigt och effektivt vid rättelse av fel i förvaltningsbeslut. Ett mål är också att parten bättre än i nuläget får information om sina rättigheter och skyldigheter vid

---

⁵ Under verksamhetsåret satte marknadsdomstolen med stöd av 53 a § i förvaltningsprocesslagen ned påföljdsavgiften i fyra konkurrensbegränsningsfall på grund av att handläggningen hade dröjt för länge.

omprövningsförfarandet. Samtidigt önskar man minska antalet rättstvister som kommer till förvaltningsdomstolarna.

11.2.2011 stadfäste republikens president en ändring i skjutvapenlagen som träder i kraft 13.6.2011. Skjutvapenlagen ändrades bland annat på så sätt att de vapentillstånd som utfärdas för privatpersoner är först tidsbundna, giltighetstiden är högst fem år. Av sökanden krävs också ett lämplighetstest och ett intyg av skytteföreningens skytteinstruktör över att personen aktivt utövar skytte. Därtill kan polisen vid behov begära hälsouppgifter direkt av sökandens läkare.

Riksdagen antog 11.2.2011 regeringens proposition (RP 179/2010 rd) med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen, som trädde i kraft 9.3.2011. Miljöskyddslagen ändrades så att vissa särdrag som hänför sig till fastighetens egenskaper och fastighetsinnehavaren ska kunna beaktas på ett mer flexibelt sätt än hittills när man tillämpar bestämmelserna om hantering av hushållsavloppsvatten. Statsrådet antog 10.3.2011 en ny avloppsvattenförordning som träder i kraft 15.3.2011.

Riksdagen antog 22.2.2011 regeringens proposition (RP 280/2010 rp) med förslag till lagar om ändring av lagen om utnämning av domare och av vissa lagar som har samband med den. Enligt det lagförslag som riksdagen antagit har högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen utnämningensbehörighet endast om utnämningen görs för längre tid än ett år. De högsta domstolarna ska fortfarande utnämna chefsdomare för viss tid vid domstolarna oberoende av hur lång tid det gäller. Domare utnämns för en viss tid på högst ett år i hovrätten, förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen och marknadsdomstolen av chefsdomaren för domstolen i fråga i stället för av plenum eller av ett motsvarande kollegialt organ. Det antagna lagförslaget innehåller därtill vissa ändringar i sammansättningar i förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen och marknadsdomstolen.

Riksdagen antog 4.3.2011 regeringens proposition (RP 182/2010 rd) med förslag till lag om elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem samt till vissa lagar som har samband med den. Till lagen om offentlig upphandling fogades bland annat en bestämmelse som gör det möjligt att avbryta upphandlingsförfarandet utan att en upphandling görs. Målet är att minska de upphandlande enheternas och leverantörernas ovisshet om huruvida det är tillåtet att avbryta ett upphandlingsförfarande och också minska mängden besvär hos marknadsdomstolen.

Riksdagen antog 11.3.2011 regeringens proposition (RP 277/2009 rd) med förslag till reform av vattenlagstiftningen. Reformen syftar bland annat till att förtydliga systemet och förfarandet i vattenärenden enligt vattenlagen. Dessutom syftar reformen till att effektivisera handläggningen av vattenärenden och att försnabba handläggningen av omfattande tillståndsärenden vid regionförvaltningsverk.

Riksdagen antog 11.3.2011 regeringens proposition (RP 88/2010 rd) med förslag till ny konkurrenslag. En del av bestämmelserna i den nya konkurrenslagen motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i gällande lag. De viktigaste förnyelserna berör bestämmelserna om påföljdssystemet, skadeståndet, förfarandet i konkurrensärenden och tillsynen över företagsförvärv.

4.3.2 Aktuella lagstiftningsprojekt

Ett av de mest centrala aktuella lagstiftningsprojekten gäller utvecklingen av förvaltningsprocessen. Den förvaltningsprocesskommission som Justitieministeriet tillsatt har i uppdrag att utarbeta förslag till rättsskyddsmedel med anledning av förvaltningsmyndighets passivitet, revidering av de allmänna förfarandena i förvaltningsprocessen och till uppgifter för och ställning av de olika

förvaltningsdomstolarna i förvaltningens rättsskyddssystem. Utvecklingen av förvaltningsprocessen utvärderas och utreds utöver i förvaltningsprocesskommissionen i dess underarbetsgrupper (passivitetsarbetsgruppen, processarbetsgruppen och arbetsgruppen för förvaltningsprocessnivåerna), som behandlar myndigheternas passivitet och utvecklingen av procedurbestämmelserna i förvaltningsrättskipningen. Kommissionens mandatperiod är 1.10.2007–31.12.2010.

Passivitetsarbetsgruppen överlämnade sitt betänkande 30.9.2008.

Processarbetsgruppen färdigställde 4.2.2011 sitt slutbetänkande (Rättegången i förvaltningsärenden. Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 4/2011). Arbetsgruppen föreslår att förvaltningsprocesslagen ska ersättas med en ny lag om rättegången i förvaltningsärenden. Den nya lagen skulle tillämpas i högsta förvaltningsdomstolen, de regionala förvaltningsdomstolarna, försäkringsdomstolen och besvärnämnderna samt vid handläggningen av vissa mål vid marknadsdomstolen och arbetsdomstolen. Enligt arbetsgruppen fungerar de nuvarande bestämmelserna huvudsakligen väl och det finns inte några större ändringsbehov i fråga om kraven på grundläggande och mänskliga rättigheter. De centrala justeringsbehoven gäller närmast bestämmelserna om muntlig förhandling och hörande av vittnen, myndigheternas deltagande i processen, delgivning av beslut, förvaltningstvistemål, förvaltningsdomstolarnas behörighet att utfärda säkringsförfordanden samt ersättning av rättegångskostnader. Överklagande av ministeriernas förvaltningsbeslut ska styras till de regionala förvaltningsdomstolarna. Nytt vore att domstolen i undantagsfall kunde sätta ut en tid inom vilken parterna ska lämna in eventuellt tilläggsmaterial i ärendet. Om tilläggsutredning lämnats in efter denna tid kan domstolen lämna den utan avseende. Det föreslås även att bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande revideras. Klagan och återbrytande skulle kombineras till ett extraordinärt rättsmedel som skulle kallas återbrytande. Återbrytande skulle få sökas endast en gång i ett och samma ärende.

I regeringens proposition (RP 281/2010 rd) med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsdomstolen föreslås att lagen om försäkringsdomstolen ändras bland annat så att dess sammansättningar görs lättare genom att det vid sidan av de nuvarande sammansättningarna med tre respektive fem ledamöter skapas en endomarsammansättning och en sammansättning med en domare och en läkarledamot. I propositionen föreslås också komplettering av det medicinska utvärderingsförfarandet från det nuvarande genom anlitande av särskilda sakkunnigläkare, begränsning av anlitande av sakkunnigledamöter som är förtrogna med arbetsförhållanden, företagsverksamhet och militärskadeärenden, avgörande av ärenden utan att hålla ett sammanträde, om ledamöterna är eniga om utgången i målet efter att de har satt sig in i handlingarna, samt reglering av föredragandes ställning till alla delar på lagnivå. Dessutom föreslås att till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken tilläggsutredning ska lämnas in senast den dag då ärendet avgörs och enligt vilken försäkringsdomstolen ska informera ändringssökanden att ärendet inletts, om den uppskattade handläggningstiden, och om beaktande av skriftlig och muntlig utredning samt ge anvisningar om inlämnande av tilläggsutredning. Vidare föreslås att ett förfarande med redogörelse för bindningar ska införas i samband med utnämning av läkarledamöter och andra sakkunnigledamöter till försäkringsdomstolen. Syftet med reformen är att göra försäkringsdomstolens handläggning av ärenden snabbare och mer flexibel, öka öppenheten i verksamheten och säkerställa att rättssäkerheten hålls på en hög nivå.

I regeringens proposition (RP 181/2010 rd) som lämnades till riksdagen 8.10.2010 föreslås det att statstjänstemannalagen ändras. Det allmänna besvärsubudet i statstjänstemannalagen upphävs. Huvudregeln ska vara att en tjänsteman har rätt att överklaga ett beslut som gäller honom eller henne. De beslut som inte går att överklaga räknas upp i en särskild bestämmelse. I och med den ökade besvärsrätten ska statstjänstemän i framtiden kunna söka ändring hos förvaltningsdomstolen i

ärenden som gäller dem. Tjänstemannanämnden dras in och de ärenden som den har skött överförs på förvaltningsdomstolen. Därutöver föreslås vissa mindre ändringar i lagen.

4.4 Andra aktuella projekt

Arbetsgruppen för förvaltningsprocessnivåerna lämnade 28.10.2010 sitt betänkande (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 78/2010) till Justitieministeriet. Arbetsgruppen granskade garantierna för rättssäkerhet under ett förvaltningsärendes livscykel (förvaltningsbeslut, omprövningsbegäran, förvaltningsdomstol, högsta förvaltningsdomstolen) Målet är att systemet för sökande av ändring i förvaltningsärenden ska vara så klart och konsekvent som möjligt. På behovet av rättsskydd inverkar utöver ärendets art också hur garantierna för rättssäkerhet har tillgodosetts under de tidigare skedena av samma ärendes livscykel. Målet är att förvaltningsdomstolarna utvecklas till så jämnstarka allmänna fullföljdsdomstolar i första instans som möjligt. Utgångspunkten bör vara att ärendena fördelas på alla förvaltningsdomstolar. Högsta förvaltningsdomstolen bör mer än för närvarande kunna koncentrera sig på vad rättssäkerheten kräver i högsta rättsinstans. Utvecklingen i fråga om förvaltningsförfarande och systemet med omprövningsbegäran samt systemet med förvaltningsdomstolar i två instanser ger i dag bättre möjligheter än förut att bredda området för bestämmelserna om besvärstillstånd vid sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. Detta innebär inte att högsta förvaltningsdomstolen blir prejudikatdomstol. Besvärsförbud i fråga om högsta förvaltningsdomstolen bör användas utifrån enhetliga grunder. De bör användas endast i undantagsfall, närmast vid juridiskt okomplicerade ärenden, där behovet av rättsskydd inte är betydande och där de rättsmedel som använts före högsta förvaltningsdomstolen är tillräckliga.

Justitieministeriet tillsatte 23.6.2010 en kommission för översyn av hovrätts- och förvaltningsdomstolars strukturer. Kommissionen har bland annat i uppdrag att göra förslag till utveckling av hovrätts- och förvaltningsdomstolsnätverket så att målsättningen är hovrätter och förvaltningsdomstolar som i fråga om antalet mål och struktur är möjligast lika stora. Målet för kommissionen är att finna funktionellt, geografiskt och regionalt ändamålsenliga förläggningsorter för domstolarna. Kommissionen mandatperiod är 1.7.2010 – 31.3.2011.

Under verksamhetsåret inleddes även förberedelserna för förnyelsen av rättsväsendets webbplats. I samband med förnyelsen av publikationssystemet förenhetligas strukturerna på webbplatserna inom förvaltningsområdet så att webbsidorna som till struktur och allmänt utseende bildar en logisk helhet bättre än för närvarande tjänar förvaltningsområdets service- och kommunikationsbehov. I detta sammanhang är det meningen att förverkliga en intranätlösning som tjänar förvaltningsdomstolarnas egna behov. Leverantören av publikationsplattformen valdes i december 2010.

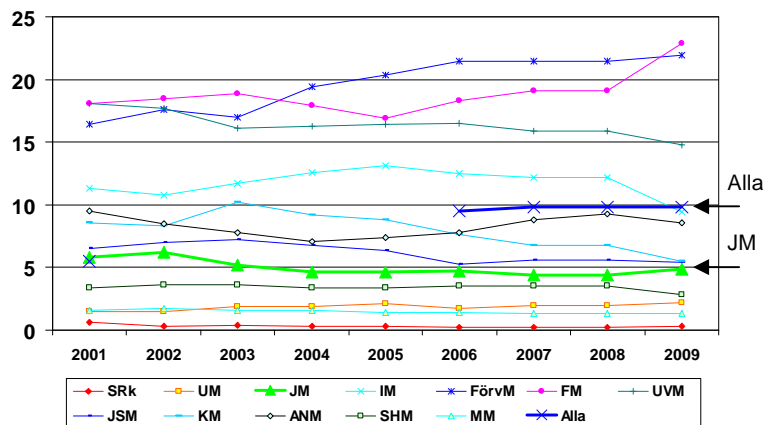
Vid Forskningscentralen för de inhemska språken (Focis) har ett språkvårds- och forskningsprojekt inletts, där man utreder hurdant författningsspråket är, varför det är eget och hur författningarna kunde göras mer allmänt begripliga. Projektet inleddes i juli 2010 och det avslutas 2013.

4.5 Nuläget och aktuella projekt inom informationstekniken

Datasystemen utgör centrala arbetsredskap för domstolarna, vilka rättskipningsverksamhetens smidighet väsentligt beror på. Informationsförvaltningen är även ett väsentligt styrmedel, eftersom uppföljningsinformationen som fås med hjälp av denna är en förutsättning för en resultatrik utveckling av verksamheten. Datatekniksituationen vid förvaltningsdomstolarna har redan länge varit dålig, för de centrala datasystem som är i bruk motsvarar inte till sina funktioner och teknik de nuvarande behoven.

De anslag och personalresurser som riktats till förvaltningsdomstolarnas dataförvaltning har de senaste åren endast räckt till anskaffning av obligatoriska standard- och underhållstjänster för datatekniksystemen. I praktiken har det inte funnits några möjligheter till utveckling. Längre har vi dock inte råd att pruta på förvaltningsdomstolarnas dataförvaltningsutgifter. Inom Justitieministeriets förvaltningsområde har andelen dataförvaltningsutgifter av alla verksamhetsutgifter även i övrigt kontinuerligt varit klart lägre än i andra ministerier i snitt.

Informationsförvaltningsutgifternas andel av verksamhetsutgifterna

Källa: Uppgifter om statens informationsförvaltning 2009 (FM 41a/2010)

Förnyelsen av domstolarnas grundtillämpningar, såsom målhanteringssystemet, är nödvändig inom den närmaste framtiden. Särskild omtanke bör bäras även om det att dataförvaltningens förbättringsförsök hittills har legat på splittrade projekt och centraliserad utveckling har saknats.

Den av justitieministeriet 24.1.2008 tillsatta arbetsgruppen för utveckling av dokumenthantering, rapportering och elektronisk kommunikation i förvaltningsdomstolarna lämnade sitt betänkande till ministeriet i mars 2010.⁶ Arbetsgruppen konstaterade i sitt betänkande bland annat att särskilt utvecklingen av målhanteringssystemen och ibruktagandet av metoder för elektronisk kommunikation har en stor betydelse för utvecklingen av arbetet vid domstolarna då man vill effektivisera deras rättskipningsverksamhet. Vid utvecklingen av domstolarnas informationstekniska verksamhetsmiljö krävs i fortsättningen en starkare gemensam syn av domstolarna. Nu råder det en gemensam syn närmast om problem, men denna syn har inte kunnat kanaliseras till praktiska åtgärder. Å andra sidan finns det även skillnader i domstolarnas verksamhetsmiljö, vilket också gäller förvaltningsdomstolar. I utvecklingsarbetet har dessa skillnader inte kunnat beaktas i tillräcklig utsträckning.

Enligt de linjer som dragits upp inom justitieförvaltningen löper de nuvarande Lotus Notes-ärendehanteringstillämpningarnas livscykel ut åren 2014–2015. Trots detta kan utveckling av de nuvarande tillämpningarna fortsättas, eftersom det handlar om en bekant miljö för användarna, utveckling är förmånligt och de nuvarande datasystemstrukturerna är relativt lätta att ändra och komplettera. I de nuvarande målhanteringssystemen finns det också egenskaper, som kunde utnyttjas ännu bättre i handläggningen av ärenden och i utarbetande av versioner av handlingar och

⁶ Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 30/2010.

circulation av dem. Samtidigt bör man utreda placering av det handlingsmaterial som gäller rättskipning i en gemensam materialdatabank.

Med tanke på utvecklingen av domstolarnas informationsteknik är det särskilt viktigt att domare och övrig rättskipningspersonal som är användare av informationstekniksystemen medverkar vid utvecklingen av systemen från början. Ett mångsidigt och användarvänligt nyttjande av de nuvarande datatekniska systemen kräver att utvecklingsarbetet riktar sig till rättskipningsverksamhetens helhet, i synnerhet till dess kärna dvs. domarens arbete och att det även i övrigt motsvarar domstolens interna behov. Ett praktiskt exempel på detta är justitieministeriets projekt för ett ärendehanteringssystem inom rättshjälpsärenden (Romeo). Med detta nya system eftersträvas nytta närmast genom en försnabbad utbetalning av arvoden till biträden för personer som fått offentlig rättshjälp och genom utjämning av rättshjälpsbyråernas arbetsfördelning. Man har dock blivit tvungna att skjuta upp ibruktagandet av systemet vid domstolar, eftersom de krav som rättshjälpslagen ställer på domstolarna inte i tillräcklig utsträckning har beaktats. Därtill ökar det nu utvecklade systemet domstolarnas arbete i onödan. Nu har justitieministeriet tillsatt en ny arbetsgrupp för vidareutveckling av ärendehanteringssystemet för rättshjälpsärenden så att systemet kan göras så lätt och enkelt som möjligt att använda.

Ibruktagandet vid högsta förvaltningsdomstolen och förvaltningsdomstolarna av det tväradministrativa ärendehanteringssystemet vid Migrationsverket (UMA) har skjutits upp då genomförandet av grundsystemet fördröjts inom migrationsförvaltningen. Avsikten är att genomföra UMA-användargränssnittet för justitieförvaltningens system under år 2011.

År 2010 förnyades förvaltningsdomstolarnas föråldrade basdatateknik beträffande arbetsstationer. Därtill genomfördes en förnyelse av textbehandlingssystemet inom förvaltningsdomstolarna under verksamhetsåret. Övergången till nyttjande av OpenOffice Writer-mjukvaran vid upprättande av handlingar slutfördes förra hösten. Alla förvaltningsdomstolar utom marknadsdomstolen använder samma textbehandlingssystem bl.a. vid utarbetandet av beslut. Förenhetligandet av textbehandlingssystemet utgjorde även en förutsättning för att den automatiska delgivningen av skattebeslut till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt kunde tas i bruk vid alla förvaltningsdomstolar. De beslut som förvaltningsdomstolarna givit i skattemål kan efter dagen för beslutet skickas elektroniskt och automatiskt för kännedom till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt så att även informationen därifrån om mottagningen av beslutet och dess tidpunkt överförs automatiskt till målhanteringen i anslutning till varje enskilt ärende som bevis för mottagning av beslutet.

För att förvaltningsdomstolarna ska fungera bättre och för att förbättra tillgången till rättsskydd bör handläggningstiderna kunna förkortas ytterligare och produktiviteten förbättras. Den på initiativ av högsta förvaltningsdomstolen tillsatta förberedande mätarbetetsgruppen för förvaltningsdomstolarna avslutade sitt arbete 26.1.2010. I sin slutrapport föreslår den bl.a. att förvaltningsdomstolarnas målhanteringssystem ska utvecklas så att handläggningstiderna för anhängiga ärenden kan följas upp både enligt handläggningsskede och i sin helhet. Dessutom borde målhanteringssystemet visa hur brådskande ärendena är, vilket målet för handläggningstiderna är och vilken svårighetsklassificering ärendet har.⁷

På högsta förvaltningsdomstolens framställning tillsatte Justitieministeriet 2.7.2010 en arbetsgrupp vars uppdrag är att på basis av den förberedande mätarbetetsgruppens slutrapport fortsätta utvecklingen av mätarna för uppföljningen av mål och hur krävande de är samt av målhanterings-

---

⁷ Justitieministeriets utlåtanden och betänkanden 13/2010.

applikationer för förvaltningsdomstolarnas bruk samt fortsätta utvärderingen av utnyttjande av det elektroniska rättskipningsförfarandet. Arbetsgruppen har i uppdrag att planera ändringarna i målhanteringssystemen för högsta förvaltningsdomstolen och förvaltningsdomstolarna så att handläggningstiderna av ett ärende kan följas upp instansvis, stegvis och kumulativt. I målhanteringssystemen bör vidare utvecklas ett alarmsystem för hindrande av att handläggningen av målen fördröjs. Arbetsgruppens uppdrag är även att utarbeta ett förslag till mätare som beskriver den arbetsmängd som olika sakgrupper kräver och utvärdera nyttjandet av ett elektroniskt rättskipningsförfarande i förvaltningsdomstolarna. Arbetsgruppens mandatperiod är 1.9.2010–31.12.2011.

I anslutning till arbetsgruppens arbete genomförs ett logistikprojekt för ett försök med ett elektroniskt rättskipningsförfarande och behövliga ändringar i målhanteringssystemet i det praktiska arbetet i samarbete mellan högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol och Tekniska universitetet i Villmanstrand.

Justitieministeriet tillsatte 25.10.2010 ett utvecklingsprojekt för referensord inom justitieförvaltningen. Referensord som är gemensamma och kan användas gemensamt och som tjänar alla användningssyften är nödvändiga vid genomförandet av kommande utvecklingsprojekt för datasystem, såsom domstolarnas målhanteringssystem samt de publikations- och bibliotekssystem som ska reformeras.

Den 7.6.2010 tillsatta arbetsgruppen för utveckling och förnyelse av de serviceavtal som gäller datatekniktjänster för justitieministeriet och dess förvaltningsområde lämnade sin slutrapport i december 2010. Även representanter för förvaltningsdomstolarna ingick i arbetsgruppen. Förnyelsen av förvaltningsområdets ICT-tjänsteavtal utgör en del av ministeriets utvecklingsprojekt för styrningen av informationsförvaltningen. De sektorvisa datatekniska tjänsteavtalen för år 2011 ingås i enlighet med den nya tjänsteavtalsmodell som upprättats i arbetsgruppen.

4.6 Förvaltningsdomstolarnas lokaler

Lokaler som är i ändamålsenligt skick och som uppfyller domstolarnas särskilda behov är en nödvändig förutsättning för att verksamheten ska hålla en hög kvalitet. Även i denna verksamhetsberättelse finns det särskilda skäl att poängtera den samhälleliga betydelsen av förvaltningsdomstolarnas avgöranden med hänsyn till en fungerande förvaltning och förverkligande av rättsskydd. Detta borde även leda till bättre lokaler, såväl till deras yttre som till deras funktion.

En del av förvaltningsdomstolarna har haft allvarliga problem med sina lokaler redan en längre tid. För en del är situationen i detta nu god, men även för en del av dessa finns det ändringar i sikte. Med hänsyn till lokalerna är förvaltningsdomstolarnas ställning därmed olika. Lokalerna bör därför utvecklas utgående från gemensamma behov och lokalproblemet kan inte lösas till exempel genom att man ingriper i domstolsstrukturen på grund av kortsiktiga sparskäl.

Kuopio förvaltningsdomstol tvingas fortfarande arbeta i tillfälliga lokaler. Lokalerna är skäliga, men de motsvarar inte domstolens funktionella behov. En del av personalen flyttar till ersättande lokaler i början av 2011. Därmed är förvaltningsdomstolen tvungen att arbeta i två verksamhetsställen. Uleåborgs förvaltningsdomstol har i drygt 20 år fungerat i lokaler som den själv har planerat och som till läge och utrymmen fungerar utmärkt. På grund av bruksåldern ger lokalerna dock ett sådant allmänt intryck att de är i behov av en ytrenovering. Vidare bör kundlokalerna göras arbetsräddare.

Åbo förvaltningsdomstol fungerar i Åbo rättscenter, där lokalutredningen har fortsatt för att få till stånd de tilläggslokaler som Egentliga Finlands tingsrätt och åklagarämbetet behöver.

Helsingfors förvaltningsdomstol och marknadsdomstolen flyttar tillsammans med arbetsdomstolen till de lokaler i Östra Böle som blivit lediga efter Helsingfors hovrätt. Reparations- och ombyggnadsarbetena i de kommande lokalerna har inletts, och enligt dagens uppskattning torde flytten ske under första hälften av år 2012.

Försäkringsdomstolen flyttade hösten 2008 till nya lokaler. Under 2009 framgick det att det fanns problem med inomhusluften samt även värmeläckage och fuktskador på sina håll, vilka reparerades under åren 2009–2010. Reparationerna orsakade bl.a. ändringar av arbetsrum för fler än 30 personer. De senaste undersökningarna av inomhusluften gjordes i oktober-november 2010 och på basis av dem görs ännu vissa gransknings- och underhållsåtgärder under år 2011. Försäkringsdomstolen flyttar år 2012 till de lokaler som blir lediga efter Helsingfors förvaltningsdomstol.

Under verksamhetsåret inträffade en brand i högsta förvaltningsdomstolens matsal, vilket förde med sig en omorganisering och sanering av lokalerna.

5 VERKSAMHETENS EFFEKTIVITET

5.1 Allmänt

I undersökningen om förvaltningsrättskipningens effekter påvisades betydelsen av förvaltningsdomstolarnas avgöranden för förvaltningens funktionsförmåga. I undersökningen kalkylerades att myndigheterna som utövar offentlig makt på olika områden och nivåer fattar årligen 20–30 miljoner förvaltningsbeslut som kan överklagas hos förvaltningsdomstolarna vid behov. De största sakgrupperna finns inom gällar social- och hälsovård, beskattning, näring, miljö och kommunal förvaltning.

Huvudansvaret för välfärdens förutsättningar ligger därmed på förvaltningens primärnivå. Då förvaltningsdomstolarna i första instans handlägger cirka 30 000 besvär årligen och högsta förvaltningsdomstolen 4 000, kan man uppskatta att den finska förvaltningen generellt fungerar mycket väl. Det väldiga antalet förvaltningsbeslut visar dock på att om beslutsprocessen av något skäl skulle halta kan antalet besvär plötsligt stiga till en ohanterlig nivå. Av undersökningsresultaten framgick det generellt att högsta förvaltningsdomstolens verksamhet och även verksamheten av förvaltningsdomstolarna i första instans starkt styr beslutsfattandet inom förvaltningen.

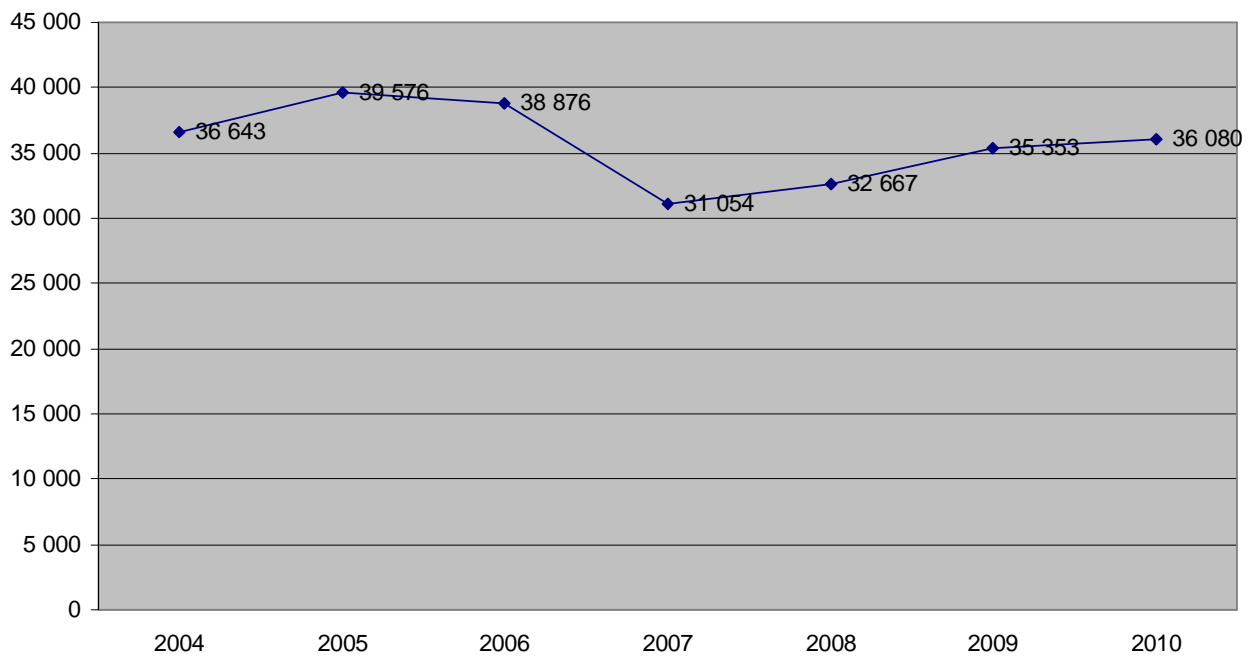
5.2 Förvaltningsdomstolarnas ärenden

Till förvaltningsdomstolarna inkom under verksamhetsåret sammanlagt 36 080 nya rättskipningsärenden, vilket var 727 fler och cirka 2 procent mer än år 2009.⁸

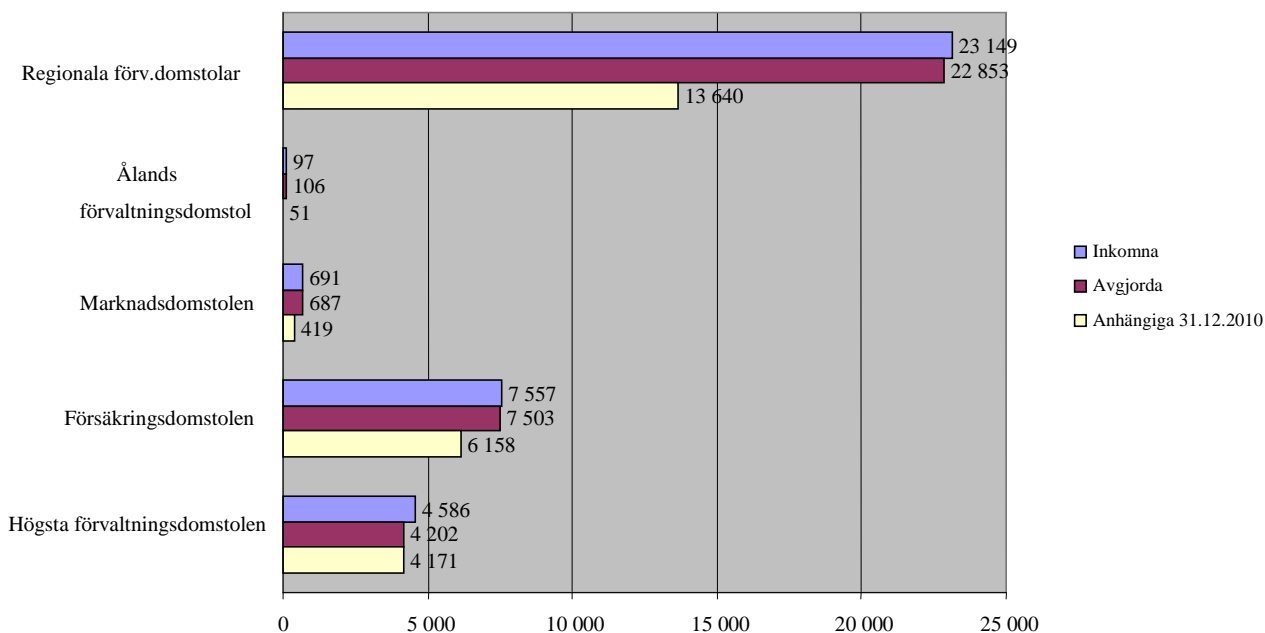
---

⁸ Se även bilagorna 2 och 3.

Till förvaltningsdomstolarna 2004-2010 inkomna rättskipningsärenden							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regionala förvaltningsdomstolar	21 049	24 025	24 389	19 568	20 539	22 515	23 149
Marknadsdomstolen	356	608	418	425	587	603	691
Försäkringsdomstolen	11 411	10 903	10 177	7 087	7 117	7 736	7 557
Ålands förvaltningsdomstol	108	109	99	83	126	120	97
Högsta förvaltningsdomstolen	3 719	3 931	3 793	3 891	4 298	4 379	4 586
Sammanlagt	36 643	39 576	38 876	31 054	32 667	35 353	36 080

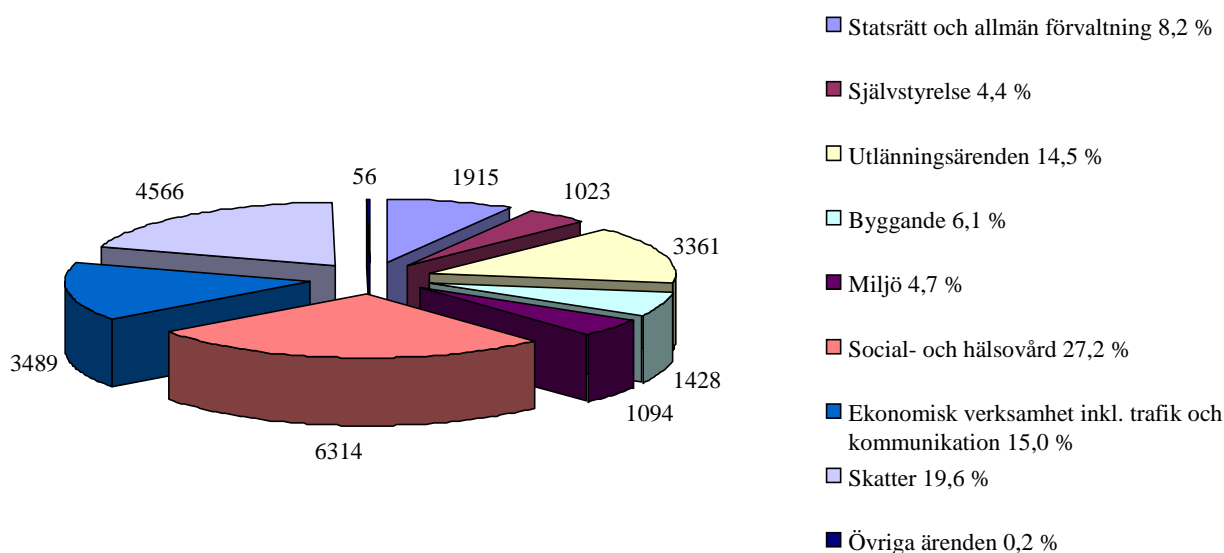
Bild 2 Till förvaltningsdomstolarna under åren 2004–2010 inkomna rättskipningsärenden

Bild 3 Till förvaltningsdomstolarna 2010 inkomna och avgjorda mål samt mål som var anhängiga 31.12.2010.

5.2.1 De regionala förvaltningsdomstolarna

Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom år 2010 sammanlagt 23 246 rättskipningsärenden (22 635 ärenden året innan), vilket var cirka 2,7 procent fler än under år 2009.⁹

Bild 4 Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) under år 2010 inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp.

⁹ Till de regionala förvaltningsdomstolarna 2008–2010 inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp. Bilaga 4

De regionala förvaltningsdomstolarna avgjorde sammanlagt 22 959 ärenden dvs. 6,3 procent fler än året innan (21 598). I slutet av året uppgick antalet anhängiga ärenden till 13 691, då antalet i slutet av föregående år var 13 485 ärenden.

Antalet inkomna utlänningsärenden ökade med cirka 50 procent från föregående år. Skatteärendena och övriga ärenden ökade med ungefär 10 procent. Antalet mål som gäller kommunal självstyrelse minskade med cirka 21 procent och mål som gäller social- och hälsovård med cirka 9 procent. Antalet inkomna ärenden minskade även inom statsrätt och allmän förvaltning, byggande samt miljö.

Nedan presenteras närmare uppgifter om vissa sakgrupper, för vilkas vidkommande det finns skäl att följa med hur antalet ärenden i dessa grupper utvecklas. De har särskild betydelse för samhället, de berörs av ändrad lagstiftning och det har uppstått målanhopning i förvaltningsdomstolarna.

Social- och hälsovårdsärenden

I budgeten för 2010 förutspåddes att den ekonomiska recessionen ökar på antalet social- och hälsovårdsärenden och särskilt utkomststödsärenden i förvaltningsdomstolarna.

Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom under verksamhetsåret 6 314 social- och hälsovårdsärenden, då motsvarande siffra året innan var 6 959. Därmed minskade antalet inkomna ärenden med cirka 9 procent. 934 ärenden som gäller beviljande av utkomststöd kom in (921 året innan). Den ekonomiska recessionen ökade åtminstone inte under verksamhetsåret de regionala förvaltningsdomstolarnas arbetsmängd gällande utkomststödsärenden.

Till högsta förvaltningsdomstolen inkom sammanlagt 945 social- och hälsovårdsärenden (817 året innan). 179 ärenden som gäller beviljande av utkomststöd kom in, då siffran året innan var 154.

Under verksamhetsåret uppgick den genomsnittliga handläggningstiden av social- och hälsovårdsärenden i de regionala förvaltningsdomstolarna till 4,5 månader (4,8 månader året innan) och i högsta förvaltningsdomstolen till 6,4 månader (5,8 månader året innan).

Barnskyddsärenden

Barnskyddslagen ändrades 1.3.2010 så att ärenden som gäller brådskande placering och förlängning av den inte längre behandlas i första instans av förvaltningsdomstolen utan av kommunernas socialväsande. Man uppskattade att ändringen av barnskyddslagen skulle minska antalet ärenden vid förvaltningsdomstolarna med närmare 1 000 ärenden per år, men effekterna av ändringen har dock blivit mindre.

Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom under 2010 1 614 ärenden, vilket var 589 ärenden (27 procent) färre än året innan (2 203 ärenden). Till högsta förvaltningsdomstolen inkom under verksamhetsåret 414 barnskyddsärenden (349 ärenden året innan). I slutet av 2010 fanns det vid de regionala förvaltningsdomstolarna 593 anhängiga barnskyddsärenden och vid högsta förvaltningsdomstolen 418 anhängiga ärenden.

Av de barnskyddsärenden som kom in till de regionala förvaltningsdomstolarna under 2010 utgjordes den största gruppen av ärenden som gäller omhändertagande och placering i vård utom hemmet. Dessa ärenden utgjorde cirka hälften av barnskyddsärendena. Under verksamhetsåret utgjorde ärenden som gäller brådskande placering och förlängning av den cirka en fjärdedel av

barnskyddsärendena, då de året innan före lagändringen hade uppgått till ungefär hälften av barnskyddsärendena.

Av de barnskyddsärenden som kom in till högsta förvaltningsdomstolen gällde över hälften omhändertagande och placering i vård utom hemmet.

Den genomsnittliga handläggningstiden av barnskyddsärenden vid de regionala förvaltningsdomstolarna var 4,7 månader, då den var 10,7 månader vid högsta förvaltningsdomstolen.

Utlänningsärenden

År 2010 ökade antalet till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkomna utlänningsärenden liksom under föregående år. Antalet inkomna utlänningsärenden uppgick till 3 361 ärenden, då antalet året innan hade varit 2 248. Antalet utlänningsärenden ökade med 1 113 ärenden dvs. med cirka 50 procent. Till högsta förvaltningsdomstolen inkom under verksamhetsåret 694 utlänningsärenden dvs. cirka 51 procent fler än året innan (458).

Den största gruppen av utlänningsärenden utgjordes av asylbesvär. År 2010 inkom 1 654 asylbesvär till Helsingfors förvaltningsdomstol, vilket är ungefär 60 procent fler än året innan (1 030 ärenden). Till högsta förvaltningsdomstolen inkom 424 asylbesvär (207 året innan).

I 2010 års budget anvisades Helsingfors förvaltningsdomstol tilläggsresurser (9 årsverken) för handläggningen av asylbesvär. Av dessa tilläggsresurser fick förvaltningsdomstolen till sitt förfogande sammanlagt tre årsverken i form av tjänster för viss tid.

Helsingfors förvaltningsdomstol avgjorde 1 361 asylärenden år 2010. I slutet av året fanns det 762 anhängiga asylärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden av asylärenden vid Helsingfors förvaltningsdomstol uppgick till 5,2 månader och 7,7 månader vid högsta förvaltningsdomstolen.

Det är asylsökandens och hela samhällets bästa att utlänningsärenden behandlas snabbt såväl inom förvaltning som i alla rättsinstanser. Detta förutsätter att domstolarna reserveras tillräckliga resurser för handläggningen av asylbesvär.

Skatteärenden

Liksom tidigare år utgjorde skatteärendena även under verksamhetsåret en femtedel (4 566 ärenden) av ärendena som inkom till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol). Av de enskilda sakgrupperna var skatteärendena näststörst efter social- och hälsovårdsärendena. Av inkomna skatteärenden utgjorde bilskatteärendena cirka 42 procent (1 911 ärenden), ärendena som gäller inkomst- och förmögenhetsbeskattning cirka 38 procent och mervärdesskatteärendena ungefär 8 procent. Vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) uppgick den genomsnittliga handläggningstiden till 9,9 månader.

Antalet bilskatteärenden ökade från året innan med cirka 119 procent (874 ärenden året innan). I början av 2010 väntade cirka 10 000 rättelseyrkanden på behandling i Tullen och cirka 1 500 besvär över rättelsebeslut. År 2010 behandlades cirka 11 000 rättelseyrkanden inom bilbeskattningen och cirka 2 000 besvär i Tullen. I början av 2011 väntade cirka 1 800 rättelseyrkanden och cirka 500 besvär över rättelsebeslut på behandling. År 2008 framställdes ungefär 7 200 rättelseyrkanden till Tullen, då det år 2010 kom in endast 3 400. Enligt Tullen överklagas bara vart tionde rättelsebeslut.

Bara till Kuopio förvaltningsdomstol kom det år 2010 708 bilskatteärenden av alla inkomna bilskatteärenden, till Åbo förvaltningsdomstol 308 ärenden och till Tavastehus förvaltningsdomstol 280 ärenden. Till högsta förvaltningsdomstolen inkom 137 bilskatteärenden. I slutet av 2010 fanns det 1 098 anhängiga bilskattebesvär vid förvaltningsdomstolarna och 79 besvär vid högsta förvaltningsdomstolen.

Den genomsnittliga handläggningstiden för bilskattebesvär uppgick till 5,8 månader vid de regionala förvaltningsdomstolarna och till 10,6 månader vid högsta förvaltningsdomstolen.

På grund av det exceptionellt stora antalet bilskattebesvär grundades för slutet av året en separat sektion vid Kuopio förvaltningsdomstol för avgörande av bilskatteärenden. Justitieministeriet beviljade anslag för ett halvt år för anställning av två förvaltningsrättsdomare för viss tid och en byråsekreterare. På sektionen avgjordes drygt 600 anhängiga ärenden.

Miljöärenden

Miljöärendena omfattar bland annat miljötillstånd och ärenden som gäller vattenhushållning och naturskydd. Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom det år 2010 sammanlagt 1 094 miljöärenden. Antalet inkomna ärenden minskade med cirka tre procent från året innan. Den genomsnittliga handläggningstiden vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) uppgick till 12,1 månader (13,6 månader året innan). Under verksamhetsåret avgjordes fler miljöärenden än vad som blev anhängiga. I slutet av 2010 fanns det 934 anhängiga miljöärenden vid de regionala förvaltningsdomstolarna, då antalet i slutet av året innan var 1044.

Planläggningsärenden

Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom det under 2010 336 planläggningsärenden dvs. cirka 12 procent mindre än året innan (382). Tre besvär över landskapsplan kom in. Mest minskade besvären över generalplan där 127 ärenden blev anhängiga (173 året innan). Man lyckades sänka antalet anhängiga planläggningsärenden vid de regionala förvaltningsdomstolarna under verksamhetsåret. Vid de regionala förvaltningsdomstolarna uppgick den genomsnittliga handläggningstiden av planläggningsbesvär till 11,5 månader (11,3 månader året innan) och vid högsta förvaltningsdomstolen till 13,1 månader (10,6 månader året innan).

Skjutvapenärenden

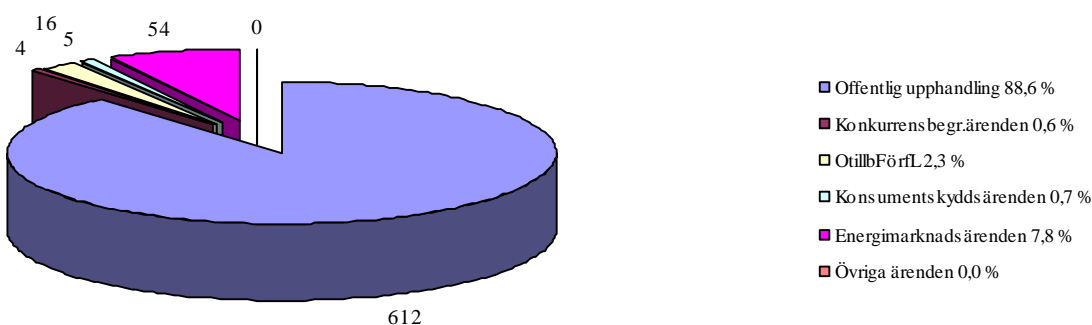
Till de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkom det år 2010 549 besvär i skjutvapenärenden. 152 av dessa kom in till Kuopio förvaltningsdomstol och 122 till Helsingfors förvaltningsdomstol. Antalet inkomna skjutvapenärenden ökade med cirka 16 procent från året innan (473). Till högsta förvaltningsdomstolen inkom 72 skjutvapenärenden (32 året innan). De regionala förvaltningsdomstolarna avgjorde 564 skjutvapenärenden dvs. fler ärenden än vad som väcktes under 2010. Vid de regionala förvaltningsdomstolarna uppgick den genomsnittliga handläggningstiden till 8,4 månader och vid högsta förvaltningsdomstolen till 6,9 månader.

Muntliga förhandlingar, syneförrättningar och inspektioner

Under 2010 höll förvaltningsdomstolarna muntlig förhandling i 534 ärenden (492 året innan) och förrättade syn i 81 ärenden (88 året innan). Därutöver förrättade Vasa förvaltningsdomstol 14 inspektioner i enlighet med vattenlagen och miljöskyddslagen.

5.2.2 Marknadsdomstolen

Till marknadsdomstolen inkom under verksamhetsåret 691 nya rättskipningsärenden dvs. 88 mål och ärenden fler än året innan. Antalet inkomna ärenden steg särskilt på grund av de över 100 besvär som gäller Folkpensionsanstaltens upphandling för åren 2011–2014 av öppenterapitjänster för gravt handikappade samt energimarknadsärendena.¹⁰

Bild 5 Till marknadsdomstolen år 2010 inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp.

Målet för marknadsdomstolen var att avgöra 600 ärenden år 2010. Marknadsdomstolen avgjorde 687 mål och ärenden dvs. några färre än antalet inkomna ärenden, men 78 fler än det antal som uppställts som mål (662 året innan). Av de avgjorda ärendena gällde 587 dvs. 85,4 procent offentlig upphandling (578 året innan). De andra avgjorda ärendena gällde elmarknaden (58), otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (27), konkurrensbegränsningar (9), reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (3), konsumentskydd (2) och alkohollagen (1).

I slutet av året fanns det 419 anhängiga ärenden dvs. 3 fler än året innan. Under 2010 lyckades man förkorta den genomsnittliga handläggningstiden från 10 månader året innan till 8,7 månader.

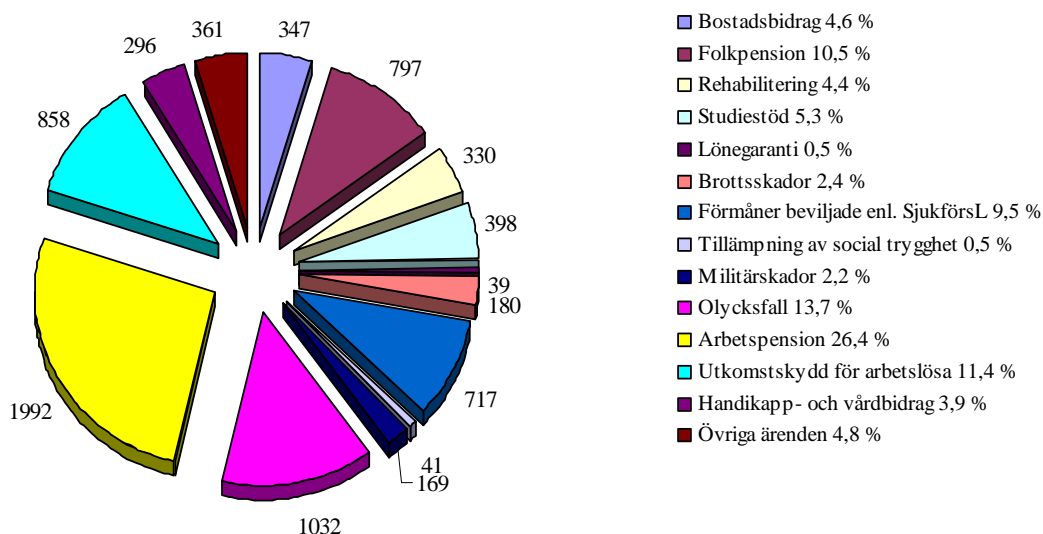
Marknadsdomstolen höll muntlig förhandling eller huvudförhandling i 78 mål och en förberedande muntlig förhandling eller ett muntligt förberedelsesammanträde i 77 mål.

5.2.3 Försäkringsdomstolen

År 2010 inkom sammanlagt 7 557 ärenden till försäkringsdomstolen, vilket var 2,3 procent mindre än året innan (7 736).¹¹

¹⁰ Till marknadsdomstolen inkomna rättskipningsärenden enligt huvudgrupp 2008–2010. Bilaga 4

¹¹ Till försäkringsdomstolen inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp 2008–2010. Bilaga 5

Bild 6 Till försäkringsdomstolen år 2010 inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp.

År 2010 avgjorde försäkringsdomstolen sammanlagt 7 503 ärenden (7 391 ärenden året innan). Man kunde avgöra nästan lika många ärenden som gjordes anhängiga. I slutet av året fanns det 6 158 anhängiga ärenden (6 104 året innan), så antalet anhängiga ärenden ökade något.

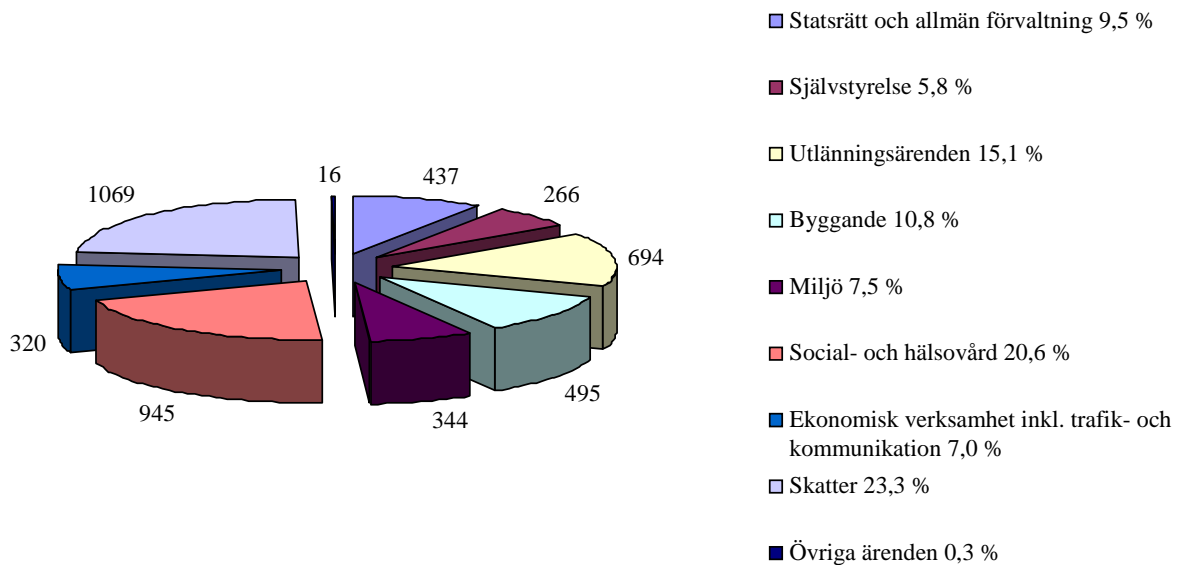
Under verksamhetsåret höll försäkringsdomstolen muntlig förhandling i 2 ärenden (6 året innan).

Av de besvärsmål som försäkringsdomstolen avgjorde ändrades beslutet av den lägre instansen i 14 procent av fallen. 114 ansökningar om undanröjande av beslut avgjordes. Av dessa bifölls 16,7 procent. I 3,3 procent av de avgjorda ärendena lämnades ändringsansökan utan prövning. Vidare avgjordes 113 besvär över undanröjande, av vilka 5,3 procent bifölls.

5.2.4 Högsta förvaltningsdomstolen

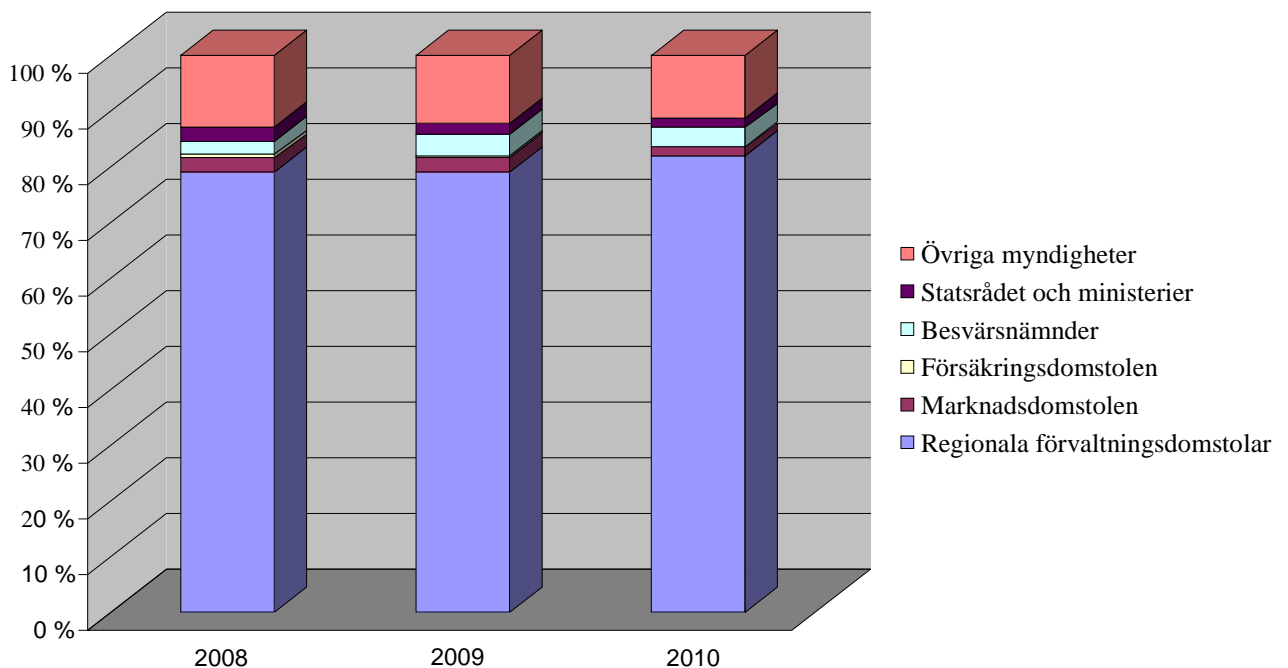
Under de senaste åren har antalet till högsta förvaltningsdomstolen inkomna ärenden stigit. År 2010 kom 4 586 ärenden in till högsta förvaltningsdomstolen dvs. drygt 200 fler än året innan (4 379). Antalet inkommande utlänningsärenden ökade med cirka 51 procent. Antalet ärenden som gäller social- och hälsovård, statsrätt och allmän förvaltning samt självstyrelse ökade också.¹²

¹² Till högsta förvaltningsdomstolen inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp 2008–2010. Bilaga 5

Bild 7 Till högsta förvaltningsdomstolen år 2010 inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp.

Av de inkomna ärendena gällde 3 756 (ca 82 procent) beslut av regionala förvaltningsdomstolar, 70 (ca 1,5 procent) beslut av marknadsdomstolen, 10 (ca 0,2 procent) beslut av försäkringsdomstolen, 150 (ca 3,3 procent) beslut av besvärsnämnderna, 84 (ca 1,8 procent) beslut av statsrådet och ministerier och 516 (ca 11,2 procent) beslut av andra myndigheter. I de övriga myndigheternas andel ingår extraordinärt ändringssökande i högsta förvaltningsdomstolens egna beslut samt motsvarande ansökningar vilka år 2010 var 82 till antalet.

Eftersom över 80 procent av de inkomna ärendena hänför sig till beslut som givits av de regionala förvaltningsdomstolarna och Ålands förvaltningsdomstol, bestämmer ändringarna i antalet mål som kommer in till dem samt deras innehåll i stor utsträckning hur många och hurdana ärenden som kommer in till högsta förvaltningsdomstolen som fortsatta besvär. Man kan t.ex. förutspå att ökningen av utlännings- och skatteärenden i de regionala förvaltningsdomstolarna kommer att synas med ett visst dröjsmål även i högsta förvaltningsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolens mål var att avgöra 4 200 ärenden under 2010. Målet nåddes, eftersom totalt 4 202 ärenden avgjordes (3 965 året innan). Av dessa gavs ett avgörande i sak i 1 943 ärenden. I sakgrupper som kräver besvärstillstånd meddelades besvärstillstånd i 259 fall (16,9 procent av de avgjorda besvärstillståndsärendena). Besvärstillstånd beviljades inte i 1 275 ärenden (83,1 procent av de avgjorda besvärstillståndsärendena). 725 ansökningar om extraordinärt ändringssökande avgjordes. 4 171 ärenden överfördes till följande år.

År 2010 förrättade högsta förvaltningsdomstolen syn i 6 ärenden och höll 5 muntliga förhandlingar.

5.3 Publicering av förvaltningsdomstolarnas beslut och tillgång till information

Publiceringen av förvaltningsdomstolarnas beslut och informering om dem har en styrande effekt i förvaltningsmyndigheternas beslutsfattande. Även om högsta förvaltningsdomstolens avgöranden inte är rättsligt bindande rättskällor vid lägre förvaltningsdomstolarnas beslutsfattande, har de principer som framgår av högstainstansavgöranden ändå i praktiken stor betydelse för beslutspraxis vid förvaltningsdomstolar och myndigheter.

Publiceringen av förvaltningsdomstolarnas beslut kan minska antalet omprövningsbegäran och besvär, om man vet hur ett likadant ärende har avgjorts tidigare i förvaltningsdomstolen. Man bör även publicera andra avgöranden än sådana som är centrala med tanke på enhetligheten av beslutspraxis. Betydelsen av publiceringen av regionala förvaltningsdomstolarnas beslut accentueras särskilt då det gäller en sak där överklagandet hos högsta förvaltningsdomstolen har begränsats genom besvärstillståndsreglering eller genom besvärsförbud.

Målet för publiceringen av beslut är också att göra beslutet tillgängligt för andra av saken intresserade än parterna och den myndighet som fattat det överklagade beslutet.

Förvaltningsdomstolarna publicerar sina beslut på Internet i Finlex- ja Edilex-författningsdatabankerna och dessutom på sina egna hemsidor. Förvaltningsdomstolarna har olika förfaranden då det gäller att besluta om vilka avgöranden som ska publiceras.

År 2010 publicerade de regionala förvaltningsdomstolarna i Finlex sammanlagt 98 beslut dvs. 0,4 % av alla avgjorda ärenden. Året innan publicerade de regionala förvaltningsdomstolarna 78 beslut.

Marknadsdomstolen publicerar alla beslut som den meddelat i Finlex och på sin webbplats.

År 2010 publicerade försäkringsdomstolen 24 beslut dvs. 0,3 procent av de avgjorda ärendena i Finlex. Antalet publicerade beslut minskade från året innan (44).

Högsta förvaltningsdomstolen har under hela sin verksamhetsperiod publicerat de principiellt viktigaste avgörandena i sin årsbok. Till årsboken väljs de beslut som har betydelse för lagtillämpningen i andra liknande fall eller som annars är av allmän betydelse. Utöver

årsboksbesluten publicerar högsta förvaltningsdomstolen korta referat. År 2010 publicerade högsta förvaltningsdomstolen sammanlagt 88 beslut som s.k. årsboksavgöranden. Därtill publicerade högsta förvaltningsdomstolen på sin webbplats korta referat av en del andra beslut.

Arbetsgruppen för förvaltningsprocessnivåerna föreslog i sitt betänkande att de regionala förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolarna i större utsträckning än för närvarande ska publicera sina beslut och informera om dem för att trygga öppenheten av domstolarnas verksamhet samt med hänsyn till enhetligheten av rättspraxis och av myndigheternas avgöranden.¹³

6 FUNKTIONELL EFFEKTIVITET

6.1 Förvaltningsdomstolarnas funktionella effektivitet

6.1.1 Anslag och verksamhetsutgifter

I statsbudgeten och tilläggsbudgetarna för 2010 var totalbeloppet av anslagen till Justitieministeriets förvaltningsområde 811 915 000 euro, det vill säga mindre än 2 procent av de totala anslagen i budgeten till alla förvaltningsområdena (51 745 195 000).

Domstolsväsendets andel av anslagen till Justitieministeriets förvaltningsområde var 251 686 000 euro eller cirka 31 procent av förvaltningsområdets anslag. Andelen av anslagen har minskat med ungefär 0,6 procent från året innan (253 123 000 €)

Totalbeloppet av anslagen till förvaltningsdomstolarna utgjorde ca 21 procent av alla anslag till domstolsväsendet och bara ca 6,6 procent av anslagen till Justitieministeriets förvaltningsområde samt endast 0,1 procent av det totala beloppet av anslagen i statsbudgetpropositionen. Andelen är mycket liten jämfört med hur stor betydelse förvaltningsdomstolarna har för förverkligandet av rättsskydd.

Förvaltningsdomstolarnas realiserade verksamhetsutgifter 2009 och 2010 (1 000 €)					
	Realiserade utgifter	Realiserade utgifter	Ändring jmfrt med året innan	Uppskattning i statsbudgeten	Jfirt med målet
	2009	2010		2010	
Regionala förv.domstolar	32 137	32 746	1,9 %	32 426	1,0 %
Marknadsdomstolen	2 167	2 190	1,1 %	2 260	-3,1 %
Försäkringsdomstolen	7 486	7 548	0,8 %	7 700	-2,0 %
HFD	9 745	9 858	1,2 %	10 145	-2,8 %
Sammanlagt	51 535	52 342	1,6 %	52 531	-0,4 %

Verksamhetsutgifterna för Ålands förvaltningsdomstol ingår i verksamhetsutgifterna för Ålands tingsrätt.

Hyrorna för förvaltningsdomstolarnas verksamhetslokaler utgör efter personalutgifterna den största enskilda kostnadsposten. Hyrorna för domstolarnas verksamhetslokaler ingår i domstolarnas verksamhetsutgifter, men hyresavtalen har ingåtts mellan Justitieministeriet och olika hyresvärdar. År 2010 var hyrorna för förvaltningsdomstolarnas verksamhetslokaler sammanlagt 4 908 000 euro

¹³ Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 78/2010.

(4 913 000 euro året innan). Hyornas andel av verksamhetsutgifterna var ca 10 procent liksom året innan.¹⁴

Utgifterna för informationstekniken (exkl. högsta förvaltningsdomstolen) och den kompletterande utbildningen av domstolspersonalen ingår till största delen inte i domstolarnas verksamhetsutgifter, utan i verksamhetsutgifterna för justitieförvaltningens datateknikcentral och på motsvarande sätt i verksamhetsutgifterna för Justitieministeriets justitieförvaltningsavdelnings utbildningsenhet. På motsvarande sätt ingår utgifter för ekonomi- och personalförvaltning i utgifterna för servicecentralen för ekonomi- och personaladministration (PALVO).

6.1.2 Kvantitativa mål och utfall¹⁵

Mål för antal avgjorda ärenden för förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) och hur antalet avgjorda ärenden realiserades år 2010				
	Mål	Utfall	Differens	
Reg. förvaltningsdomstolar	21 680	22 853	1173	
Marknadsdomstolen	600	687	87	
Försäkringsdomstolen	8 000	7 503	-497	
HFD	4 200	4 202	2	

Kvantitativa mål är kalkylmässiga mål. Generellt kan man anse att omständigheter som försvagar bedömningen av hur väl de kvantitativa målen har uppnåtts har att göra med problem vid uppställningen av målet vid de årliga resultatförhandlingarna. Då målen uppställs för det kommande året finns det inte exakta uppgifter om hurdana ärenden som inkommer till domstolen i fråga och om vilka ändringar som sker i antalet inkommande ärenden. I beslutsfattandet inom förvaltningen kan man göra enskilda linjedragningar, som upprepas i tusentals förvaltningsbeslut, vilket även syns i antalet överklaganden. Hur målen uppnås påverkas förutom av antalet inkomna ärenden hur omfattande ärendena är samt vilket innehåll rättstvisterna i anslutning till dessa har samt antalet muntliga förhandlingar. Ändringar som sker i dessa omständigheter är näst intill omöjliga att förutspå ens med ett års perspektiv. Vidare ändras författningarna som gäller samhällsmedlemmarnas rättigheter och skyldigheter kontinuerligt och medför nya lagtolkningsproblem. I detta sammanhang kan dock inte fästas uppmärksamhet enbart vid antalet avgjorda ärenden, utan även vid beslutens kvalitet.

År 2010 uppnådde de regionala förvaltningsdomstolarna, marknadsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen de kvantitativa mål som uppställts för dem vid resultatförhandlingarna.

Omständigheter som påverkat uppnåendet av målen positivt var t.ex. att man för slutet av året grundade en separat sektion för avgörande av bilskatteärenden vid Kuopio förvaltningsdomstol på grund av ett exceptionellt stort antal bilskattebesvär. På sektionen avgjordes under perioden i fråga över 600 besvär som anhängiggjorts. Vid Åbo förvaltningsdomstol genomfördes i sin tur ett projekt i kommunalärenden, vars syfte var att avgöra ca 150 besvär som gällde permittering av lärare med hjälp av en grupp domare och föredragande som koncentrerade sig särskilt på detta problem. I gruppens arbete provade man samtidigt på en flexiblare beredningsmodell av beslut än det

¹⁴ Utvecklingen av förvaltningsdomstolarnas verksamhetsutgifter 2006–2010. Bilaga 10

¹⁵ Förvaltningsdomstolarnas resultat 2010. Bilagorna 9 A – 9 F

traditionella pararbetet föredragande – granskande ledamot. I modellen blev särskilt de ärenden som beretts av domarledamoten huvudsakligen på den föredragande domarens ansvar i fråga om detaljerade rättsfaktum. Gruppen stöddes av kanslipersonalen, vars roll vid beredningen av utkast till beslut var mer omfattande än i det sedvanliga kansliarbetet.

Vid Uleåborgs förvaltningsdomstol var året 2010 liksom året 2009 exceptionellt, eftersom beredningen och handläggningen av ett stort skattemål som krävde tre domares arbetsinsats under 2010 ännu fortsatte i ungefär ett halvt år. Därför fördelades arbetet på samma sätt som året innan över sakgrupps- och sektionsgränser så flexibelt som möjligt så att de i förhållande till de kvantitativa målen knappa resurserna utnyttjades så optimalt som möjligt i fråga om sammansättningar och specialkunskaper.

Försäkringsdomstolen nådde inte riktigt det resultatmål som ställts upp för den i fråga om antalet avgöranden. Detta påverkades bland annat av minskningen i antalet årsverken och ändringarna inom personalen. Försäkringsdomstolens logistikprojekt som avslutades våren 2010 effektiviserade handläggningen och avgörandet av rehabiliteringsärenden samt av de äldsta ärendena. Logistikprojektet hade även till följd att avgörandet av krävande mål skedde inom ramen för de genomsnittliga handläggningstiderna och därmed minskade de inbördes skillnaderna mellan handläggningstiderna för olika mål. Logistikprojektet och ibruktagandet av de nya handläggnings- och uppföljningssystem som det fört med sig tog dock även resurser av försäkringsdomstolens rättskipningsverksamhet ännu under första hälften av 2010. Verksamheten år 2010 påverkades till sin del även av att försäkringsdomstolen i beredningsskedet av ärenden var tvungen att avhjälpa brister i hörandet i nämndskedet, vilket förlängde både handläggningstiden och arbetsmängden vid försäkringsdomstolen. Även lagen om offentlighet vid rättegången i förvaltningsdomstolarna orsakade en ökning av arbetsmängden, eftersom man i varje ärende var tvungna att göra en offentlighetsbedömning och beroende på ärendets beskaffenhet ett s.k. offentligt beslutsexemplar.

Uppnåendet av ett bättre resultat i förvaltningsdomstolarna har försvårats av att datasystemen till alla delar inte fungerade felfritt. Systemen är långsamma och det förekom funktionsavbrott. I förvaltningsdomstolarna utförs fortfarande onödigt rutinmässigt arbete, som kunde minskas avsevärt med effektiva datasystemsapplikationer.

6.1.3 Handläggningstider och tider för anhängighet

Med tanke på effekten av domstolarnas verksamhet är det centralt att tillgången till rättsskydd även förverkligas tidsmässigt. En skyndsam handläggning av ärenden i förvaltningsdomstolarna har en stor betydelse för såväl part som den offentliga förvaltningen och näringslivet. Besvären gäller samhällets olika funktioner i vid utsträckning såsom planläggning, byggande, beskattning, social- och hälsovård samt offentlig upphandling.

Den genomsnittliga handläggningstiden som används för mätning av ärendenas handläggningstid beskriver inte särskilt realistiskt ärendenas handläggningstid i förvaltningsdomstolarna och inte hur länge ändringssökanden får vänta på ett beslut i sin sak. Den genomsnittliga handläggningstiden förkortas avsevärt av s.k. mängdmål som till rättsfrågor och rättsfaktum är enkla och snabba att avgöra på basis av liknande beredning. Tack vare dessa kan den genomsnittliga handläggningstiden i fråga om vissa sakgrupper förkortas avsevärt.

Handläggningstider för avgjorda ärenden

I Justitieministeriets statistik räknas de avgjorda ärendenas handläggningstid från det att målet inkommit till förvaltningsdomstolen. På grund av statistikföringsmetoderna har helhetstiden för handläggning i olika inte kunnat beaktas i förvaltningsdomstolarnas handläggningstider. Granskningen av handläggningstidens skälighet kan enligt Europadomstolens tolkning inte begränsas till ett enskilt skede i processen utan dessutom förutsätts att rättegången i flera instanser inte dröjer för länge som en helhet.

Som grund för utvärdering av handläggningstiderna har man börjat utveckla mätsystem och mätare som bättre beaktar domstolarnas särdrag. I samarbete med Villmanstrands tekniska universitet inleds år 2011 logistikprojekt vid högsta förvaltningsdomstolen och Helsingfors förvaltningsdomstol.¹⁶

Vid regionala förvaltningsdomstolar började man utnyttja sammansättningar med färre ledamöter från början av år 2007, då lagändringen som gjorde detta möjligt trädde i kraft. År 2010 avgjordes i endomarsammansättning ca 22 procent av ärendena (24 procent år 2009) och i en sammansättning med två domare ca 31 procent av ärendena (27 procent år 2009). I fyra regionala förvaltningsdomstolar avgjordes över hälften av ärendena av en sammansättning med en eller två ledamöter. Vid Vasa förvaltningsdomstol behandlades cirka 50 procent av målen i miljö- och vattenärenden i en mindre sammansättning (3 ledamöter). Ålands förvaltningsdomstol ingår inte i siffrorna ovan.

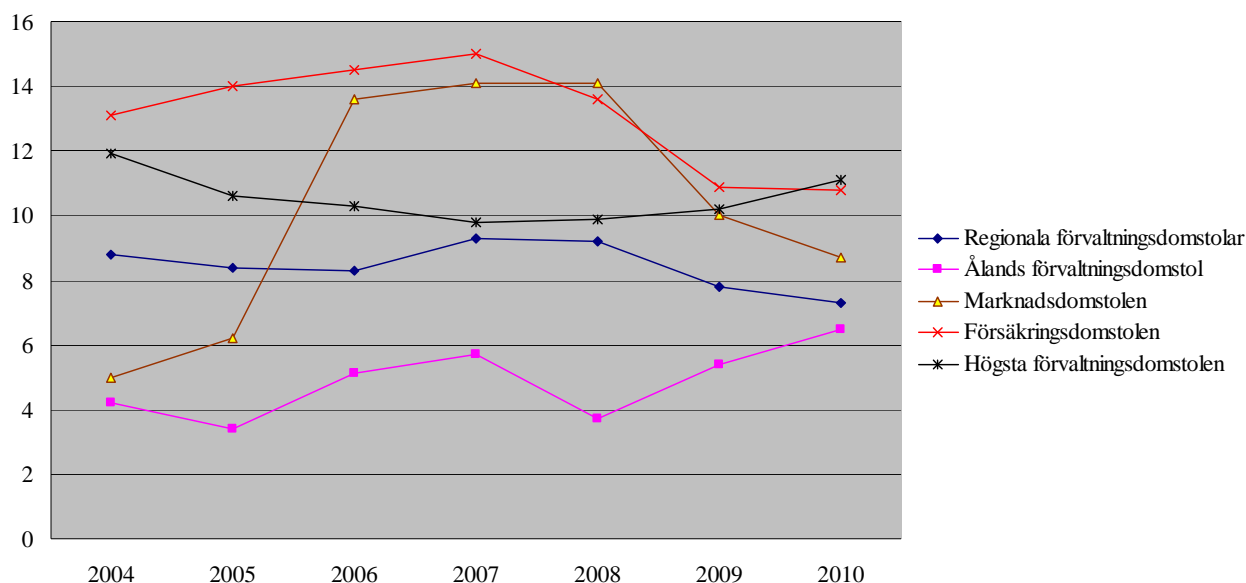
Enligt förvaltningsdomstolarna har sammansättningarna med färre ledamöter ökat verksamhetsresultatet och förkortat handläggningstiderna. Å andra sidan kan nyttjandet av sammansättningar med färre ledamöter försvaga enhetligheten av rättskipning i förvaltningsdomstolarna, vilket i sin tur kan leda till en högre besvärshänsyn till högsta förvaltningsdomstolen.

Även i marknadsdomstolen har det fr.o.m. början av juni 2010 varit möjligt att avgöra vissa ärenden i en sammansättning med en lagfaren ledamot. I regeringens proposition om utveckling av försäkringsdomstolens verksamhet (RP 281/2010 rd) föreslås också lättare beslutssammansättningar och en möjlighet att avgöra rättskipningsärenden utan ett formellt sammanträde.

I budgetpropositionen för 2010 var målet för domstolsväsendet att förkorta handläggningstiderna och minska antalet ärenden som varit anhängiga längre än 12 månader. Målet var även att minska skillnaderna mellan de regionala förvaltningsdomstolarnas handläggningstider så att de skulle vara högst 3 månader.

Genomsnittlig handläggningstid (i månader) för avgjorda ärenden 2004-2010							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Regionala förvaltningsdomstolar	8,8	8,4	8,3	9,3	9,2	7,8	7,3
Marknadsdomstolen	5,0	6,2	13,6	14,1	14,1	10,0	8,7
Försäkringsdomstolen	13,1	14,0	14,5	15,0	13,6	10,9	10,8
Ålands förvaltningsdomstol	4,2	3,4	5,1	5,7	3,7	5,4	6,5
Högsta förvaltningsdomstolen	11,9	10,6	10,3	9,8	9,9	10,2	11,1

¹⁶ Se närmare under punkt 4.5 Nuläget och aktuella projekt inom datatekniken.

Bild 8 Genomsnittliga handläggningstider (i månader) för avgjorda rättskipningsärenden åren 2004–2010.

För de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) sattes målet i resultatförhandlingarna för den genomsnittliga handläggningstiden till 7,6 månader. Målet nåddes eftersom den genomsnittliga handläggningstiden minskade från 7,8 månader året innan till 7,3 månader.

Cirka 49 % av ärendena avgjordes på mindre än sex månader, cirka 82 % på mindre än 12 månader (på 6-12 månader ca 33 procent) och 18 % dröjde i förvaltningsdomstolen längre än ett år. Uppdelade enligt huvudgrupp varierade de genomsnittliga handläggningstiderna relativt mycket. De längsta genomsnittliga handläggningstiderna bland huvudgrupperna har besvär som gällde självstyrelse, skatteärenden, byggande och miljö. I dessa var handläggningstiden 9,6–12,1 månader.¹⁷

Skillnaden mellan den längsta (9,9 mån.) och den kortaste (5,1 mån.) genomsnittliga handläggningstiden vid de regionala förvaltningsdomstolarna var fortfarande 4,8 mån. så målet på 3 månader nåddes inte. Skillnaden i den genomsnittliga handläggningstiden ökade med en månad från året innan. I de regionala förvaltningsdomstolarna fanns det även tämligen stora skillnader i handläggningstiderna mellan ärenden i olika huvudgrupper.¹⁸

I marknadsdomstolen var den genomsnittliga handläggningstiden 8,7 månader år 2010, då den året innan var 10 månader. Målet på en 8 månaders handläggningstid nåddes inte riktigt.

I försäkringsdomstolen sjönk den genomsnittliga handläggningstiden något från året innan. År 2010 var den 10,8 månader, vilket dock överskred målet på 9 månader som ställts för den genomsnittliga handläggningstiden. Försäkringsdomstolen avgjorde 11,7 procent av ärendena snabbare än på sex månader och ca 69,3 procent snabbare än på ett år (på 6-12 månader 57,6 procent).

I högsta förvaltningsdomstolen var den genomsnittliga handläggningstiden 11,1 månader. Den ökade från året innan (10,2 månader) och målet på 9 månader nåddes inte.¹⁹ Målet var även att

¹⁷ Åldersstrukturen av rättskipningsärenden som avgjorts vid regionala förvaltningsdomstolar 2008–2010. Bilaga 6

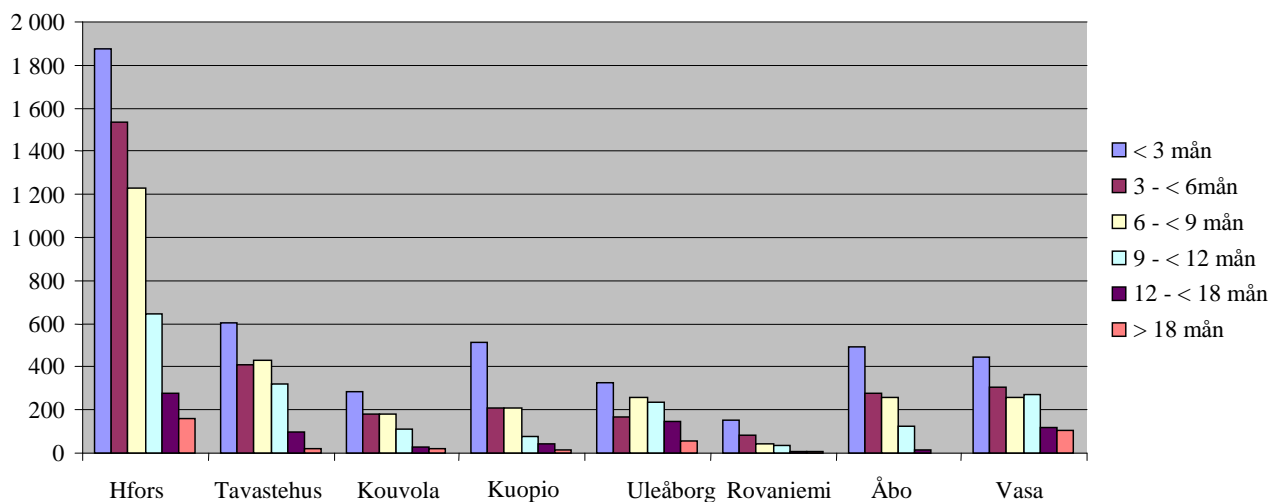
¹⁸ Handläggningstiderna i månader för ärenden som avgjorts vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) åren 2008–2010, uppdelade enligt huvudgrupp. Bilaga 6

¹⁹ Handläggningstider för i högsta förvaltningsdomstolen 2009–2010 avgjorda rättskipningsärenden enligt huvudgrupp. Bilaga 7

avgöra 30 procent av ärendena på mindre än sex månader och 50 procent på mindre än nio månader. Detta mål nåddes inte helt, eftersom 26,8 procent av ärendena avgjordes på mindre än sex månader, 45 procent avgjordes på mindre än nio månader (på 6-9 månader 18,2 procent). På mindre än ett år avgjordes 60,3 procent av ärendena (på 9-12 månader 15,3 procent). Handläggningstiden dröjde över 12 månader i 39,7 procent. Handläggningstiderna i högsta förvaltningsdomstolen ökade i alla andra huvudgrupper av ärenden än skatter och övriga ärenden.²⁰

Tider för anhängighet

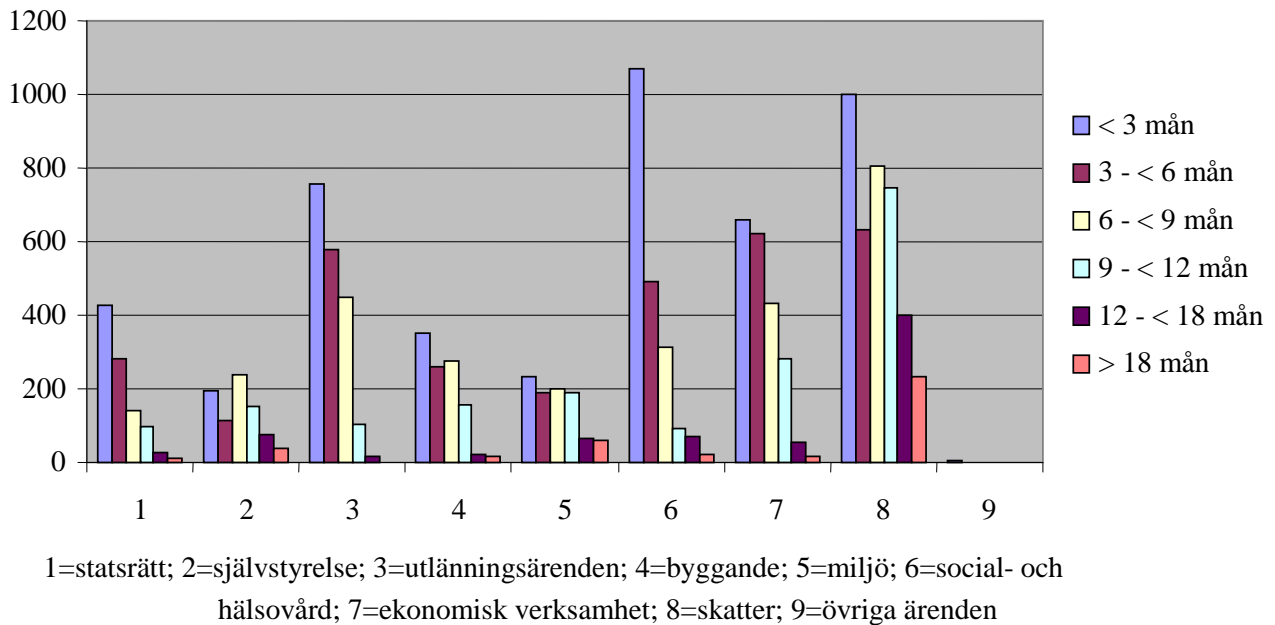
Målet för de regionala förvaltningsdomstolarna var även att minska andelen ärenden som varit anhängiga i mer än ett år så att det i slutet av år 2010 inte skulle finnas fler än 800 ärenden som är äldre än 12 månader, då det i början av 2010 fanns 1 052 sådana. I slutet av 2010 hade 1 117 ärenden varit anhängiga längre än 12 månader dvs. 65 ärenden fler än i början av verksamhetsåret. Huvudgrupper av ärenden med längst anhängighet utgjordes av skatter, miljö och självstyrelse. Även om det kvantitativa målet på 800 ärenden inte nåddes, utgjorde ärendena som varit anhängiga längre än ett år cirka 8 procent av alla anhängiga ärenden vilket innebär att den procentuella andelen underskred målet på mindre än 10 procent som uppställts i budgeten för 2010.²¹

Bild 9 Åldersstrukturen av anhängiga rättskipningsärenden 31.12.2010 per förvaltningsdomstol.

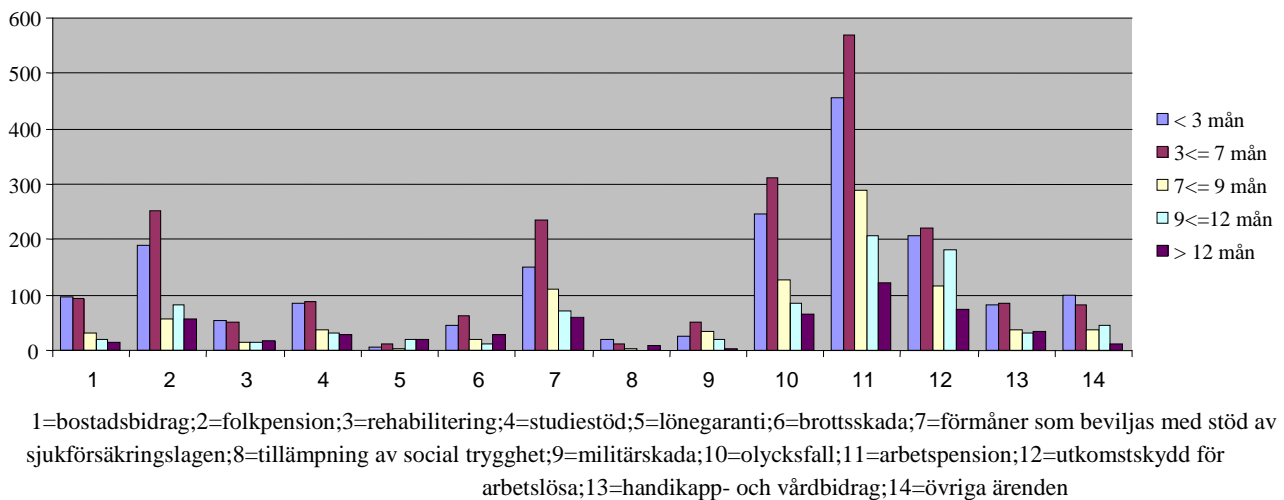
²⁰ Åldersstruktur av i högsta förvaltningsdomstolen 2009–2010 avgjorda rättskipningsärenden Bilaga 7

²¹ Genomsnittlig tid för anhängighet av rättskipningsärenden i de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol). Bilaga 8

Bild 10 Åldersstrukturen av anhängiga rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) 31.12.2010.

I försäkringsdomstolen ökade antalet ärenden som varit anhängiga i mer än 12 månader något. I slutet av år 2010 fanns det 537 sådana anhängiga ärenden (460 ärenden året innan). Den genomsnittliga tiden för anhängighet var exakt samma som år 2009 dvs. 4,8 månader.

Bild 11 Åldersstrukturen av i försäkringsdomstolen anhängiga rättskipningsärenden enligt huvudgrupp 31.12.2010.

I högsta förvaltningsdomstolen steg antalet ärenden som varit anhängiga i över 12 månader till 991 ärenden, då antalet i slutet av föregående år var 678 ärenden.

6.2 Förvaltningsdomstolarnas produktivitet (avgjorda ärenden/årsverken)

Relationstalet avgöranden/årsverken som traditionellt använts för beskrivning av produktivitet är i förvaltningsdomstolarna ungefärlig och delvis vilseledande, eftersom det inte beaktar skillnader mellan olika ärendegrupper och hur krävande de avgjorda ärendena är.

Ärendena som behandlas i förvaltningsdomstolarna omfattar ett vitt spektrum av frågor, och då kan arbetsmängden och kravnivån som förutsätts för avgörandet av ett enskilt ärende vara mycket olika. Relationstalet, det s.k. produktivitetmålet, som använts för beskrivning av produktivitet, utgör dock en central resultatmätare i de årliga resultatförhandlingarna mellan förvaltningsdomstolarna och Justitieministeriet. Målen är kalkylmässiga och de har ställts med beaktande av arbetssituation och övriga verksamhetsförutsättningar i var och en domstol. Med tanke på att det bara i förvaltningsdomstolarna behandlas mer än 20 000 ärenden årligen, kan relationstalet som används för att beskriva situationen anses statistiskt befogat då förvaltningsdomstolarnas verksamhet jämförs som en helhet från år till år.

För år 2010 hade det genomsnittliga produktivitetmålet för de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) uppställts till 48 avgöranden per årsverke. Förvaltningsdomstolarna överträffade produktivitetmålet. Antalet avgöranden per årsverke uppgick till 50 (47,3 året innan). Nyckeltalen som beskriver produktiviteten i de regionala förvaltningsdomstolarna varierade från 26 avgöranden till 67 avgöranden per årsverke. Vid jämförelse av resultaten bör skillnaderna i ärendestrukturerna vid olika förvaltningsdomstolar beaktas.

Även högsta förvaltningsdomstolen lyckades överträffa målet på 40 avgöranden per årsverke, då nyckeltalet var 42 (41 året innan). Likaså överträffade marknadsdomstolen målet på 21 avgöranden med nyckeltalet 24 (23 året innan). Endast försäkringsdomstolen lyckades inte nå produktivitetmålet på 73 avgöranden per årsverke. Nyckeltalet för försäkringsdomstolen blev 68 (65 året innan).

6.3 Lönsamhet (verksamhetsutgifter/avgjorda ärenden, euro)

Pris per avgörande (euro/avgörande) i förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol)						
	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Resultatavtal	
	2007	2008	2009	2010	2010 mål	Jfrt. m. mål
Förvaltningsdomstolarna	1 248	1 385	1 495	1 433	1 496	-4,2 %
Marknadsdomstolen	3 414	2 983	3 273	3 188	3 767	-15,4 %
Försäkringsdomstolen	673	770	1 013	1 006	963	4,5 %
HFD	2 316	2 499	2 458	2 347	2 474	-5,1 %

Med undantag av försäkringsdomstolen understeg förvaltningsdomstolarna målet som i resultatförhandlingarna uppställts för priset per avgörande. För försäkringsdomstolen var målet 963 euro/avgörande. Detta nåddes dock inte, vilket delvis berodde på ökade verksamhetsutgifter samt även en minskning i årsverken, vilket påverkade antalet avgjorda ärenden.

6.4 Kvalitetskontroll

6.4.1 Förvaltningsdomstolarnas gemensamma kvalitetssystem²²

Högsta förvaltningsdomstolen övervakar rättskipningen bl.a. genom att följa hur snabbt förvaltningsdomstolarna fungerar, att resurserna räcker till och att besluten håller en hög kvalitet samt genom att ordna förhandlingsdagar och genom att upprätta en gemensam verksamhetsberättelse för förvaltningsdomstolarna. Denna övervakningsuppgift har en väsentlig betydelse för helheten av rättsskyddet.

De regionala förvaltningsdomstolarna, Ålands förvaltningsdomstol, marknadsdomstolen, försäkringsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen inledde 1.1.2006 genom beslut av chefsdomarna vid förvaltningsdomstolarna ett systematiskt samarbete inom kvalitetskontroll. I projektet för kvalitetssamarbetet mellan förvaltningsdomstolarna definierades såsom delfaktorer av kvalitet besvärshäufighet, fullgörande av utredningsplikten, rättegångens muntlighet och omedelbarhet, ändring av överklagade beslut i högsta domstolen, beslutens tydlighet och begriplighet, handläggningstid samt i vilken mån klagan och ansökan om återbrytande har bifallits i högsta förvaltningsdomstolen. Av dessa delfaktorer av kvalitet är besvärshäufighet och ändring av beslut i högsta förvaltningsdomstolen mätbara och det är möjligt att få statistiska uppgifter om dem. Fullgörande av utredningsplikten samt beslutens tydlighet och begriplighet baserar sig däremot på evaluering.

Högsta förvaltningsdomstolen har fr.o.m. 2006 samlat kvalitetsuppgifter om mål som den avgjort. Föremål för granskning har då blivit sådana överklagade förvaltningsdomstolsbeslut där det har funnits utrymme för utveckling i fråga om fullgörande av utredningsplikten, ändring av överklagade beslut eller beslutens tydlighet och begriplighet. Beträffande beslutens tydlighet och begriplighet har även sådana avgöranden inkluderats där besluten är särskilt tydliga och begripliga. År 2010 utvaldes från olika förvaltningsdomstolar endast ett tiotal beslut (femton året innan) och på basis av dessa kan man inte dra några slutsatser om kvaliteten av besluten från enskilda domstolar.

Liksom tidigare är fästes även under verksamhetsåret särskild uppmärksamhet vid beslutens kvalitet. Bättre kvalitet i besluten försökte man nå bland annat genom utbildning.

Arbetsgruppen för beredning av mätare för förvaltningsdomstolarna konstaterar i sin slutrapport att det är viktigt att få korrigerande återkoppling i domstolsarbetet för att kvaliteten av arbetet kan förbättras. Arbetsgruppen föreslår att det utvärderingsarbete av kvalitet som högsta förvaltningsdomstolen redan inlett ska fortsättas. I förvaltningsdomstolarna bör kvalitetsarbetet dock utvecklas ännu bredare så att man den här vägen bland annat kunde producera olika publikationer till stöd för det praktiska rättsskipningsarbetet. I målhanteringsystemet bör skapas en möjlighet att samla tidigare beslut och annat material i en elektronisk dokumentationssamling till stöd för beslutsfattande. Arbetsgruppen önskar att högsta förvaltningsdomstolen tillsammans med de övriga förvaltningsdomstolarna och Justitieministeriet utreder behovet av och möjligheterna för en utvidgning av kvalitetsarbete.

---

²² Ytterligare information om förvaltningsdomstolarnas gemensamma kvalitetssystem finns på högsta förvaltningsdomstolens webbplats: www.kho.fi/42988.htm.

6.4.2 Besvärsfrekvens

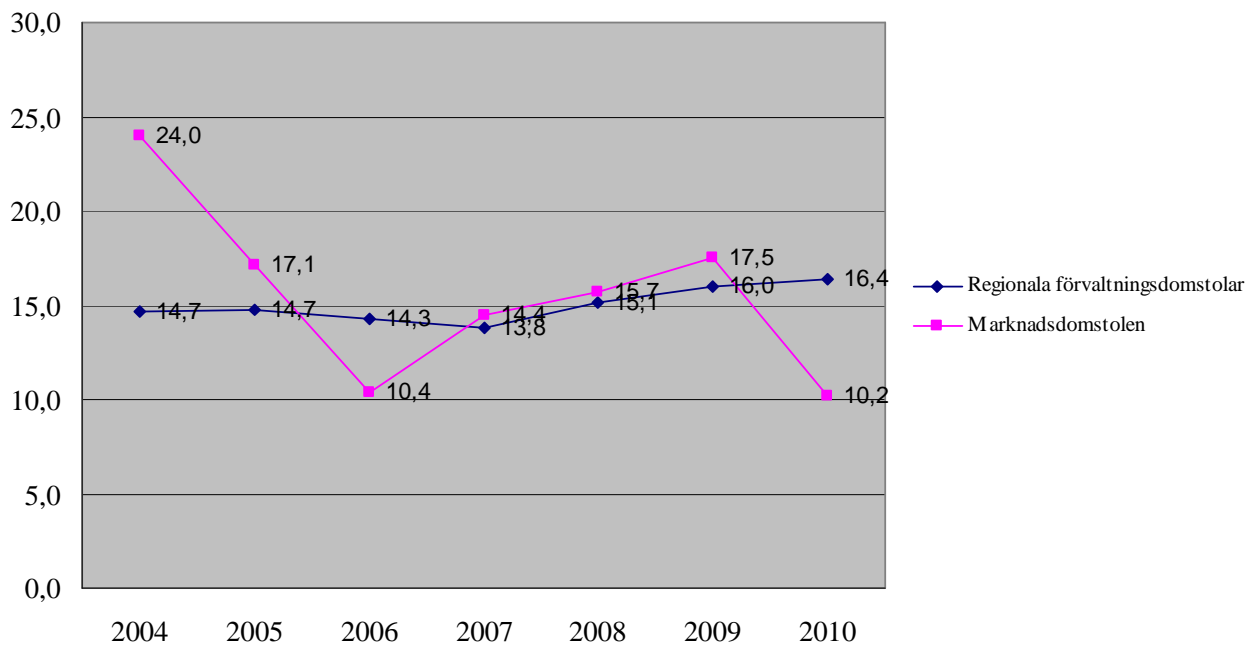
Besvärsfrekvensen och ändringen av beslut ger inte en tillförlitlig bild av arbetets kvalitet i en enskild domstol, eftersom i synnerhet inom förvaltningsrättskipningen, där ny utredning kan framställas i de olika faserna i handläggningen av ärenden, kan en ändring av ett beslut i högsta instans även förledas av en omständighet som inte beror på förstainstansdomstolen. Ärenden av ekonomiskt intresse och i övrigt betydande ärenden överklagas också i allmänhet alltid av en part eller en myndighet hos högsta förvaltningsdomstolen. Detta är då inte ett tecken på brister i arbetets kvalitet i förstainstansdomstolen. För att besvärsfrekvens och ändring av beslut i fullföljdsinstans ska kunna utvärderas ur kvalitetssynpunkt, bör man få noggrannare information om orsakerna till överklagandet och ändringen av beslutet. Andra omständigheter än sådana som hänger samman med kvalitet och som ökar besvärsfrekvensen är billigheten av överklagande, behovet att trygga enhetligheten i rättspraxis, mångtydigheten av bevis- eller rättsfrågor och parternas intressekonflikter. Å andra sidan innebär den omständigheten att högsta förvaltningsdomstolen inte ändrar förvaltningsdomstolens beslut inte nödvändigtvis att motiveringen i förvaltningsdomstolens beslut till alla delar skulle vara korrekt enligt högsta förvaltningsdomstolen.

Av tabellen nedan framgår besvärsfrekvensen dvs. hur stor del av de regionala förvaltningsdomstolarnas och marknadsdomstolens beslut som överklagades hos högsta förvaltningsdomstolen under åren 2004–2010. Även siffrorna för Ålands förvaltningsdomstol ingår i siffrorna för de regionala förvaltningsdomstolarna.

Besvärsfrekvens i procent 2004-2010						
År	Förvaltningsdomstolsavgöranden	Till HFD	%	Avgöranden av marknadsdomstolen	Till HFD	%
2004	21 214	3 112	14,7	263	63	24,0
2005	22 590	3 327	14,7	292	50	17,1
2006	22 813	3 264	14,3	365	38	10,4
2007	23 197	3 212	13,8	450	65	14,4
2008	22 478	3 405	15,1	643	101	15,7
2009	21 598	3 460	16,0	662	116	17,5
2010	22 959	3 756	16,4	687	70	10,2

På basis av siffrorna kan en grov uppskattning göras trots att siffrorna delvis beskriver olika grupper av rättskipningsärenden och även om det i vissa sakgrupper förekommer besvärsförbud. År 2010 överklagades exempelvis cirka 16,4 procent av de regionala förvaltningsdomstolarnas beslut. Under hela granskningsperioden är procenttalen relativt jämna, även om det vid någon enskild domstol kan finnas variation som inte syns här.

Det bör noteras att marknadsdomstolens beslut i förvaltningsrättskipningsärenden såsom konkurrensbegränsningsärenden, upphandlingsärenden och energimarknadsärenden överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Övriga mål överklagas hos högsta domstolen.

Bild 12 Besvärsfrekvens 2004–2010 (i procent).

6.4.3 Ändring av överklagade beslut i högsta förvaltningsdomstolen

Av schemat nedan framgår hur många procent av de regionala förvaltningsdomstolarnas och marknadsdomstolens beslut som har ändrats i högsta förvaltningsdomstolen under åren 2004–2010. År 2010 ändrade högsta förvaltningsdomstolen 9,5 procent av förvaltningsdomstolarnas beslut och 14,7 procent av marknadsdomstolens beslut.

I procenttalen ingår de beslut av högsta förvaltningsdomstolen i vilka slutresultatet har varit ”Beslutet ändras”, ”Ärendet återförvisas” eller ”Ansökan bifalls”.

I förvaltningsdomstolarnas siffror ingår även besluten av Ålands förvaltningsdomstol.

Av bilden nedan framgår att de gemensamma procenttalen för de regionala förvaltningsdomstolarna har hållits relativt jämna under hela granskningsperioden. Däremot har det funnits variation i ändringsprocenten av marknadsdomstolens beslut.

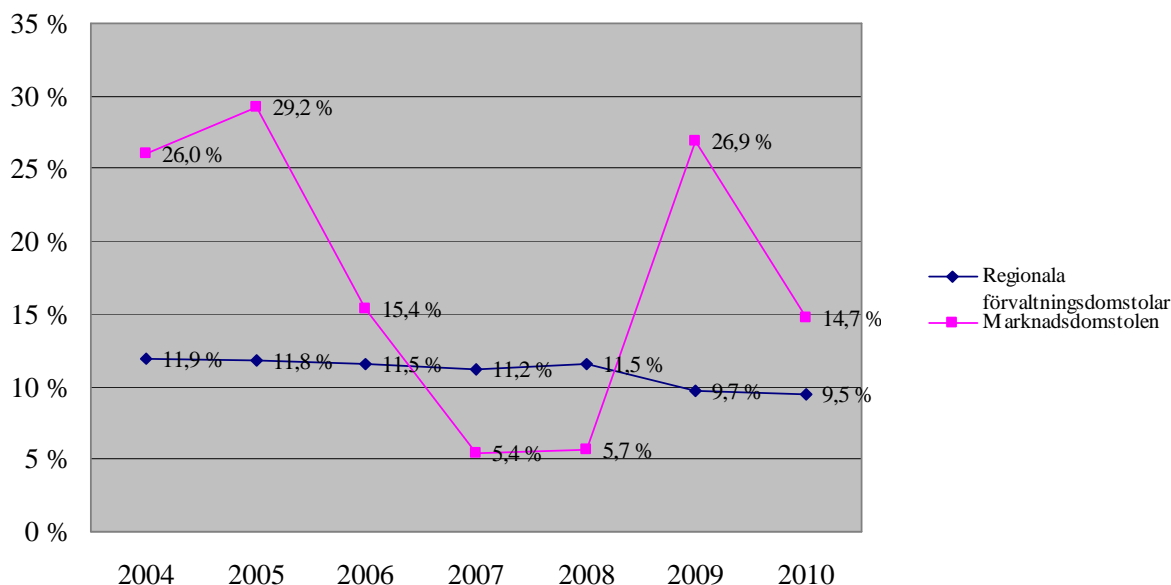

Bild 13 Ändring av överklagade beslut 2004–2010.

7 PERSONALRESURSER

7.1 Uppgifter om personalen

7.1.1 Allmänt

Personalresurser i förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol)						
	2007	2008	2009	2010	Ändring från året innan	Uppsk. 2010
Regionala förv.domstolar	449,2	455,0	452,9	453,0	0,1	451,0
Marknadsdomstolen	21,8	26,0	28,5	28,6	0,1	29,0
Försäkringsdomstolen	118,5	117,0	113,3	110,9	-2,4	109,0
HFD	98,7	98,8	96,7	99,7	3,0	101,0
Sammanlagt	688,2	696,8	691,4	692,2	0,8	690,0

De under verksamhetsåret realiserade årsverkena²³ i förvaltningsdomstolarna översteg den i resultatförhandlingarna uppskattade personalmängden (åv) 690. Av förvaltningsdomstolarnas realiserade årsverken riktade sig 241,5 årsverken till domartjänster (249,6 året innan), 200,2 årsverken till föredragandetjänster och motsvarande tjänster (202,4 året innan) samt 250,3 årsverken till andra tjänster (238,8 året innan). År 2010 stod cirka 85,7 procent av de anställda vid förvaltningsdomstolarna i ordinarie tjänsteförhållande till staten.

Vid förvaltningsdomstolarna kunde under 2010 inrättas 9 nya ordinarie domartjänster, förutsatt att antalet domare för viss tid minskas i motsvarande mån. Vid förvaltningsdomstolarna fanns det i slutet av år 2010 224 ordinarie domartjänster (216 året innan). Av dessa fanns 166 domartjänster i de regionala förvaltningsdomstolarna, 8 i marknadsdomstolen, 29 i försäkringsdomstolen och 21 i

²³ De ur Tarmo erhållna uppgifterna innehåller varken praktikanter eller med sysselsättningsmedel anställda.

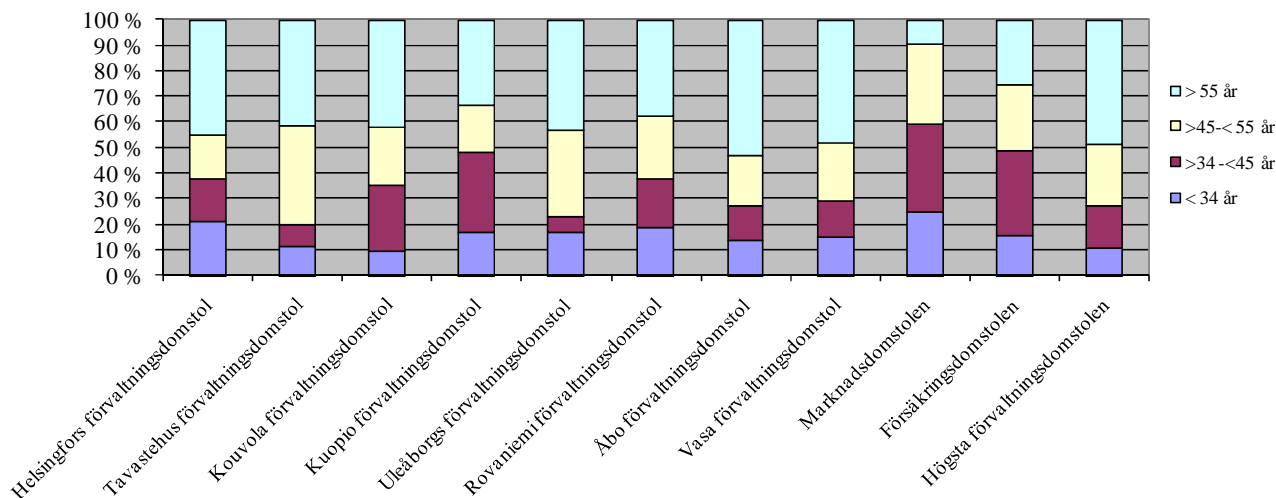
högsta förvaltningsdomstolen. Vid Ålands förvaltningsdomstol arbetar en förvaltningsdomare. De övriga ledamöterna i sammansättningarna består av tingsdomare vid Ålands tingsrätt.

I förvaltningsdomstolarna var personalbesparingsskyldigheten enligt statens produktivetsprogram för år 2010 51 årsverken, vilket man visste att inte skulle förverkligas med beaktande av vilket personalantal som överenskommits i resultatförhandlingarna. Förvaltningsdomstolarna förmådde trots allt förverkliga det mål som produktivetsprogrammet krävde genom en produktivitetsökning.

7.1.2 Personalens medelålder

Personalens medelålder i förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) var i slutet av 2010 48,1 år.²⁴ Personalens medelålder i de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) var under verksamhetsåret 48,6 år (48,2 år året innan). Personalens medelålder varierade från 46,3 år till 50,9 år mellan de olika förvaltningsdomstolarna.

Personalens medelålder i marknadsdomstolen var 40,9 år, vilket var klart lägre än medelåldern i de övriga förvaltningsdomstolarna. Personalens medelålder i försäkringsdomstolen var 45,6 år och i högsta förvaltningsdomstolen 50,4 år.

Bild 14 Personalens åldersstruktur i förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) (både ordinarie personal och visstidsanställda).

7.1.3 Personalens könsfördelning

Av förvaltningsdomstolarnas personal (totalt 744 personer när även med sysselsättningsmedel anställda och högskolepraktikanter samt personer på oavlönad tjänstledighet räknas med) utgjorde kvinnorna en andel på cirka 69 procent och männen en andel på cirka 31 procent år 2010. Relationstalet har inte ändrats från året innan. Av ordinarie personal (638 personer dvs. 85,7 procent

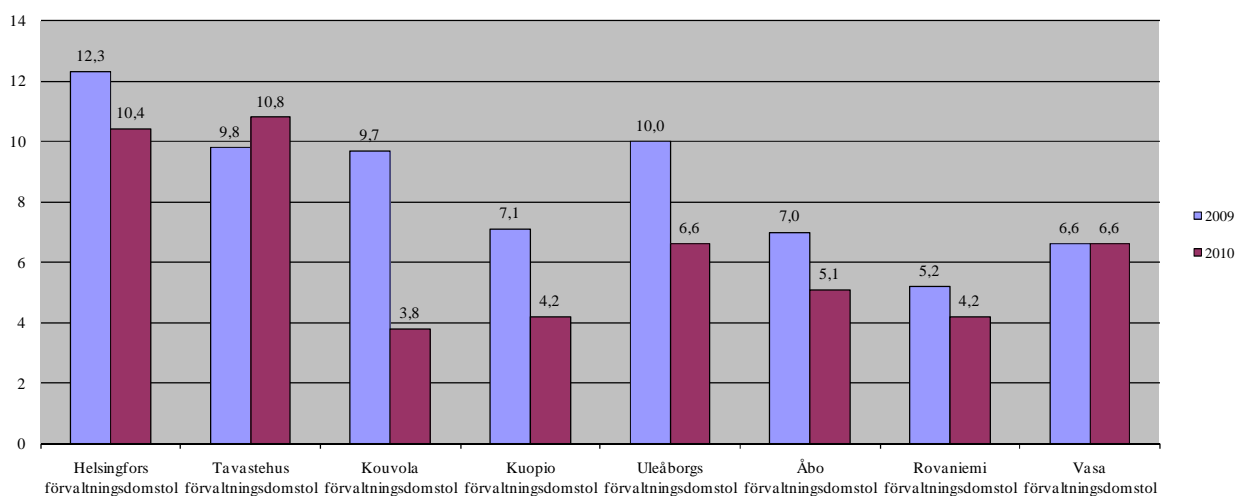
²⁴ I siffrorna över medelåldern har varken praktikanter eller sysselsatta medräknats.

av hela personalen) var 69,3 procent kvinnor och 30,7 procent män. Personalen vid förvaltningsdomstolar är därmed kvinnodominerad.

7.1.4 Sjukfrånvaro

År 2010 var sjukfrånvaron i de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) i arbetsdagar per årsverke 7,6 (dgr/åv). I marknadsdomstolen var sjukfrånvaron i arbetsdagar per årsverke 5 (dgr/åv) och i försäkringsdomstolen 9,7 (dgr/åv) samt i högsta förvaltningsdomstolen 5,2 (dgr/åv). Räknat i arbetsdagar innebar sjukfrånvarona under verksamhetsåret sammanlagt 5181 sjukfrånvarodagar i förvaltningsdomstolarna (6466 året innan).

Sjukfrånvaro i arbetsdagar per årsverke (dgr/åv) per förvaltningsdomstol 2009-2010

7.2 Personalutbildning

Personalutbildningen vid förvaltningsdomstolar har en lång tradition och det finns olika vedertagna sätt att genomföra den. Definieringen av fortbildningsbehovet ligger på chefsdomaren för varje enskild domstol. Fortbildningsbehovet kartläggs vid varje domstol och man medverkar till att personalen söker sig till utbildning. Vidare utvärderas utbildningens verkningar på personalens kunnande.

Justitieministeriet tillsatte 12.5.2009 för mandatperioden 15.5.2009–30.4.2011 en styrgrupp, vars uppgift är att styra planeringen av den kompletterande utbildningen för domare vid förvaltningsdomstolar, definieringen av fortbildningsbehovet och riktande av utbildningen i enlighet med domstolarnas behov. Styrgruppen består av förvaltningsdomstolarnas överdomare samt företrädare för högsta förvaltningsdomstolen och Justitieministeriets utbildningsenhet. Styrgruppen kartlägger utbildningsbehovet, ändringar i verksamhetsmiljön och områden för kunnande samt definierar tyngdpunkterna för det årliga utbildningsutbudet. Strukturen och innehållet av ett enskilt utbildningsprogram utarbetas tillsammans med företrädare för förvaltningsdomstolarna.

Den utbildning som direkt har riktats till förvaltningsdomstolarna har i praktiken ordnats av Justitieministeriet, av förvaltningsdomstolarna tillsammans samt av högsta förvaltningsdomstolen och av de övriga förvaltningsdomstolarna själva.

Enligt statistiken har 3,8 arbetsdagar per årsverke under 2010 använts för utbildning av personalen vid de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol). I marknadsdomstolen var motsvarande tal 1,1 dgr/åv, i försäkringsdomstolen 4,2 dgr/åv och i högsta förvaltningsdomstolen 0,7 dgr/åv. Statistikföringen är inte nödvändigtvis täckande i alla domstolar.

Förvaltningsdomstolarnas personal har en relativt hög grundutbildningsnivå. År 2010 var de regionala förvaltningsdomstolarnas utbildningsnivåindex 6,2. I marknadsdomstolen var utbildningsnivåindexet 6,3 och i försäkringsdomstolen 6,2 samt i högsta förvaltningsdomstolen 6.1.

7.2.1 Utbildning ordnad av förvaltningsdomstolarnas utbildningsarbetsgrupp

Förvaltningsdomstolarnas utbildningsarbetsgrupp är en arbetsgrupp som chefsdomarsammanträdet utser och den ordnar utbildning i aktuella frågor och teman som berör förvaltningsdomstolarna så vittgående som möjligt.

Under verksamhetsåret ordnade arbetsgruppen i högsta förvaltningsdomstolen ett diskussionstillfälle om rättegångskostnader i förvaltningsdomstolarna. 19 personer deltog i tillfället och utöver dessa följde Kuopio, Tavastehus, Uleåborgs, Vasa och Åbo förvaltningsdomstolar med tillfället via videokonferensförbindelse.

Under verksamhetsåret ordnade arbetsgruppen i högsta förvaltningsdomstolen ett seminarieliknande föreläsningstillfälle ”Socialdagen – välfärdstjänster och offentlig upphandling”. Vid tillfället medverkade 22 personer och utöver dessa följde Kuopio, Rovaniemi, Tavastehus, Uleåborgs, Vasa och Åbo förvaltningsdomstolar med tillfället via videokonferensförbindelse.

För år 2011 har arbetsgruppen preliminärt planerat utbildning om utlänningsärenden samt om grundläggande och mänskliga rättigheter. Med polisförvaltningen har ordnande av ett gemensamt diskussionstillfälle om skjutvapenärenden planerats.

Videoförbindelserna har sänkt tröskeln att delta i utbildningstillfällen och videokonferenstekniken har blivit en bestående del av organiseringen av möten och utbildningstillfällen.

7.2.2 Utbildning ordnad av Justitieministeriet

Utbildningsenheten vid Justitieministeriets justitieförvaltningsavdelning ordnade år 2010 utbildningstillfällen som omfattade 23 kursdagar för förvaltningsdomstolarna 11. I tillfällena deltog sammanlagt 274 personer. Därtill deltog förvaltningsdomstolarna såväl i utbildningstillfällen som Justitieministeriet ordnat gemensamt som i tillfällen som ordnats av allmänna domstolar.

En särskild tyngdpunkt för fortbildningen som Justitieministeriet ordnat var ledarskapsutbildning och substansutbildning för rättskipningspersonalen och kontinuerlig utveckling av dessa. Traditionellt har tyngdpunkten för utbildningen som Justitieministeriet ordnat legat på fortbildning för rättskipningspersonalen.

Det tvååriga utbildningsprogrammet ”Processledning i förvaltningsrättskipningen” som ordnats i samarbete med Justitieministeriet, Östra Finlands universitet, Helsingfors, Kuopio och Åbo

förvaltningsdomstolar fortsatte även under 2010. Företrädare för flera förvaltningsdomstolar deltog i utbildningen.

7.2.3 Förvaltningsdomstolarnas interna utbildning

Traditionellt har förvaltningsdomstolarna ordnat domstolsintern utbildning och även sådan utbildning där personal från andra domstolar har medverkat. Nedan finns några exempel på utbildning som olika domstolar har ordnat.

I Helsingfors förvaltningsdomstol ordnades kurser i svenska för olika personalgrupper enligt varje grups behov samt domstolsinternt flera utbildningstillfällen om olika teman.

Kuopio förvaltningsdomstol fortsatte sitt utbildningssamarbete med Östra Finlands universitet. Kuopio förvaltningsdomstol medverkade i seminarierna som gällde Justitieministeriets, Östra Finlands universitets och de östfinländska domstolarnas projekt med närområdessamarbete. Anförandena vid seminarierna om närområdessamarbete publicerades och de trycktes både på finska och på ryska. Samarbetet fortsätter fortfarande.

Åbo förvaltningsdomstol har fortsatt sitt utbildningssamarbete med Åbo universitet. År 2010 ordnades kurser i tillitsskydd och socialrätt.

Vasa förvaltningsdomstol ordnade för sin personal en vattenlagsdag. Under dagen granskades besvärsmål i anslutning till vattenhushållningsärenden och centrala problem i dessa ur vattenlagens perspektiv. I barnskyddsärenden ordnade Vasa förvaltningsdomstol tre kursdagar, en finskspråkig med regionförvaltningsmyndigheter och social- och hälsovårdsministeriet och två svenskspråkiga med Finlands svenska socialförbundet både i Vasa och i Åbo. Kursdeltagarna var socialarbetare och socialombudsmän på kommuner, ledamöter och föredragande vid förvaltningsdomstolar samt andra tillämpare av barnskyddslagen. Sammanlagt deltog ca 350 personer i kursdagarna om barnskyddsärenden.

Marknadsdomstolen ordnade för sin personal ett tvådagars utvecklingsseminarium. Med hjälp av en extern konsult analyserades läget i arbetsgemenskapen och arbetssätt, kartlades utvecklingsbehov samt skisserades målsättningar och hur dessa ska nås. Därtill ordnade marknadsdomstolen utbildning för sin personal om revideringen av upphandlingslagen.

Försäkringsdomstolen ordnade en utvecklingsdag för försäkringsdomstolen, ett medicinskt seminarium samt utbildning om bland annat möjlighet till nya versioner i ärendehanteringssystemet, ibruktagandet av alarmsystemet och säkerhetsfrågor. Vidare ordnade försäkringsdomstolen en kurs i svenska för notarier och personalen i registratorskontoret. Chefsutbildningen för ordförandena vid försäkringsdomstolen fortsatte år 2010 så att en ledarskapsutvärdering av de domare som fungerar som ordförande utfördes. Chefsutbildningen fortsatte i början av år 2011 med utbildningsdagar samt med ett personligt återkopplingssamtal med den person som fungerat som kursledare.

I högsta förvaltningsdomstolen ordnades kursdagar om kommunikation och säkerhetsfrågor. Därtill ordnades en kurs i svenska som varade hela hösten. I december 2010 ordnade högsta förvaltningsdomstolen den årliga förvaltningsdomstolsdagen, vars tema var rättsskyddets resurser, mätbarhet och uppföljning.

Även övriga förvaltningsdomstolar ordnade intern utbildning.

7.2.4 Övrig utbildning och internationellt samarbete

Personalen vid förvaltningsdomstolarna har inom ramen för anslagen för varje enskild domstol utöver det ovan nämnda deltagit i utbildning som otaliga andra instanser ordnat, såsom universitet, kommuner, statsförvaltning och privata utbildningsarrangörer. Utbildningstillfällena har behandlat teman som berör rättskipning, förvaltning, kontorsuppgifter och ledarskap.

I mervärdesbeskattning, tull och asylärenden har EU-rätten och en gemensam tillämpningspraxis en mycket central roll. Personal från förvaltningsdomstolarna deltog år 2010 bland annat i utbildning som ordnades i Trier om EU-rätt, i Amsterdam om internprissättning, i London om naturskyddsärenden samt på Malta om utlänningsärenden.

Under de senaste åren har förvaltningsdomstolarnas utländska kontakter ökat. Från Vasa förvaltningsdomstol deltog man till exempel i miljödomarnas (EUFJE)²⁵ årliga möte i Bryssel. Åbo förvaltningsdomstol medverkar i organisationen som främjar domstolarnas effektivitet (CEPEJ)²⁶ som lyder under Europarådet. År 2010 besöktes Åbo förvaltningsdomstol av personalen vid Tallins förvaltningsdomstol. Åbo förvaltningsdomstol har redan länge umgåtts med förvaltningsdomstolar i Sverige. Från försäkringsdomstolen deltog man i det årliga nordiska försäkringsdomarmötet på Färöarna.

7.3 Arbetstillfredsställelse och välmående i arbetet

I förvaltningsdomstolarna (exkl. marknadsdomstolen och Ålands förvaltningsdomstol) utfördes år 2009 en VMBaro-enkät och avsikten är att förnya den vartannat år. I marknadsdomstolen utfördes under verksamhetsåret en enkät om arbetstillfredsställelse med hjälp av VMBaro-enkätssystemet. Resultaten av enkäten om arbetstillfredsställelse gick igenom under ledning av en extern konsult.

I försäkringsdomstolen genomfördes en riskkartläggning under hösten 2010. I kartläggningen trädde i fråga om psykisk belastning i oroväckande mån fram både för höga krav och målsättningar. Även tempoarbete samt repetitivt arbete och ensidigt arbete upplevdes av flera som en riskfaktor. Likaså kom det fram i många svar att bristen på avancemangsmöjligheter och osäkerheten om fortsättningen av tjänsteförhållandet utgör en riskfaktor för psykisk belastning. Riskkartläggningens resultat granskas tillsammans med företagshälsovården och därefter ser man vilka åtgärder det finns skäl att vidta i fråga om riskfaktorerna.

År 2010 lyftes välbefinnandet i arbetet fram som en central del av arbetarskyddet i högsta förvaltningsdomstolen. Arbetarskyddschefen utförde Kaiku-utvecklarutbildningen vid Statskontoret. Vid arbetarskyddsinspektionen som genomfördes i december kom belastningen av personalen fram. I slutet av året inleddes beredningen av utförandet av en arbetsplatsutredning tillsammans med företagshälsovården.

²⁵ The European Union Forum of judges for the environment (Le Forum des juges de l'Union européenne pour l'environnement)

²⁶ La Commission européenne pour l'efficacité de la justice (CEPEJ)

8 INTERNA UTVECKLINGSPROJEKT I FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNA

Under verksamhetsåret har man i Helsingfors förvaltningsdomstol eftersträvat att särskilt trygga enhetligheten i rättskipningen och en jämn kvalitet i ledarskapet. Ett medel utgjordes av en s.k. rotelförnyelse, där sakgrupperna fördelades mer ändamålsenligt mellan sektionerna, en mer konsekvent personalrotation, utveckling av rotelinnehavarsystemet och enhetliga mål för handläggningstider för ärenden som fördelats på flera sektioner.

För utveckling av kansliarbetet i Helsingfors förvaltningsdomstol utarbetades år 2010 en guide för sektionsberedning, med hjälp av vilken det är meningen att se till att förberedelserna och efterarbetena av rättskipningsärendena utförs på alla sektioner på samma sätt. Den externa kommunikationen utvecklades genom att öka antalet beslut som förs in FLOT-registret och genom att för ämbetsverkets informatiker skapa en roll som informatör.

Utvärderings- och utnämningssituationerna för föredragande och yngre domare togs i bruk såväl i utnämningssituationer som i utvecklingssamtal och övriga situationer där återkoppling ges.

Vid chefsarbetets kvalitet fästs hela tiden uppmärksamhet. I varje enhet genomförs årligen en ledarskapsutvärdering, genom vilken cheferna får respons av sina medarbetare om hur väl de lyckats i sitt chefsarbete och om utvecklingsobjekt.

I Tavastehus förvaltningsdomstol förnyades beslutets struktur och skrivsätt. Beslutsmallarna utformades så att de för varje sakgrupp till sitt yttre och till sin rubriksättning är enhetliga. Vidare kunde man i och med det nya textbehandlingsprogrammet som togs i bruk under 2010 införa sådana egenskaper som underlättar föredragandenas arbete såsom automatisk överföring av uppgifter från målhanteringen direkt till beslutsmallen och skapandet och användning av olika dialogrutor för olika enskilda beslutsmallar.

I Kouvola förvaltningsdomstol koncentrerade man sig på en heltäckande utveckling av husets verksamhet. Genom olika utvecklingsåtgärder har man bland annat försökt förbättra produktiviteten och förkorta handläggningstiden samt avarbeta anhopningen av gamla mål. Centralt har varit förstärkandet av ledarskapet och närmaste chefernas arbete, ökning av medvetenheten om målsättningar, revideringen av praxis vid utvecklingssamtal, uppställande och uppföljning av individuella resultatmål, utveckling av personutvärderingen samt en heltidsuppföljning av hur hela huset och sektionerna når målsättningarna. De krävande produktivets- och avarbetningsmålen tillät under år 2010 inte inledandet av omfattande separata utvecklingsprojekt utan man sökte förnyelse genom utvecklings- och återkopplingssamtal samt genom inläring i arbetet. Man koncentrerade sig särskilt på att rättskipningen ska löpa smidigt på alla sätt.

I Kuopio förvaltningsdomstol stod ledarskapet i fokus för utveckling och utbildning under verksamhetsåret liksom året innan. Därtill inleddes under 2010 ett projekt som gäller ledande av kunnande, där kunskapskrav och utveckling av kunnande granskas på individ- och sektionnivå samt i förvaltningsbyrån så att betydelsen av kunnande för kvalitet, effektivitet och välbefinnande i arbetet beaktas. I förvaltningsbyrån inleddes en utveckling och kartläggning av processerna enligt huvuduppgifterna.

I Uleåborgs förvaltningsdomstol försökte man även under verksamhetsåret främja välbefinnandet i arbetet. I samarbete med personalrepresentanter utarbetades en personalplan med värderingar och en instruktion med ”spelregler för gott uppförande på arbetsplatsen”. Personalen koncentrerade sig

på att göra resultat för hela förvaltningsdomstolen utan strikta sakgrupps- och sektiongränser. De granskande ledamöternas ansvar för mål och kontrollen av dem utvecklades. För år 2011 uppställdes för föredragande och ledamöter individuella kvantitativa mål och därtill skärptes uppföljningen av åldersstrukturen av mål.

I Rovaniemi förvaltningsdomstol fäste man under 2010 uppmärksamhet vid finslipning av ett ledarskap som baserar sig på motivering av personalen, diskussion och argumentation. Vidare fästes uppmärksamhet vid utveckling av arbetsmetoderna bland annat för att förkorta handläggningstiderna samt för att säkerställa att besluten med hänsyn till ärendenas karaktär är tillräckligt och begripligt motiverade. För tryggandet av en effektiv fortsättning av förvaltningsdomstolens verksamhet stöddes och utvidgades de yngsta ledamöternas kunnande genom att de anlätades som tredje ledamöter så mångsidigt som möjligt i olika sakgrupper.

Åbo förvaltningsdomstol ordnade ett seminarium om utveckling av domararbetet. Syftet med seminariet var att genom gemensamt arbete försöka finna nya sätt att fungera, med hjälp av vilka förvaltningsdomstolen kan klara av det växande antalet mål med minskande domararbetskraft. Syftet var även att finna och eliminera överlappande delar i arbetets gång och utvärdera vilka mindre viktiga delar i arbetets gång man kunde avstå i från. Besluten förnyades till sitt yttre och i beslutsmallarna togs nya egenskaper som underlättar arbetet i bruk.

I Vasa förvaltningsdomstol grundades olika arbetsgrupper för att främja att förvaltningsdomstolen fungerar väl och gör gott resultat samt att personalen är medveten om gemensamma mål och motiverad. I enlighet med arbetsgruppernas förslag togs nya arbetsmetoder och handlingssätt i bruk. Vidare förnyades bl.a. introduktionsguiden för nyanställda och förvaltningsdomstolens kommunikationsplan.

I marknadsdomstolen upprättades i enlighet med Riksarkivets direktiv ett förslag till arkivbildningsplan (ABP). Arkivbildningsplanen baserar sig på definieringen av marknadsdomstolens uppgifter och deras handläggningsskeden. Arkivbildningsplanen sändes till Riksarkivet som ett förhandsgallringsförslag för handlingar som ska bevaras permanent.

Marknadsdomstolen utvecklade också informationsinnehållet på sin webbplats. I juni öppnades en ny "anhängiga"-sida, där man får uppdaterad information om upphandlingsärenden som blivit anhängiga hos marknadsdomstolen. Vidare tillades uppgifterna om ett marknadsrättsligt beslut vunnit laga kraft till besluten som publiceras på marknadsdomstolens webbplats.

På våren 2010 togs i försäkringsdomstolens ärendehanteringssystem i bruk ett alarm- och uppföljningssystem i anslutning till logistikprojektet. Ändringssökandena har fr.o.m. 8.3.2010 sänts en anmälan om att ärendet inletts som en iPost-tjänst. Tillsammans med brevet om anhängighet sänds ändringssökanden även en broschyr om försäkringsdomstolens verksamhet samt anges den beredande notariens namn och kontaktuppgifter. I samband med ibruktagandet av OpenOffice-textbehandlingssystemet förverkligades också möjligheten att skapa olika versioner av utkast till beslut och att spara bifogade beslut i ärendehanteringssystemet. Vidare uppdaterades arkivbildningsplanen i försäkringsdomstolen och upprättades en beredskapsplan.

Logistikprojektet, som genomfördes i försäkringsdomstolen, deltog i den allmäneuropeiska tävlingen "Crystal Scales of Justice", där man letar efter bästa projekt genom vilka man har lyckats förbättra tillgången till rättsskydd, organiseringen av domstolen eller handläggningen av ärenden. Av de 50 projekt som deltog i tävlingen nådde det finska logistikprojektet en plats bland de fyra bästa och fick ett hedersomnämmande.

Högsta förvaltningsdomstolen övergick fr.o.m. 1.3.2010 att fungera i tre sektioner efter att ha fungerat i två sektioner i ungefär två år.

Högsta förvaltningsdomstolen fortsatte att utveckla sina arbetsmetoder i anslutning till de direktiv för rättskipningen som tagits i bruk i februari 2009. Under verksamhetsåret försökte man även i övrigt utveckla beredningen av ärenden samt effektivisera förfarandena särskilt för att kunna hantera stora ärendegrupper och öka antalet avgöranden. Handläggningsmetoderna förnyades särskilt i utlänningsärendena, där lägre instanser hade tilldelats tilläggsresurser. I samband med ibruktagandet av textbehandlingssystemet OpenOffice förnyades bland annat beslutsmallarna.

Högsta förvaltningsdomstolen stadfäste i sitt plenum 10.6.2010 en ny arbetsordning åt sig.

9 UTLÅTANDE OM UTVÄRDERING OCH BEKRÄFTELSE AV INTERN KONTROLL

9.1 Genomförande av intern kontroll

Enligt 24 b § 1 mom. i lagen om statsbudgeten ska ämbetsverk och myndigheter se till att den interna kontrollen är ordnad på ett ändamålsenligt sätt i deras egen verksamhet samt i verksamhet för vilken ämbetsverket eller inrättningen svarar.

Enligt 69 § 1 mom. i förordningen om statsbudgeten ska ämbetsverkens eller inrättningens ledning se till att vid ämbetsverket eller inrättningen vidtas sådana med tanke på omfattningen av dess ekonomi och verksamhet och innehållet i dessa samt därtill anslutna risker ändamålsenliga förfaranden (intern kontroll) som säkerställer 1) lagligheten i och resultatet av ämbetsverkets eller inrättningens ekonomi och verksamhet, 2) tryggheten av tillgångar och egendom som är i ämbetsverkets eller inrättningens besittning, och 3) riktiga och tillräckliga uppgifter om ämbetsverkets eller inrättningens ekonomi och verksamhet som ledningen och den externa styrningen av ämbetsverket eller inrättningen förutsätter.

Enligt 65 § 1 mom. 7 punkten bör det i verksamhetsberättelsen finnas en utvärdering av ändamålsenligheten och tillräckligheten när det gäller den interna kontrollen och den riskhantering som ingår i den samt ett utlåtande som utarbetats på basis av detta och som gäller den interna kontrollens tillstånd och de viktigaste utvecklingsbehoven.

Enligt 99 § 1 mom. i grundlagen utövas den högsta domsrätten i tviste- och brottmål av högsta domstolen och i förvaltningsmål av högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 2 mom. i samma paragraf övervakar de högsta domstolarna rättskipningen inom sina behörighetsområden. Därmed har högsta förvaltningsdomstolen en skyldighet att övervaka förvaltningsdomstolarnas verksamhet.

Högsta förvaltningsdomstolen övervakar rättskipningen bland annat genom att följa hur snabbt förvaltningsdomstolarna fungerar, hur resurserna räcker till och vilken kvalitet besluten håller samt genom att ordna förhandlingsdagar och genom att upprätta en gemensam verksamhetsberättelse för förvaltningsdomstolarna.

Förvaltningsdomstolarnas, marknadsdomstolens och försäkringsdomstolens verksamhet leds av en överdomare som samtidigt ansvarar för domstolens resultat. Högsta förvaltningsdomstolen leds av presidenten som ansvarar för dess resultat. Överdomarna och presidenten har i enlighet med 24 b § i lagen om statsbudgeten ansvaret för att den interna kontrollen är ordnad och att den är ändamålsenlig och tillräcklig.

Förvaltningsdomstolarna sorterar under Justitieministeriets behörighetsområde. Statens revisionsverk kan utföra granskningar i förvaltningsdomstolarna. Senast utfördes en sådan granskning i förvaltningsdomstolarna år 2008 (Statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelse 169/2008).

Justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman övervakar att domstolarna och övriga myndigheter samt tjänstemän i sina uppgifter följer lag och fullgör sina skyldigheter.

9.2 Genomförande av utvärdering av intern kontroll och sätt för upprättande av utlåtandet

Utlåtandet om utvärdering och bekräftelse av intern kontroll för år 2010 upprättades på basis av statistikuppgifter och de utredningar som förvaltningsdomstolarna har lämnat över sin verksamhet. Innehållet i utlåtandet förbereddes i förvaltningsdomstolarnas förvaltningschefs- och kanslichefsmöte 15.2.2011 och det behandlades och godkändes vid överdomarnas sammanträde 1.3.2011.

I förra årets utlåtande om utvärdering och bekräftelse av intern kontroll lyftes utvecklingsprojektet för rättskipningsärendenas kvalitet och för mätare som definierar svårighetsgraden fram. På framställning av högsta förvaltningsdomstolen tillsatte Justitieministeriet 2.7.2010 en arbetsgrupp som har till uppgift att utifrån slutrapporten av arbetsgruppen för beredning av mätare för förvaltningsdomstolarna utveckla uppföljningen av målhanteringen och att utveckla mätarna som gäller svårighetsklassificeringen och att utveckla målhanteringstillämpningar för förvaltningsdomstolarnas bruk samt att utvärdera tillgodogörandet av ett elektroniskt rättskipningsförfarande. Utifrån logistikprojektet som Villmanstrands tekniska universitet genomförde i försäkringsdomstolen utvecklas även målhanteringssystemen i högsta förvaltningsdomstolen och förvaltningsdomstolarna bland annat för uppföljning av handläggningstiderna. Sålunda inleds logistikprojekt i högsta förvaltningsdomstolen och i Helsingfors förvaltningsdomstol i samarbete med Villmanstrands tekniska universitet år 2011.

Utvecklingsprojektet som inleddes i försäkringsdomstolen år 2008 avslutades i juni 2010 och i anslutning till detta gjordes ändringar i försäkringsdomstolens ärendehantering.

Problemet med verksamhetslokalerna för Kuopio förvaltningsdomstol saknar fortfarande en tillfredsställande lösning.

I utvecklingssamtalen under verksamhetsåret har uppmärksamhet även fästs vid intern kontroll. Arbetsklimatet och hur personalen orkar följs upp genom utvecklingssamtal och undersökningar om arbetsklimat. År 2010 genomfördes en VMBaroenkät om arbetstillfredsställelse i marknadsdomstolen, medan den år 2009 genomfördes i de övriga förvaltningsdomstolarna med undantag av Ålands förvaltningsdomstol.

Arbetsmetoderna bör utvecklas och bästa praxis tas i bruk. Upprätthållandet och utvecklingen av hela personalens yrkesskicklighet stöds genom utnyttjande av de utbildningsmöjligheter som står till buds. Vid uppställande av mål och uppföljningen av hur de nås samt vid motivering av personal betonas betydelsen av gott ledarskap. Förvaltningsdomstolarnas samarbete ökas för att utveckla domstolsarbetets kvalitet bl.a. genom olika kvalitetsutvecklingsprojekt samt utbildning.

9.3 Läget inom den interna kontrollen och de mest väsentliga utvecklingsbehoven

Förvaltningsdomstolarna har i huvudsak lyckats nå de mål som uppställts för dem i enlighet med kraven på verksamhetens effektivitet och produktivitet. De vid resultatförhandlingarna med

Justitieministeriet uppställda produktivitetmålen för år 2010 nåddes till största delen, likaså målen för priset per avgörande. Liksom år 2009 finns det under verksamhetsåret dock fortfarande skillnader mellan förvaltningsdomstolarnas produktivitet och handläggningstider.

Förvaltningsdomstolarnas organisationsstruktur och ansvarsförhållanden är i huvudsak klara och ändamålsenliga och utnyttjade på rätt sätt stöder de en effektiv verksamhet. Det finns en god verksamhetskultur i förvaltningsdomstolarna och verksamheten styrs enligt principerna om god förvaltning.

Förvaltningsdomstolarnas interna kontroll och riskkontrollen i anslutning därtill uppfyller väl de mål som ställts i 69 § i förordningen om statsbudgeten.

Det finns dock risker som riktar sig mot förvaltningsdomstolarnas möjligheter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med rättsskyddskraven:

1) Planeringen av förvaltningsdomstolarnas verksamhet kan inte enbart basera sig på förhandlingar om följande år och på resultatmålshandlingen. Detta förutsätter att resultatförhandlingssystemet vid Justitieministeriet förnyas.

I statsbudgeten har andra domstolar än högsta förvaltningsdomstolens (25.10.02) och högsta domstolens (25.10.01) verksamhetsutgifter intagits under samma moment (25.10.03). För att riskdagen bättre än hittills ska kunna bedöma hur förvaltningsdomstolssystemet utvecklas funktionellt och hur resurserna förslår, bör det i statsbudgeten finnas ett eget moment för övriga förvaltningsdomstolarnas verksamhetsutgifter. Där skulle ingå de regionala förvaltningsdomstolarnas, marknadsdomstolens och försäkringsdomstolens verksamhetsutgifter.

2) Årlig minskning av resurser

Högsta förvaltningsdomstolen övervakar rättskipningen bl.a. genom följa upp hur snabbt förvaltningsdomstolarna fungerar och hur bra deras resurser räcker till. På grund av den årliga minskningen av resurser kan de krav som ställts på en skyndsamt rättskipning inte uppfyllas och det finns inte heller förutsättningar att förbereda sig på överraskande sakgrupper och en ökning av dessa. Som exempel kan nämnas en eventuell ökning av miljöärenden på grund av tillståndsärenden som gäller avloppsvatten i glesbebyggelse.

3) Beredskap/förutseende av det kommande

En svårighet i resultatstyrningsprocessen är att kunna uppskatta antalet inkommande ärenden tillförlitligt, eftersom variationen i antalet påverkar handläggningstiderna med ett visst dröjsmål.

För målanhopningar som härrör från lagstiftning och lagändringar och vars effekter för domstolarnas verksamhet inte har beaktats i lagstiftningsskedet bör man därmed kunna förbereda sig på annat sätt.

4) Personalresurser

Personalrekrytering och bestående personal är en av de viktigaste faktorerna vid styrningen av resultat och kunnande.

Trycket på att öka resultatet tillsammans med en åldrande personal, en lagstiftning som ändras hela tiden och blir mer komplicerad samt med nya sakgrupper som styrs till förvaltningsdomstolarna ökar risken för utbrändhet. Då personalen går i pension rekryteras ny personal och utvecklingen av deras yrkesskicklighet kräver tid och binder också arbetstid av annan personal.

I och med pensioneringar bör överföringen av s.k. tyst kunskap uppmuntras i arbetsarrangemangen. En väsentlig risk utgörs även av produktivhetsprogrammet, vars centrala mål har ändrats till att minska personal och vars effekter inte kan kontrolleras av domstolarna. Sparåtgärderna som i produktivhetsprogrammet riktar sig mot årsverken påverkar både resultat och handläggningstider.

Att anställa personal för viss tid och utbildning av den för kortvariga tjänsteförhållanden tär på resurserna av förvaltningen och personalen.

Vid rekrytering av bl.a. föredragande kan förvaltningsdomstolarna inte konkurrera om den bästa juristarbetskraften på grund av avlöningen.

5) Ändringstryck som riktar sig till organisationsstrukturen

Eventuella ändringar i antalet förvaltningsdomstolar och i domkretsar bör genomföras behärskat så att riskerna kartläggs och att arbetsron tryggas i omvandlingssituationer.

Strukturuomvandlingar inom förvaltningen återspeglas i ett ökat antal ärenden som gäller behörighet och överklagbarhet. Till denna del uppstår ett behov att utveckla personalens yrkesskicklighet genom fortbildning.

6) Datasystem och apparatur

För resultatrik skötsel av förvaltningsdomstolarnas uppgifter och utveckling av domstolsarbetets effektivitet har moderna datasystem och tidsenliga apparater en väldigt stor betydelse. Att rättskipningsverksamheten löper smidigt beror väsentligt på datateknik. Informationsförvaltningen är även ett viktigt styrmedel, eftersom uppföljningsinformationen som den ger är en förutsättning för utveckling av verksamheten. Utvecklingen av datasystem har koncentrerats till justitieförvaltningens datateknikcentral och förvaltningsdomstolarna har inte själva ekonomiska eller andra möjligheter heller att ta på sig ansvaret för utvecklingen av datasystem utan till denna del behövs stöd från Justitieministeriet. Målhanteringssystemen bör utvecklas så att förvaltningsdomstolarna skulle ha bättre verktyg än nu för att kunna följa handläggningstiden som helhet, hur länge de olika handläggningsskedena tar och hur brådskande de är, allt detta som en del av rättskipningsarbetet.

KONTAKTUPPGIFTER TILL FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNA

Helsingfors förvaltningsdomstol

Bangårdsvägen 9, Helsingfors
00520 Helsingfors
Telefon 010 36 42000
Telefax 010 36 42079
E-post helsinki.hao@oikeus.fi

Tavastehus förvaltningsdomstol

Raatihuoneenkatu 1, Tavastehus
13100 Tavastehus
Telefon 010 36 42200
Telefax 010 36 42269
E-post hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kouvola förvaltningsdomstol

Kauppalankatu 43 C, Kouvola
PB 401, 45101 Kouvola
Telefon 010 36 42300
Telefax 010 36 42350
E-post kouvola.hao@oikeus.fi

Kuopio förvaltningsdomstol

Puijonkatu 29 A 2 krs., Kuopio
PB 1744, 70101 Kuopio
Telefon 010 36 42500
Telefax 010 36 42501
E-post kuopio.hao@oikeus.fi

Uleåborgs förvaltningsdomstol

Isokatu 4, Uleåborg
PB 189, 90101 Uleåborg
Telefon 010 36 42800
Telefax 010 36 42841
E-post oulu.hao@oikeus.fi

Försäkringsdomstolen

Lönnrotsgatan 18, Helsingfors
PB 338, 00121 Helsingfors
Telefon 010 36 43200
Telefax 010 36 43100
E-post vakuutusoiikeus@oikeus.fi

Rovaniemi förvaltningsdomstol

Valtakatu 17, Rovaniemi
PB 8112, 96101 Rovaniemi
Telefon 010 36 42900
Telefax 010 36 42995
E-post rovaniemi.hao@oikeus.fi

Åbo förvaltningsdomstol

Lasarettsgatan 2–4, Åbo
PB 32, 20101 Åbo
Telefon 010 36 42400
Telefax 010 36 42414
E-post turku.hao@oikeus.fi

Vasa förvaltningsdomstol

Korsholmsesplanaden 43, Vasa
PB 204, 65101 Vasa
Telefon 010 36 42611
Telefax 010 36 42760
E-post vaasa.hao@oikeus.fi

Ålands förvaltningsdomstol

Torggatan 16, Mariehamn
PB 31, 22101 Mariehamn
Telefon 010 36 50265
Telefax 010 36 50252
E-post aland.fd@om.fi

Marknadsdomstolen

Skillnadsgatan 1-3
PB 118, 00131 Helsingfors
Telefon 010 36 43300
Telefax 010 36 43314
E-post markkinaoikeus@oikeus.fi

Högsta förvaltningsdomstolen

Unionsgatan 16, Helsingfors
PB 180, 00131 Helsingfors
Puhelin 010 36 40200
Telefax 010 36 40382
E-post korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Förvaltningsdomstolarnas hemsidor <http://www.oikeus.fi/4315.htm>

Högsta förvaltningsdomstolens webbplats <http://www.kho.fi>

BILAGOR

BILAGA 1

Domkretsarna

De regionala förvaltningsdomstolarnas domkretsar landskapsvis

- Helsingfors förvaltningsdomstol: Nyland och Östra Nyland
- Tavastehus förvaltningsdomstol: Egentliga Tavastland, Birkaland och Mellersta Finland
- Kouvola förvaltningsdomstol: Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen och Södra Karelen
- Kuopio förvaltningsdomstol: Södra Savolax, Norra Savolax och Norra Karelen
- Uleåborgs förvaltningsdomstol: Norra Österbotten och Kajanaland
- Rovaniemi förvaltningsdomstol Lappland
- Åbo förvaltningsdomstol: Egentliga Finland och Satakunta
- Vasa förvaltningsdomstol: Södra Österbotten, Österbotten och Mellersta Österbotten
- Ålands förvaltningsdomstol Landskapet Åland

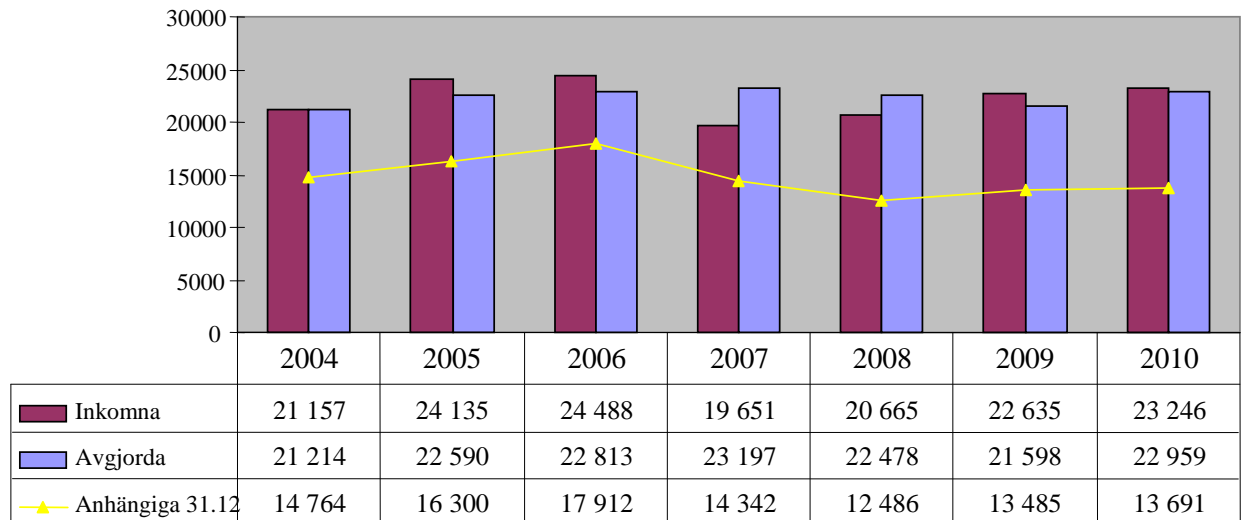
De allmänna regionala förvaltningsdomstolarnas domkretsar med motsvarande befolkningsunderlag (Statistikcentralen, Preliminär folkmängd 31.12.2010):

Helsingfors förvaltningsdomstol	1 531 895
Tavastehus förvaltningsdomstol	936 092
Åbo förvaltningsdomstol	692 131
Kuopio förvaltningsdomstol	568 415
Kouvola förvaltningsdomstol	517 828
Uleåborgs förvaltningsdomstol	476 997
Vasa förvaltningsdomstol	439 728
Rovaniemi förvaltningsdomstol	183 465
Ålands förvaltningsdomstol	27 948

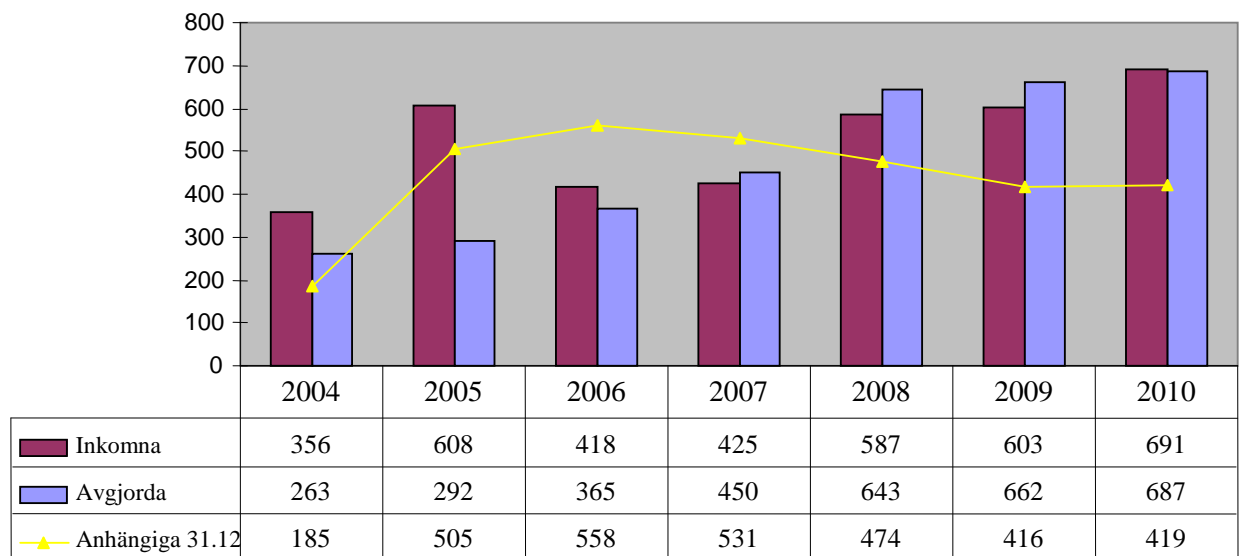

BILAGA 2

**Antalet ärenden i de regionala förvaltningsdomstolarna (inkl. Ålands FD)
2004-2010**

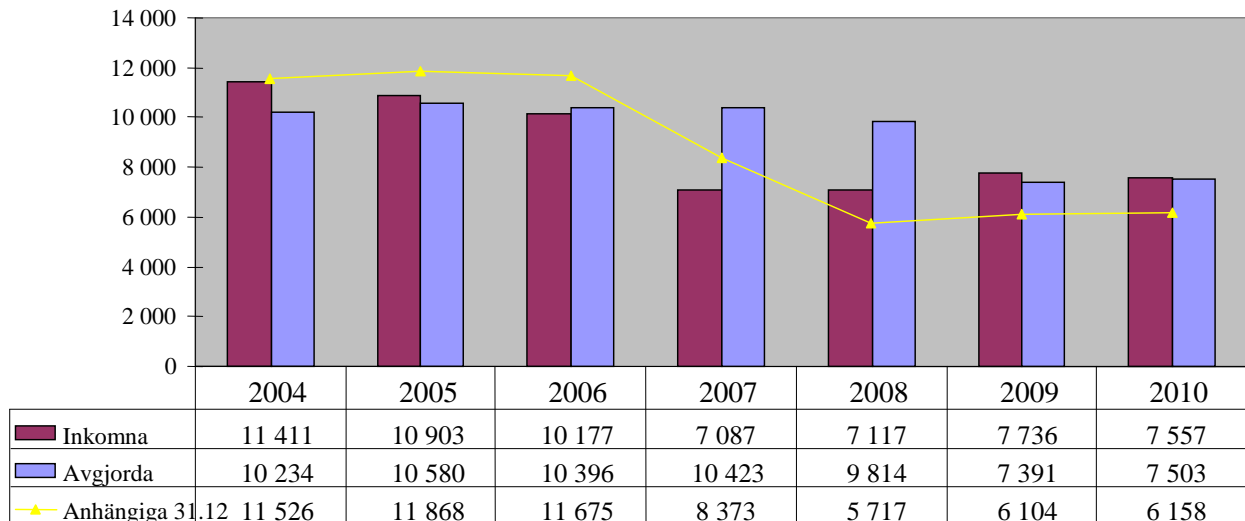

Antalet ärenden i marknadsdomstolen 2004-2010

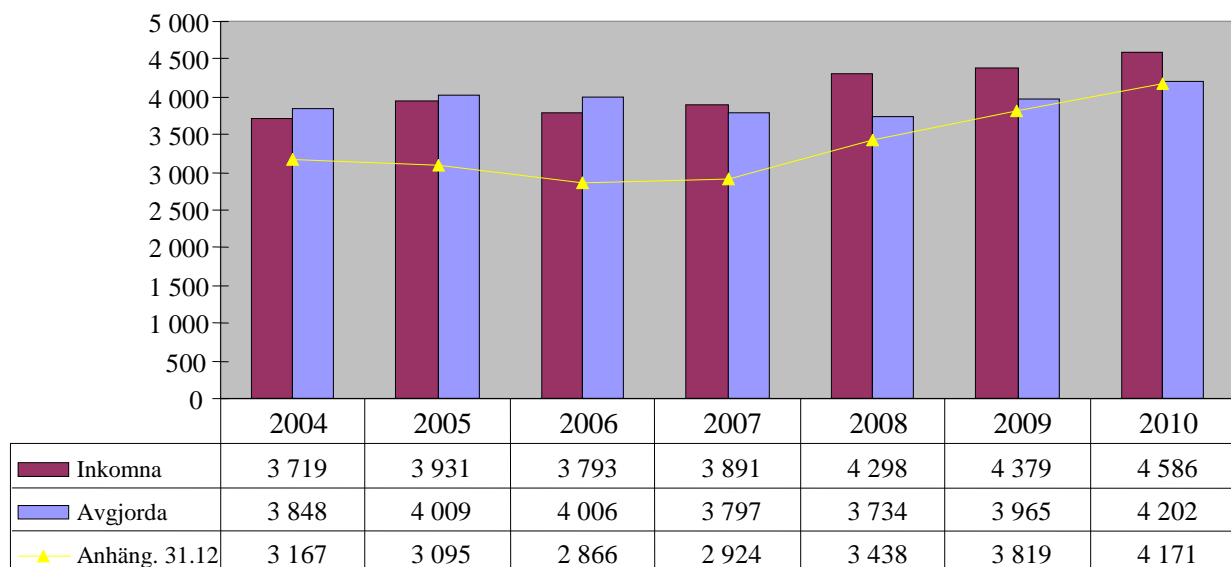

BILAGA 3

Antalet ärenden i försäkringsdomstolen 2004-2010

Antalet ärenden i högsta förvaltningsdomstolen 2004-2010

BILAGA 4

Till regionala förvaltningsdomstolar (inkl. Ålands förvaltningsdomstol) inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp 2008-2010						
	2008	%	2009	%	2010	%
Statsrätt och allmän förvaltning	1682	8,2	2040	9,0	1915	8,2
Självstyrelse	953	4,6	1293	5,7	1023	4,4
Utlänningsärenden	1622	7,9	2248	9,9	3361	14,5
Byggnad	1745	8,5	1446	6,4	1428	6,1
Miljö	1249	6,1	1127	5,0	1094	4,7
Social- och hälsovård	6951	33,8	6959	30,7	6314	27,2
Ekon. verksamhet inkl. trafik och kommunikation	3061	14,9	3328	14,7	3489	15,0
Skatter	3230	15,7	4143	18,3	4566	19,6
Övriga ärenden	46	0,2	51	0,2	56	0,2
Sammanlagt	20539	100,0	22635	100,0	23246	100,0

Uppgifterna från Ålands förvaltningsdomstol saknas i siffrorna från år 2008. År 2008 anhängiggjordes 126 nya rättskipningsärenden vid Ålands förvaltningsdomstol.

Till marknadsdomstolen inkomna rättskipningsärenden enligt huvudgrupp 2008-2010						
	2008	%	2009	%	2010	%
Offentlig upphandling	451	76,8	578	95,9	612	88,6
Konkurrensbegränsningsärenden	7	1,2	3	0,5	4	0,6
OtillbFörl-ärenden	22	3,7	15	2,5	16	2,3
Konsumentskyddsärenden	5	0,9	2	0,3	5	0,7
Energimarknadsärenden	98	16,7	0	0,0	54	7,8
Övriga ärenden	4	0,7	5	0,8	0	0,0
Sammanlagt	587	100,0	603	100,0	691	100,0

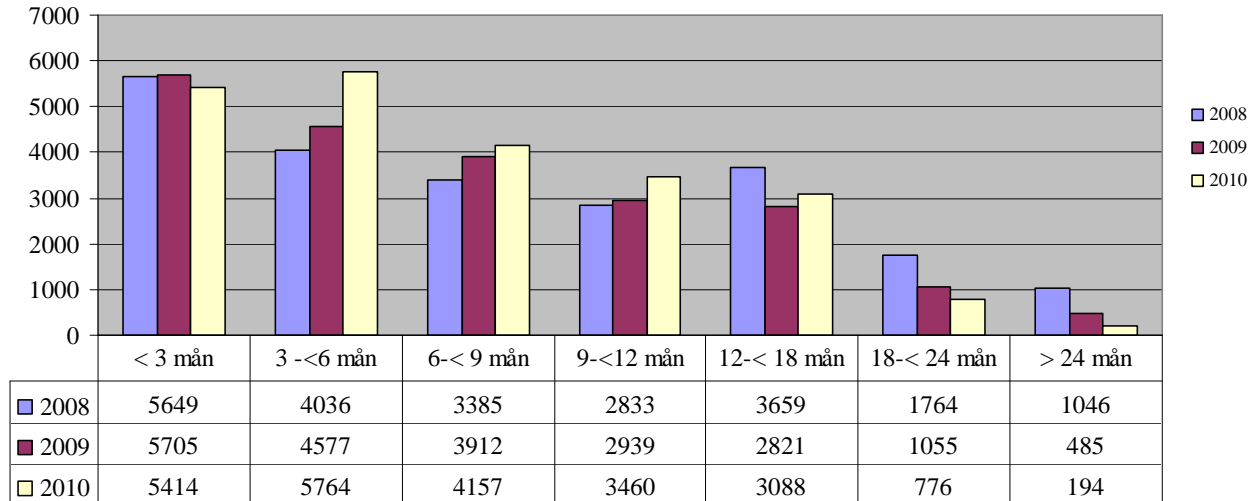
BILAGA 5

Till försäkringsdomstolen inkomna rättskipningsärenden uppdelade enligt huvudgrupp 2008-2010						
	2008	%	2009	%	2010	%
Bostadsbidrag	297	4,2	429	5,5	347	4,6
Folkpension	735	10,3	936	12,1	797	10,5
Rehabilitering	297	4,2	309	4,0	330	4,4
Studiestöd	396	5,6	392	5,1	398	5,3
Lönegaranti	37	0,5	37	0,5	39	0,5
Brottsskador	284	4,0	233	3,0	180	2,4
Förmåner som beviljas med stöd av SjukförsL	450	6,3	579	7,5	717	9,5
Tillämpning av social trygghet	20	0,3	20	0,3	41	0,5
Militärskador	236	3,3	161	2,1	169	2,2
Olycksfall	1 139	16,0	1033	13,4	1032	13,7
Arbetspension	2 112	29,7	2300	29,7	1992	26,4
Utkomstskydd för arbetslösa	764	10,7	836	10,8	858	11,4
Handikapp- och vårdbidrag	303	4,3	330	4,3	296	3,9
Övriga ärenden	47	0,7	141	1,8	361	4,8
Sammanlagt	7117	100,0	7736	100,0	7557	100,0

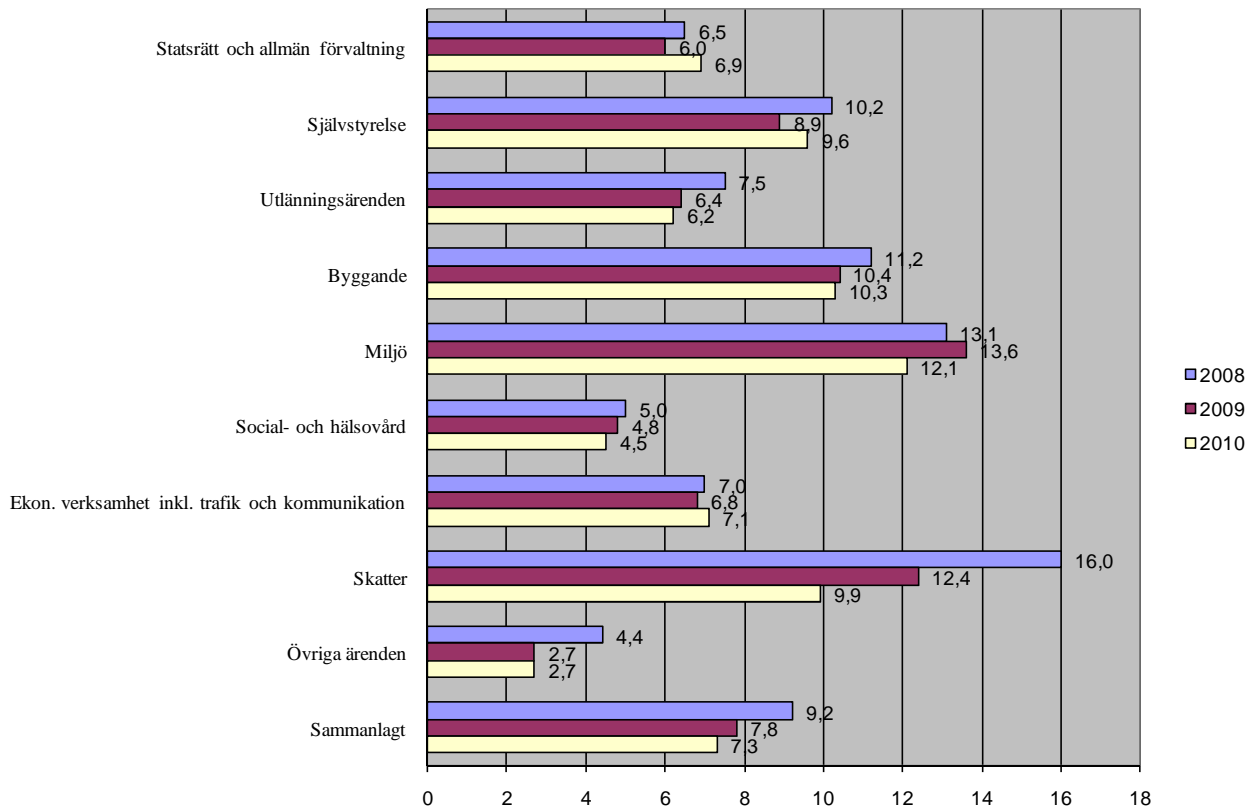
Till högsta förvaltningsdomstolen inkomna rättskipningsärenden enligt huvudgrupp 2008-2010						
	2008	%	2009	%	2010	%
Statsrätt och allmän förvaltning	359	8,4	387	8,8	437	9,5
Självstyrelse	285	6,6	254	5,8	266	5,8
Utlänningsärenden	398	9,3	458	10,5	694	15,1
Byggande	596	13,9	530	12,1	495	10,8
Miljö	359	8,4	390	8,9	344	7,5
Social- och hälsovård	826	19,2	825	18,8	945	20,6
Ekon. verksamhet inkl. trafik och kommunikation	395	9,2	393	9,0	320	7,0
Skatter	1058	24,6	1127	25,7	1069	23,3
Övriga ärenden	22	0,5	15	0,3	16	0,3
Sammanlagt	4298	100,0	4379	100,0	4586	100,0

BILAGA 6

Åldersstrukturen av avgjorda rättskipningsärenden i de regionala förvaltningsdomstolarna (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) 2008-2010

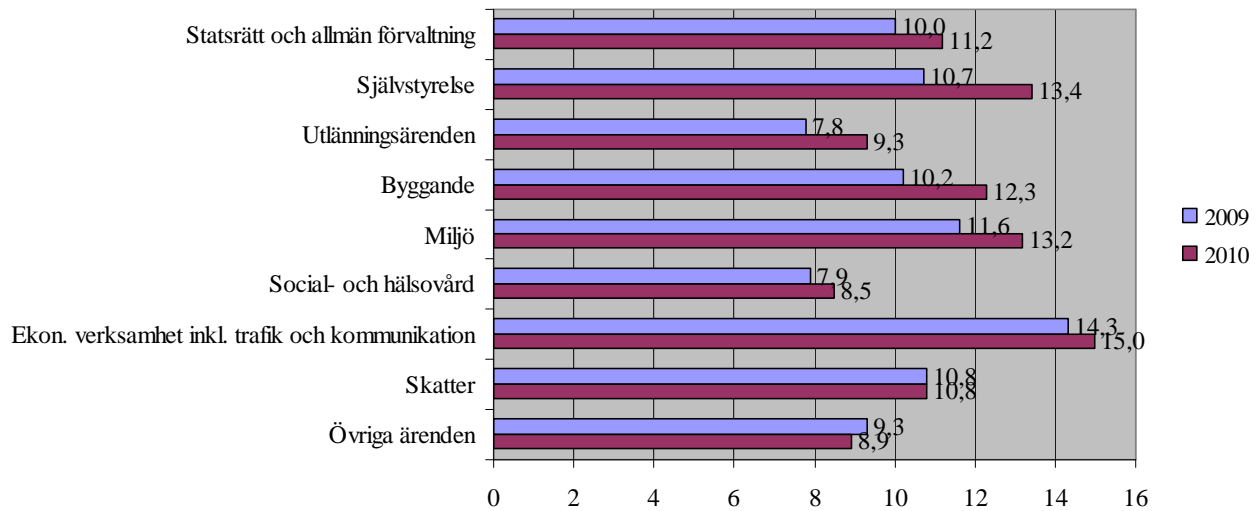

Handläggningstider i månader för 2008-2010 i regionala förvaltningsdomstolar (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) avgjorda rättskipningsärenden enligt huvudgrupp

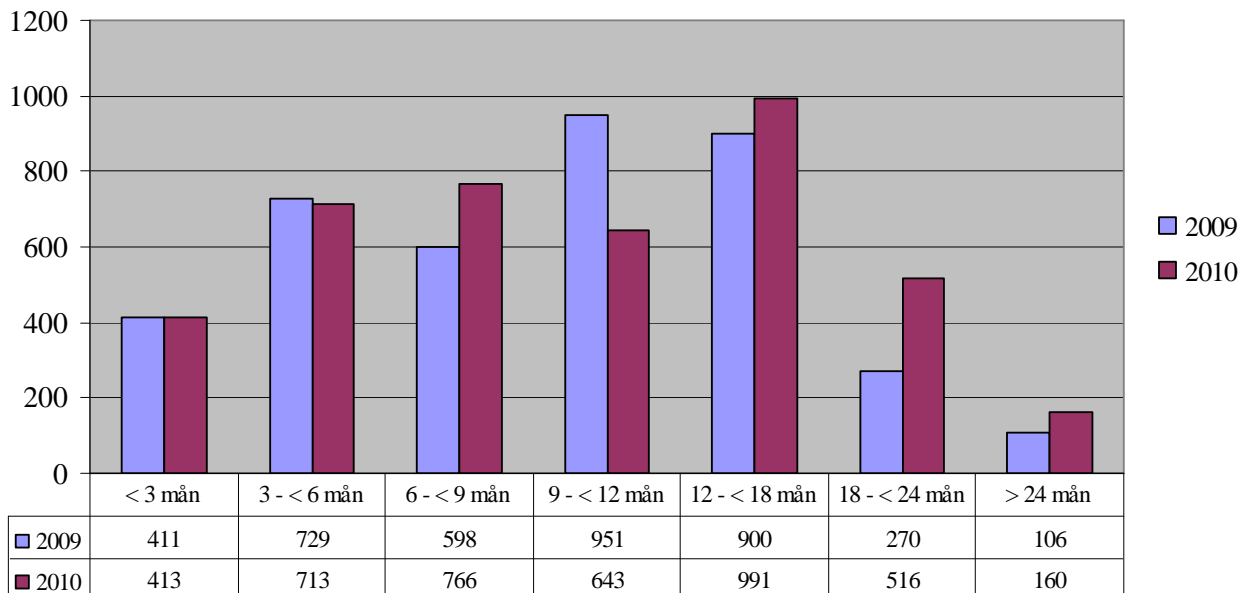

BILAGA 7

**Handläggningstider i månader för i högsta förvaltningsdomstolen 2009-2010
avgjorda rättskipningsärenden enligt huvudgrupp**

**Åldersstrukturen av avgjorda rättskipningsärenden i högsta
förvaltningsdomstolen 2009-2010**

BILAGA 8

Genomsnittlig tid (månader) som rättskipningsärenden varit anhängiga i regionala förv.domstolar 2010 (exkl. Ålands förvaltningsdomstol)		
Statsrätt och allmän förvaltning	4,5	
Självstyrelse	7,4	
Utlänningsärenden	4,3	
Byggnad	5,6	
Miljö	7,4	
Social- och hälsovård	4,0	
Ekon. verksamhet inkl. trafik och kommunikation	5,3	
Skatter	7,5	
Övriga ärenden	2,2	

Genomsnittlig tid (månader) som rättskipningsärenden varit anhängiga vid regionala förvaltningsdomstolar 2009-2010				
	2009	2010		
Helsingfors förvaltningsdomstol	5,3	5,7		
Tavastehus förvaltningsdomstol	5,5	5,9		
Kouvola förvaltningsdomstol	6,3	5,6		
Kuopio förvaltningsdomstol	5,2	4,6		
Uleåborgs förvaltningsdomstol	7,1	7,5		
Rovaniemi förvaltningsdomstol	6,0	4,7		
Åbo förvaltningsdomstol	4,7	4,4		
Vasa förvaltningsdomstol	8,2	7,1		

BILAGA 9 A

De regionala förvaltningsdomstolarnas (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) resultat 2006-2010								
Förvaltningsdomstolarna totalt	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfrt. med året innan	Resultatavtal	Jfrt. med målet
							2010 mål/uppsk.	
Inkomna ärenden	24 389	19 567	20 539	22 515	23 149	2,8 %	21 750	6,4 %
Avgjorda ärenden	22 720	23 103	22 369	21 494	22 853	6,3 %	21 680	5,4 %
Anhängiga ärenden	17 869	14 313	12 441	13 424	13 640	1,6 %	13 494	1,1 %
Verksamhetsutgifter (1000 euro)	27 384	28 822	30 981	32 137	32 746	1,9 %	32 426	1,0 %
Domstolsintäkter (1000 euro)	313	337	341	354	363	2,5 %		
Personalmängd (årsverken)	442	449	455	452,9	453	0,1	450,6	2
EFFEKTIVITET								
Produktivitet (avgöranden/åv)	51	51	49	47	50	6,3 %	48	4,2 %
Lönsamhet (euro/avgörande)	1 205	1 248	1 385	1 495	1 433	-4,2 %	1 496	-4,2 %
HANDLTID I SNITT (mån)	8,3	9,3	9,2	7,8	7,3	-0,5	7,6	-0,3

Marknadsdomstolens resultat 2006-2010								
Marknadsdomstolen	Utfallt 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfrt. med året innan	Resultatavtal	Jfrt. med målet
							2010 mål/uppsk.	
Inkomna ärenden	418	425	587	603	691	14,6 %	600	15,2 %
Avgjorda ärenden	365	450	643	662	687	3,8 %	600	14,5 %
Anhängiga ärenden	558	531	474	416	419	0,7 %	416	0,7 %
Verksamhetsutgifter (1000 euroa)	1 315	1 544	1 919	2 167	2 190	1,1 %	2 260	-3,1 %
Domstolsintäkter (1000 euroa)	38	51	81	85	93	9,4 %		
Personalmängd (årsverken)	19	22	26	28,5	28,6	0,1	29	-0,4
EFFEKTIVITET								
Produktivitet (avgöranden./åv)	19	21	25	23	24	4,3 %	21	14,3 %
Lönsamhet (euro/avgörande)	3 603	3 431	2 984	3 273	3 188	-2,6 %	3 767	-15,4 %
HANDLTID I SNITT (mån)	13,5	14,1	14,1	10,0	8,7	-1,3	8,0	0,7

BILAGA 9 B

Försäkringsdomstolens resultat 2006-2010								
Försäkringsdomstolen	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfrt. med året innan	Resultatavtal 2010 mål/ uppsk.	Jfrt. med målet
Inkomna ärenden	10 177	7 087	7 117	7 736	7 557	-2,3 %	8 000	-5,5 %
Avgjorda ärenden	10 396	10 423	9 814	7 391	7 503	1,5 %	8 000	-6,2 %
Anhängiga ärenden	11 675	8 373	5 717	6 104	6 158	0,9 %	6 077	1,3 %
Verksamhetsutgifter (1000 euro)	6 498	7 014	7 552	7 486	7 548	0,8 %	7 700	-2,0 %
Domstolsintäkter (1000 euro)	1	1	1	1	1			
Personalmängd (årsverken)	112	119	117	113,3	110,9	-2,4	109	1,9
EFFEKTIVITET								
Produktivitet (avgöranden/åv)	93	88	84	65	68	4,6 %	73	-6,8 %
Lönsamhet (euro/avgörande)	625	673	770	1 013	1 006	-0,7 %	963	4,5 %
HANDLTID I SNITT (mån)	14,5	15,0	13,6	10,9	10,8	-0,1	9,0	1,8

Högsta förvaltningsdomstolens resultat 2010								
Högsta förvaltningsdomstolen	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfrt. med året innan	Resultatavtal 2010 mål/ uppsk.	Jfrt. med målet
Inkomna ärenden	3 793	3 891	4 298	4 379	4 586	4,7 %	4 100	11,9 %
Avgjorda ärenden	4 006	3 797	3 734	3 965	4 202	6,0 %	4 200	0,04 %
Anhängiga ärenden	2 866	2 924	3 438	3 819	4 171	9,2 %	3 719	12,2 %
Verksamhetsutgifter (1000 euro)	8 703	8 792	9 332	9 745	9 858	1,2 %	10 145	-2,8 %
Domstolsintäkter (1000 euro)	276	257	285	316	329	4,1 %		
Personalmängd (årsverken)	102	99	98,8	96,7	99,7	3	101	-1,3
EFFEKTIVITET								
Produktivitet (avgöranden/åv)	39	38	38	41	42	2,4 %	40	5 %
Lönsamhet (euro/avgörande)	2 173	2 316	2 499	2 458	2 347	-4,5 %	2 474	-5,1 %
HANDLTID I SNITT (mån)	10,3	9,8	9,9	10,2	11,1	0,9	9,0	2,1

BILAGA 9 C

HUR RESULTATMÅLEN REALISERATS VID REGIONALA FÖRVALTNINGSDOMSTOLAR								
HELSINGFORS FÖRV.DOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/upsksk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	10 939	6 737	7 363	8 591	8 945	4,1 %	8 000	11,8 %
Avgjorda ärenden	9 898	9 901	8 331	7 794	8 383	7,6 %	8 000	4,8 %
Anhängiga ärenden	8 509	5 346	4 377	5 167	5 709	10,5 %	5 167	10,5 %
Muntliga förhandlingar	142	150	178	117	179	53,0 %		
Syneförrättningar	1	5	6	4	1	-75,0 %		
Personalmängd (årsverken)	148	150,3	149,7	148,4	148,4	0,0	151	-2,6
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	8 709 627	8 986 973	9 538 045	9 765 292	10 143 581	3,9 %	10 070 000	0,7 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8,4	10,2	9,9	7,8	7,5	-0,3	7,5	0,0
LÖNSAMHET (€/avgörande)	880	908	1 145	1 253	1 210	-3,4 %	1 259	-3,9 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	67	66	56	53	56	7,5 %	53	6,6 %

TAVASTEHEUS FÖRV.DOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/upsksk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	2 871	2 748	2 920	3 007	2 943	-2,1 %	2 900	1,5 %
Avgjorda ärenden	2 788	2 842	2 957	2 952	2 970	0,6 %	2 900	2,4 %
Anhängiga ärenden	2 003	1 901	1 858	1 917	1 878	-2,0 %	1 917	-2,0 %
Muntliga förhandlingar	83	91	95	103	52	-49,5 %		
Syneförrättningar	5	3	5	1	12	1100,0 %		
Personalmängd (årsverken)	51,6	52,2	53	52,0	52,3	0,3	51	1,3
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	3 221 695	3 468 697	3 742 816	3 870 505	3 939 657	1,8 %	3 873 000	1,7 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8,7	8,6	7,7	7,5	7,7	0,2	7,5	0,2
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 156	1 221	1 266	1 311	1 326	1,2 %	1 336	-0,7 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	54	54	56	57	57	0,0 %	57	-0,1 %

BILAGA 9 D

KOUVOLA FÖRVALTNINGSDOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/uppsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	1 441	1 278	1 354	1 626	1 405	-13,6 %	1 450	-3,1 %
Avgjorda ärenden	1 410	1 489	1 365	1 430	1 731	21,0 %	1 500	15,4 %
Anhängiga ärenden	1 172	965	946	1 132	796	-29,7 %	1 082	-26,4 %
Muntliga förhandlingar	20	53	62	47	45	-4,3 %		
Syneförrättningar	1							
Personalmängd (årsverken)	30,6	30,9	32	31,0	31,4	0,4	31	0,4
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	1 925 409	1 986 656	2 196 961	2 267 946	2 291 311	1,0 %	2 260 000	1,4 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	10,7	10,1	9,1	9,2	8,3	-0,9	8,5	-0,2
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 366	1 334	1 609	1 586	1 324	-16,5 %	1 507	-12,1 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	46	48	43	46	55	19,5 %	48	13,9 %

KUOPIO FÖRVALTNINGSDOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/uppsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	2 418	2 261	2 474	2 635	3 059	16,1 %	2 500	22,4 %
Avgjorda ärenden	2 407	2 352	2 951	2 715	3 186	17,3 %	2 650	20,2 %
Anhängiga ärenden	1 828	1 733	1 253	1 192	1 061	-11,0 %	1 042	1,8 %
Muntliga förhandlingar	77	53	50	75	66	-12,0 %		
Syneförrättningar	8	12		37	2	-94,6 %		
Personalmängd (årsverken)	46,5	46,4	47,3	46,9	47,5	0,6	46	1,5
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	2 847 119	3 051 093	3 377 777	3 485 488	3 546 975	1,8 %	3 455 000	2,7 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8,8	8,9	9,7	6,0	5,1	-0,9	6,0	-0,9
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 183	1 297	1 145	1 284	1 113	-13,3 %	1 304	-14,6 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	52	51	62	58	67	15,9 %	58	16,4 %

BILAGA 9 E

ULEÅBORGS FÖRV.DOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/upsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	1 334	1 308	1 264	1 359	1 426	4,9 %	1 350	5,6 %
Avgjorda ärenden	1 319	1 251	1 351	1 240	1 259	1,5 %	1 350	-6,7 %
Anhängiga ärenden	952	1 006	913	1 027	1 190	15,9 %	1 027	15,9 %
Muntliga förhandlingar	30	41	37	32	52	62,5 %		
Syneförrättningar	1	3	4		4			
Personalmängd (årsverken)	28	27,4	28,8	29,2	29,6	0,4	28,1	1,5
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	1 720 997	1 790 386	1 943 843	2 028 339	2 140 663	5,5 %	2 100 000	1,9 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8	9,3	9,4	9,1	9,9	0,8	9,0	0,9
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 305	1 431	1 439	1 636	1 700	3,9 %	1 556	9,3 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	47	46	47	42	43	0,2 %	48	-11,5 %

ROVANIEMI FÖRV.DOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/upsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	744	776	729	761	712	-6,4 %	800	-11,0 %
Avgjorda ärenden	809	748	806	816	758	-7,1 %	780	-2,8 %
Anhängiga ärenden	490	516	438	380	332	-12,6 %	400	-17,0 %
Muntliga förhandlingar	27	52	29	39	52	33,3 %		
Syneförrättningar	9	4	10	2	7	250,0 %		
Personalmängd (årsverken)	16,2	16,2	17,2	16,8	16,3	-0,5	16	0,3
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	1 064 533	1 107 917	1 217 673	1 241 299	1 238 444	-0,2 %	1 205 000	2,8 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8,3	8,5	9,4	8,4	7,0	-1,4	8,0	-1,0
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 316	1 481	1 511	1 521	1 634	7,4 %	1 545	5,8 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	50	46	47	49	47	-4,3 %	49	-4,6 %

BILAGA 9 F

ÅBO FÖRVALTNINGSDOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/uppsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	2 482	2 408	2 346	2 517	2 440	-3,1 %	2 750	-11,3 %
Avgjorda ärenden	2 287	2 311	2 484	2 455	2 528	3,0 %	2 450	3,2 %
Anhängiga ärenden	1 228	1 330	1 199	1 265	1 172	-7,4 %	1 565	-25,1 %
Muntliga förhandlingar	55	68	71	53	48	-9,4 %		
Syneförrättningar	14	17	25	26	10	-61,5 %		
Personalmängd (årsverken)	52,6	52,3	51,8	50,0	50,3	0,3	49,5	0,8
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	3 362 220	3 449 059	3 659 891	3 761 084	3 775 870	0,4 %	3 750 000	0,7 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	5,9	6,5	7,4	6,5	6,4	-0,1	7,0	-0,6
LÖNSAMHET (€/avgörande)	1 470	1 492	1 473	1 532	1 494	-2,5 %	1 531	-2,4 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	43	44	48	49	50	2,4 %	49	1,5 %

VASA FÖRVALTNINGSDOMSTOL	Utfall 2006	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Jfirt. med året innan	Mål/uppsk. 2010	Jfirt. med målet
Inkomna ärenden	2 160	2 052	2 089	2 019	2 219	9,9 %	2 000	11,0 %
Avgjorda ärenden	1 802	2 209	2 124	2 092	2 038	-2,6 %	2 050	-0,6 %
Anhängiga ärenden	1 687	1 516	1 457	1 344	1 502	11,8 %	1 294	16,1 %
Muntliga förhandlingar	43	27	44	26	40	53,8 %		
Syneförrättningar	60	36	9	15	45	200,0 %		
Inspektioner	22	87	53	30	14	-53,3 %		
Personalmängd (årsverken)	68,9	73,3	75,1	78,4	77,3	-1,1	78	-0,7
Anslag för verksamhetsutgifter (euro)	4 532 727	4 981 279	5 303 587	5 715 696	5 669 565	-0,8 %	5 713 000	-0,8 %
Genomsnittlig handl.tid (mån)	8,2	9,5	9,3	9,8	8,8	-1,0	8,9	-0,1
LÖNSAMHET (€/avgörande)	2 515	2 255	2 497	2 732	2 782	1,8 %	2 787	-0,2 %
PRODUKTIVITET (avgöranden/åv)	26	30	28	27	26	-1,2 %	26	0,0 %

BILAGA 10

Förvaltningsdomstolarnas (exkl. Ålands förvaltningsdomstol) verksamhetsutgifter 2006-2010												
Realiserade verksamhetsutgifter (1 000 euro)												
	2006	Ändring	2007	Ändring	2008	Ändring	2009	Ändring	%-andel	2010	Ändring	%-andel
	06-05		07-06		08-07		09-08		2009		10-09	2010
Förvaltningsdomstolarna sammanlagt												
Löner	36 972	2,5 %	38 853	5,1 %	42 071	8,3 %	43 308	2,9 %	84,0 %	44 421	2,6 %	84,9 %
Lokalhyror	4 262	4,3 %	4 415	3,6 %	4 687	6,2 %	4 913	4,8 %	9,5 %	4 908	-0,1 %	9,4 %
Övriga utgifter	2 666	-6,1 %	2 905	9,0 %	3 025	4,1 %	3 312	9,5 %	6,4 %	3 012	-9,1 %	5,8 %
Sammanlagt	43 900	2,1 %	46 173	5,2 %	49 783	7,8 %	51 533	3,5 %	100,0 %	52 341	1,6 %	100,0 %
Regionala förvaltningsdomstolar												
Löner	23 417	1,4 %	24 618	5,1 %	26 701	8,5 %	27 557	3,2 %	85,8 %	28 251	2,5 %	86,3 %
Lokalhyror	2 423	5,7 %	2 492	2,8 %	2 651	6,4 %	2 833	6,9 %	8,8 %	2 843	0,4 %	8,7 %
Övriga utgifter	1 545	4,0 %	1 712	10,8 %	1 628	-4,9 %	1 745	7,2 %	5,4 %	1 652	-5,3 %	5,0 %
Sammanlagt	27 385	1,9 %	28 822	5,2 %	30 980	7,5 %	32 135	3,7 %	100,0 %	32 746	1,9 %	100,0 %
Marknadsdomstolen												
Löner	1 008	8,6 %	1 207	19,7 %	1 531	26,8 %	1 789	16,9 %	82,6 %	1 792	0,2 %	81,8 %
Lokalhyror	193	13,5 %	242	25,4 %	250	3,3 %	256	2,4 %	11,8 %	257	0,4 %	11,7 %
Övriga utgifter	114	18,8 %	95	-16,7 %	138	45,3 %	122	-11,6 %	5,6 %	141	15,6 %	6,4 %
Sammanlagt	1 315	10,1 %	1 544	17,4 %	1 919	24,3 %	2 167	12,9 %	100,0 %	2 190	1,1 %	100,0 %
Försäkringsdomstolen												
Löner	5 533	5,2 %	6 047	9,3 %	6 374	5,4 %	6 360	-0,2 %	85,0 %	6 437	1,2 %	85,3 %
Lokalhyror	605	1,9 %	613	1,3 %	697	13,7 %	790	13,3 %	10,6 %	790	0,0 %	10,5 %
Övriga utgifter	360	2,3 %	354	-1,7 %	482	36,2 %	336	-30,3 %	4,5 %	320	-4,8 %	4,2 %
Sammanlagt	6 498	4,7 %	7 014	7,9 %	7 553	7,7 %	7 486	-0,9 %	100,0 %	7 547	0,8 %	100,0 %
Högsta förvaltningsdomstolen												
Löner	7 014	3,4 %	6 981	-0,5 %	7 464	6,9 %	7 602	1,8 %	78,0 %	7 940	4,4 %	80,6 %
Lokalhyror	1 042	1,0 %	1 068	2,5 %	1 090	2,1 %	1 034	-5,1 %	10,6 %	1 018	-1,5 %	10,3 %
Övriga utgifter	648	-28,6 %	744	14,8 %	777	4,4 %	1 108	42,6 %	11,4 %	899	-18,9 %	9,1 %
Sammanlagt	8 704	-0,2 %	8 793	1,0 %	9 331	6,1 %	9 744	4,4 %	100,0 %	9 857	1,2 %	100,0 %